

391.425

ป 1714

8.3

ผลของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพที่มีต่อทัศนคติในการประกอบอาชีพอิสระ
ทางคหกรรมศาสตร์ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงปีที่ 1
วิทยาลัยอาชีวศึกษาเสาวภา กรุงเทพมหานคร

26 ต.ค. 2541

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว

พฤษภาคม 2541

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

10๑๑๖

ผลของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพที่มีต่อทัศนคติในการประกอบอาชีพอิสระ
ทางคหกรรมศาสตร์ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงปีที่ 1
วิทยาลัยอาชีวศึกษาเสาวภา กรุงเทพมหานคร

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว
พฤษภาคม 2541

การวิจัยครั้งนี้ มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาผลของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพที่มีต่อทัศนคติในการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงปีที่ 1 วิทยาลัยอาชีวศึกษาเสาวภา กรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงปีที่ 1 ปีการศึกษา 2540 ที่มีทัศนคติในการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ ต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 50 จำนวน 16 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มอย่างง่ายจากประชากร และสุ่มอย่างง่ายอีกครั้งหนึ่งเป็นกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 8 คน กลุ่มทดลองได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพ และกลุ่มควบคุมได้รับการให้ข้อเสนอแนะเครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง คือ แบบสอบถามทัศนคติในการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ โปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพและ โปรแกรมการให้ข้อเสนอแนะ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ การทดสอบของวิลคอกซ์และแมน-วิทนี

ผลการวิจัย สรุปได้ดังนี้

1. นักศึกษามีทัศนคติในการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ดีขึ้น หลังจากได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
2. นักศึกษามีทัศนคติในการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ดีขึ้น หลังจากได้รับการให้ข้อเสนอแนะ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. นักศึกษาที่ได้รับคำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพและนักศึกษาที่ได้รับการให้ข้อเสนอแนะแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

THE EFFECT OF GROUP CAREER COUNSELING ON ATTITUDES TOWARD
SELF - EMPLOYMENT IN HOME ECONOMICS SCIENCE OF THE
FIRST YEAR STUDENTS AT THE HIGHER CERTIFICATE
LEVEL OF SAOWABHA VOCATIONAL
COLLEGE IN BANGKOK

Presented in partial fulfillment of the requirements for the
Master of Education degree in Guidance and Counseling Psychology
at Srinakharinwirot University

May 1998

The purpose of this experimental research was to study the effect of group career counseling on attitudes toward self - employment in Home Economics Science of the first year students at the higher certificate level of Saowabha vocational college in Bangkok in the academic year 1997.

The subjects of sixteen students were randomly selected from the first year higher certificate students whose scores of the attitudes toward self - employment in Home Economics Science were lower than fiftyth percentile. They were randomly selected for the two groups ; each group was consisted of 8 students. The experimental group was assigned to participate in the group career counseling program and the control group was assigned to participate in the occupational information program. The research instrumentals were the attitude toward self - employment in Home Economics Science questionnaire, the group career counseling program and the occupational information program. The Wilcoxon's Matched Pairs Signed - Ranks test and the Mann - Whitney U test were used to analyze the data.

The results were as follows :

1. The attitudes toward self - employment in Home Economics Science of the students who were assigned to participate in the group career counseling program was significantly higher than before the experiment at .01 level.

2. The attitudes toward self - employment in Home Economics Science of the students who were assigned to participate in the occupational information program was significantly higher than before the experiment at .01 level.

3. No significant difference in the attitudes toward self - employment in Home Economics Science of both groups were found.

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุม

.....ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นันทนา วงษ์อินทร์)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.สมสรร วงษ์อยู่น้อย)

คณะกรรมการสอบ

.....ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นันทนา วงษ์อินทร์)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.สมสรร วงษ์อยู่น้อย)

.....กรรมการแต่งตั้งเพิ่มเติม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์วันเพ็ญ พงศ์ประยูร)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์)

วันที่ 14 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2541

ประกาศผลการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาอย่างสูงจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นันทนา วงษ์อินทร์ ประธานกรรมการ รองศาสตราจารย์ ดร.สมสรร วงษ์อยู่น้อย และผู้ช่วยศาสตราจารย์วันเพ็ญ พงศ์ประยูร กรรมการสอบที่ได้ให้คำแนะนำ และ ข้อเสนอแนะต่าง ๆ ตลอดจนตรวจแก้ไขข้อบกพร่องอันเป็นประโยชน์ในการทำปริญญานิพนธ์ ในครั้งนี้ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณา จึงขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ กมลรัตน์ กรีทอง อาจารย์พรณพิศ วนิชย์การ อาจารย์วิไลลักษณ์ พงษ์โสภะ ที่กรุณาให้ความรู้ คำแนะนำและ เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณศาสตราจารย์ ดร. ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ และคณาจารย์ ในภาควิชา การแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษาทุกท่านที่กรุณาเป็นผู้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ ให้แก่ผู้วิจัย

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์และขอขอบคุณนักศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ปีที่ 1 สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพ กรุงเทพมหานคร ที่ให้ความร่วมมือ ในการทดลองเครื่องมือก่อนนำไปใช้

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์วิทยาลัยอาชีวศึกษาเสาวภา ที่ให้ความร่วมมือและอำนวยความสะดวกตลอดระยะเวลาที่ทดลอง และขอขอบคุณนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ปีที่ 1 สาขาวิชาอาหารและโภชนาการ สาขาคหกรรมศาสตร์ทั่วไป ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทุกคนที่ ให้ความร่วมมือในการทดลองเป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณทุก ๆ ท่านที่ได้ให้ความช่วยเหลือแก่ผู้วิจัยตลอดการศึกษาค้นคว้า

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณคุณแม่ พี่น้อง และคุณฐิณพจน์ ผาลิกา ที่ห่วงใย

และเป็นกำลังใจมาโดยตลอด จนเป็นผลทำให้สามารถทำงานวิจัยในครั้งนี้ ได้สำเร็จสมบูรณ์

ปวรพรรณ ผาลิกา

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
คำนำ	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	9
สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า	9
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	10
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	10
นิยามศัพท์เฉพาะ	11
2 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย	15
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการให้คำปรึกษา	
แบบกลุ่มด้านอาชีพ	15
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติในการประกอบอาชีพอิสระ	39
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	58
แหล่งข้อมูลและกลุ่มตัวอย่าง	58
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	58
วิธีดำเนินการสร้างเครื่องมือ	59
การดำเนินการรวบรวมข้อมูล	64
การวิเคราะห์ข้อมูล	66
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	66
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลศึกษาค้นคว้า	68
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์และแปลผล	68
ผลการศึกษาค้นคว้า	68

5 บทย่อ สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	72
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	72
สมมติฐานการศึกษาค้นคว้า	72
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	73
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	73
การดำเนินการทดลอง	73
การวิเคราะห์ข้อมูล	74
สรุปผลการศึกษาค้นคว้า	75
อภิปรายผล	75
ข้อเสนอแนะ	81
บรรณานุกรม	82
ภาคผนวก	97
ประวัติย่อของผู้วิจัย	166

บัญชีตาราง

ตาราง

หน้า

1	แบบแผนการทดลอง	65
2	เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนทัศนคติในการประกอบอาชีพ อิสระทางคหกรรมศาสตร์ของนักศึกษาในกลุ่มทดลองก่อน และหลังการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพ	69
3	เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนทัศนคติในการประกอบอาชีพ อิสระทางคหกรรมศาสตร์ของนักศึกษาในกลุ่มทดลองก่อน และหลังการให้ข้อเสนอแนะ	70
4	เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนทัศนคติในการประกอบอาชีพ อิสระทางคหกรรมศาสตร์ของนักศึกษาในกลุ่มทดลองและ กลุ่มควบคุมหลังได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพ และได้รับการให้ข้อเสนอแนะ	71
5	แสดงคะแนนทัศนคติในการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ ของนักศึกษาในกลุ่มทดลองก่อนและหลังการให้คำปรึกษาแบบ กลุ่มด้านอาชีพ	107
6	แสดงคะแนนทัศนคติในการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ ของนักศึกษาในกลุ่มควบคุมก่อนและหลังการให้ข้อเสนอแนะ	108
7	แสดงคะแนนทัศนคติในการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ ของนักศึกษาที่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพและ นักศึกษาที่ได้รับข้อเสนอแนะ	109
8	แสดงค่าอำนาจจำแนกแบบสอบถามทัศนคติในการประกอบอาชีพอิสระ ทางคหกรรมศาสตร์	110

บทที่ 1

บทนำ

คำนำ

การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญที่สุดในการพัฒนาประเทศ และเป็นพื้นฐานสำคัญในการดำรงชีวิตของคนในสังคม ดังนั้นการจัดการศึกษาในปัจจุบันจึงจัดเป็นกระบวนการ และวิธีการพัฒนาบุคคลให้เป็นผู้มีความรู้ ความสามารถในการประกอบอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ (วรารักษ์ศิริ สุทรมงคล. 2537 : 1) ในช่วงระยะเวลา 20 ปีที่ผ่านมาประเทศไทยได้เผชิญกับการเปลี่ยนแปลงที่เห็นได้อย่างชัดเจนในด้านความเจริญ และการขยายตัวทางเศรษฐกิจ นวัตกรรม เทคโนโลยีและวิทยาการอันทันสมัย บัณฑิตแวดล้อมเหล่านี้ส่งผลให้เกิดการพัฒนาประเทศในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของสังคม ทรัพยากร และสิ่งแวดล้อม ตลอดจนความต้องการของงานอาชีพหรือตลาดแรงงาน (กรมอาชีวศึกษา. 2537 : 1) การจัดการศึกษา หากมุ่งไปทำงานรับจ้าง เช่น การเข้ารับราชการหรือเป็นพนักงานในธุรกิจฝ่ายเอกชนเหมือนอย่างที่ผ่านมาแล้วจะไม่สามารถแก้ปัญหาการว่างงานได้ ปัญหาการว่างงานของผู้มีการศึกษามีแนวโน้มรุนแรงขึ้นจากการสำรวจภาวะการทำงานของประชาชนทั่วราชอาณาจักร เดือนสิงหาคม 2536 พบว่า สำหรับผู้ไม่มีงานทำ มีประมาณ 0.49 ล้านคน หรือร้อยละ 1.5 ของกำลังแรงงาน อัตราการไม่มีงานทำมีค่อนข้างสูงในกลุ่มผู้มีอายุน้อย หรือผู้ที่เข้าสู่ตลาดแรงงานใหม่ คือ กลุ่มอายุ 13 - 29 ปี โดยกลุ่มอายุ 15 - 24 ปี มีอัตราการไม่มีงานทำสูงสุด (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2539 : 15) เพราะนอกจากตลาดแรงงานประเภทลูกจ้างจะมีขีดจำกัดในการรับแรงงานต่ำมากแล้วจนไม่มีความคล่องตัว การว่างงานของประชากรย่อมก่อให้เกิดการสูญเปล่าทางเศรษฐกิจบั่นทอนการพัฒนาประเทศ และยังเป็นการละเลยต่อการเตรียมคนเพื่อออกไปสร้างงานโดยตรง (อารีรัตน์ พัฒนเพ็ญ. 2529 : 2) เป็นที่ยอมรับกันว่าความเจริญและความมั่นคงของประเทศ ส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับ การประกอบอาชีพของประชาชน ประเทศที่ประชาชนมีงานทำตรงกับความรู้ความสามารถและความถนัดย่อมส่งผลให้ประเทศนั้นเกิดความเจริญรุ่งเรืองทางเศรษฐกิจ ในทางตรงกันข้ามถ้าประชาชนในประเทศประสบปัญหาในการประกอบอาชีพ อาทิ เกิดปัญหาการว่างงาน (Unemployed) ปัญหาการทำงานต่ำกว่าระดับความรู้ความสามารถ (Underemployed)

ตลอดจนบุคคลที่ไม่เหมาะกับงาน คือการที่คนทำงานไม่เหมาะสมกับความรู้ ความสามารถ ความสนใจ และไม่ตรงกับความต้องการของตนเอง หรือการที่ประเทศมีกำลังคนในระดับต่าง ๆ ได้แก่ ระดับผู้ใช้แรงงาน ระดับกึ่งฝีมือ ระดับฝีมือ คือมีความรู้ระดับกลาง และผู้มีความรู้ ความชำนาญระดับสูง ในอัตราส่วนที่ไม่สมดุลหรือไม่เหมาะสมกับลักษณะงานแล้ว ประเทศนั้น ก็จะประสบกับปัญหาในด้านเศรษฐกิจ ซึ่งอาจก่อให้เกิดปัญหาด้านสังคมและการเมืองตามมาด้วย

จึงอาจกล่าวได้ว่า บทบาทของการศึกษาต่อการพัฒนาประเทศด้านเศรษฐกิจที่ผ่านมา ยังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร คือยังไม่สามารถพัฒนาคนให้เป็นกำลังของระบบเศรษฐกิจที่มี ประสิทธิภาพอย่างสมบูรณ์ เนื่องจากการศึกษาได้เน้นพัฒนาคนเฉพาะด้านความรู้ แต่ขาดการเน้น ด้านทักษะ และทัศนคติที่ดีต่อการประกอบอาชีพ จึงทำให้คนที่เป็นผลผลิตของการศึกษานั้นทำงาน ไม่เป็น ริเริ่มงานไม่เป็นมีทัศนคติและค่านิยมที่ไม่ดีต่อการประกอบอาชีพ ทั้งในลักษณะ เป็นลูกจ้าง แรงงาน และการประกอบอาชีพอิสระ

ดังนั้นการจัดการอาชีวศึกษา ซึ่งจัดเป็นกลยุทธ์หลักในการผลิตแรงงานระดับกลางอัน เป็นกำลังสำคัญของการพัฒนาประเทศจำเป็นต้องตื่นตัวและแสวงหาแนวทางในการพัฒนาการให้ ความรู้ทางวิชาชีพเป็นการศึกษาที่บุคคล เมื่อได้รับการศึกษาแล้วมีความสามารถมีความตั้งใจที่จะ ทำงานอาชีพได้ ไม่ว่าจะเป็นอาชีพรับจ้างหรืองานอาชีพอิสระทำได้ทั้งสองอย่างตามโอกาส อำนาจและทำได้ดีมีประสิทธิภาพ (ชม ภูมิภาค. 2526 : 47) เพราะแท้จริงแล้วผู้ประกอบการ อาชีพอิสระคือผู้ที่ทำให้เกิดการขยายตัวทางเศรษฐกิจโดยตรง (สัญญา จัดตานนท์. 2521 : 2 ; อ้างอิงมาจาก Lewis. 1963) การเตรียมคนเพื่อออกไปสร้างงานแม้จะเป็นธุรกิจที่ ขนาดเล็กที่สุด แต่ก็เป็นนโยบายแก้ปัญหางานอย่างถูกต้อง แทนที่จะมุ่งแต่เตรียมคนออกไปทำงานประเภทรับจ้างด้านเดียวอย่างที่เคยกระทำ และอาชีพอิสระต้องการคนขยัน ถ้าทำ จริงจึงทำอย่างเดียวก็น่ามีรายได้ (กรมวิชาการ. 2533 : 65) ซึ่งสอดคล้องกับวิบูลย์ รัตนเวสส์ (2527 : 38) ได้แสดงความคิดเห็นว่าในเมืองใหญ่จะเห็นอาชีพอิสระมากมาย อาชีพเหล่านี้สร้างฐานะได้ภายในไม่กี่ปีโอกาสขยายกิจการก็ย่อมมี ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความขยันหมั่น เพียรเป็นที่ตั้ง ส่วนประดิษฐ์ ชาญสมบัติ และผาสุก พงษ์ไพจิตร (2530 : 41) ศึกษาว่า ประสบการณ์ในอาชีพอิสระ จะทำให้เห็นช่องทางในการหารายได้ และกำไรจากการประกอบ การเป็นปัจจัยในการตัดสินใจตัดสินใจประกอบอาชีพอิสระ

กรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการสร้างงานให้กับตัวนักเรียนนักศึกษาโดยการสนับสนุนการจัดการศึกษาวิชาชีพ การฝึกอบรมวิชาชีพระยะสั้น การจัดการศึกษาแบบครบวงจร ทั้งด้านวิชาชีพ การตลาด การจัดการ การลงทุนการเงิน และการบัญชี เพื่อเสริมสร้างการสร้างงานการประกอบอาชีพอิสระสนับสนุนให้นักศึกษาสามารถรับจ้างงานในสถาบันการศึกษาให้มากขึ้น เพื่อเน้นทักษะในการประกอบอาชีพ นอกจากนี้ กรมอาชีวศึกษา จึงได้กำหนดนโยบายอาชีวศึกษาครบวงจรขึ้นในปี พ.ศ. 2527 โดยมีจุดประสงค์ให้นักศึกษาได้รับความรู้ ความคิด และประสบการณ์อันจะเป็นพื้นฐานสำคัญที่ทำให้ นักศึกษามองเห็นช่องทาง และความเป็นไปได้ในการเข้าสู่อาชีพอิสระด้วยตนเอง หลังจากจบ การศึกษา (บรรจง ชูสกุลชาติ. 2528 : 11)

ในปี พ.ศ. 2529 ทางกรมอาชีวศึกษาได้ริเริ่มโครงการอาชีวศึกษาตัวอย่าง โดยให้ สถานศึกษาในสังกัดสำรวจและจัดทำทำเนียบผู้ประกอบการธุรกิจส่วนตัว ซึ่งจบการศึกษาอาชีวศึกษา ในสาขาวิชาต่าง ๆ ทุกปี และประกาศเกียรติคุณ ผลงานดีเด่นของอาชีวศึกษา ตัวอย่างเหล่านี้ มาอย่างต่อเนื่อง กิจกรรมนี้จะช่วยให้แก่นักเรียนนักศึกษาที่จะสำเร็จออกไปถือเป็นตัวอย่างของ การประกอบอาชีพอิสระได้เป็นอย่างดีและในปี พ.ศ. 2532 ทางกรมอาชีวศึกษาก็ได้กำหนด เป้าหมาย 10 ประการ เพื่อพัฒนาคุณภาพอาชีวศึกษาโดยในเป้าหมายที่ 3 ให้ส่งเสริมอาชีพอิสระ หมายความว่าหาวิธีการให้ความรู้ประสบการณ์ จนกระทั่งผู้สำเร็จอาชีวศึกษา สามารถออกไปประกอบอาชีพอิสระได้ เช่น การจัดมุมหนังสืออาชีพในห้องสมุด จัดงานวันอาชีพอิสระ อบรม ความรู้การประกอบอาชีพอิสระ จัดร้านอาชีพอิสระ และให้มีการดำเนินการในเรื่องนี้ ทุก สถานศึกษาที่สังกัดกรมอาชีวศึกษา (บุญเทียม เจริญยิ่ง. 2532 : 10) ในช่วงแผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมระยะที่ 6 (พ.ศ. 2530 - 2534) กรมอาชีวศึกษาได้ดำเนินการส่งเสริม การประกอบอาชีพอิสระให้แก่แก่นักเรียนนักศึกษา โดยกำหนดเป็นเป้าหมายสำคัญประการหนึ่ง และได้ดำเนินการอย่างประสบผลสำเร็จและต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน ในแผนพัฒนา เศรษฐกิจและ สังคม ระยะที่ 6 ได้ระบุจุดเน้นของนโยบายการอาชีวศึกษาในแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติว่า พัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนที่ครบวงจร เพื่อให้ผู้เรียนมีความพร้อมทั้งทักษะวิชาชีพและ ความสามารถในการสร้างผลงานที่ได้คุณภาพมาตรฐาน รวมทั้งความสามารถในการบริการและ การจัดการเพื่อเป็นแนวทางในการประกอบอาชีพอิสระ ทั้งนี้จุดเน้นหรือเป้าหมายส่งเสริมการ ประกอบอาชีพอิสระที่กรมอาชีวศึกษากำหนดให้เป็นแนวปฏิบัติแก่สถานศึกษา เพื่อส่งเสริมให้

นักเรียนนักศึกษาที่มีทัศนคติ ค่านิยม และเกิดทักษะในการที่จะออกไปประกอบอาชีพอิสระให้มากที่สุด

ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540 - 2544) ยังกำหนดนโยบายที่จะส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระต่อไปให้ต่อเนื่อง เพราะการส่งเสริมการผลิตและการส่งเสริมอุตสาหกรรม ในระดับต่าง ๆ เป็นแนวนโยบายของรัฐที่สนับสนุนอุตสาหกรรมขนาดย่อม และอุตสาหกรรมในภูมิภาค โดยกระจายประเภทสินค้าและพัฒนาผู้ประกอบการ รวมทั้งการส่งเสริมเทคโนโลยีลงถึงหมู่บ้าน ย่อมทำให้เกิดอาชีพบริการหรือการประกอบการขนาดย่อมรองรับอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ขึ้นอีกมากมายหลายอาชีพที่ผู้สำเร็จการศึกษาระดับอาชีวศึกษาจะออกไปประกอบอาชีพเหล่านั้นได้รวมไปถึงการประกอบอาชีพส่วนตัวในชนบทด้วย (กรมอาชีวศึกษา. 2535 : 3 - 4) กรมอาชีวศึกษา ยังได้จัดทำแผนพัฒนาอาชีวศึกษาทุก 5 ปี แผนพัฒนาอาชีวศึกษาระยะที่ 7 (พ.ศ. 2535 - 2539) มีเป้าหมายที่จะพัฒนาปริมาณและคุณภาพของกำลังคนให้สามารถสนองความต้องการของตลาดแรงงาน และการขยายตัวทางเศรษฐกิจ กรมอาชีวศึกษา จึงได้กำหนดนโยบายซึ่งสอดคล้องกับแผนพัฒนาอาชีวศึกษาดังกล่าวไว้ในด้านการจัดการศึกษาส่งเสริมและสนับสนุนให้ภาคเอกชน และสถานประกอบการเข้ามา มีบทบาทในการจัดการศึกษา และฝึกอบรมให้มาก และกว้างขวางยิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการขยายผลโครงการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีเร่งพัฒนารูปแบบการฝึกอบรม และจัดการเรียนการสอนวิชาชีพโดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นเป็นพื้นฐาน (กรมอาชีวศึกษา. 2537 : 2) และยังได้มีการปรับหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ใหม่ โดยเน้นให้ผู้เรียนออกไปประกอบอาชีพอิสระโดยตรงด้วยการใช้อาชีวศึกษาครบวงจรเป็นหลัก ซึ่งมีจุดประสงค์ให้นักเรียนนักศึกษาได้รับความรู้ ความคิดและประสบการณ์เป็นพื้นฐานสำคัญที่ทำให้นักเรียนนักศึกษามองเห็นช่องทาง และความเป็นไปได้ในการเข้าสู่อาชีพอิสระด้วยตนเองหลังจากจบการศึกษา ซึ่งหลักสูตรใหม่จะเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเลือกเรียนได้อย่างกว้างขวาง เพื่อออกไปประกอบอาชีพได้ตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน และสอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจและสังคม มุ่งฝึกงานฝีมือให้เกิดทักษะวิชาชีพเสริมสร้างคุณธรรมและสติปัญญาฝึกให้ผู้เรียนมีความคิดสร้างสรรค์

นอกจากนี้กองแผนงาน กรมอาชีวศึกษา ได้ดำเนินการสำรวจข้อมูลภาวะการมีงานทำของผู้สำเร็จอาชีวศึกษาเป็นประจำทุกปี เพื่อให้ทราบถึงสภาพการทำงานของผู้สำเร็จการศึกษา และนำผลไปเป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไข การวางระบบการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับ

ตลาดแรงงาน การแนะแนวการศึกษาและอาชีพ และการแก้ไขปัญหาการว่างงาน (กองแผนงาน กรมอาชีวศึกษา. 2531 : 1 - 10)

แต่จากการติดตามผู้สำเร็จการศึกษาของกรมอาชีวศึกษาส่วนหนึ่งศึกษาต่อ ส่วนหนึ่งทำงานรับราชการเป็นลูกจ้างเอกชน และส่วนหนึ่งออกไปประกอบอาชีพส่วนตัวหรือที่เรียกว่าประกอบอาชีพอิสระนั้น ตั้งแต่ปี 2531 ถึงปี 2535 พบว่า ผู้สำเร็จอาชีวศึกษาเลือกออกไปประกอบอาชีพส่วนตัวหรืออาชีพอิสระมีจำนวนไม่มากนัก ดังจะเห็นได้จากสถิติดังนี้คือ พ.ศ. 2534 ร้อยละ 3.23 พ.ศ. 2535 ร้อยละ 2.86 (กรมอาชีวศึกษา. 2537 : 20 - 45) แสดงให้เห็นว่าการพัฒนาอาชีวศึกษาเพื่อประกอบอาชีพอิสระยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร ซึ่งกรมอาชีวศึกษา ตระหนักดีว่าหากมีการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระอย่างจริงจัง จะทำให้ผู้สำเร็จการศึกษากลับไปประกอบอาชีพส่วนตัวได้มากขึ้น ซึ่งเป็นการลดอัตราการว่างงานและเป็นการสร้างงานให้มากยิ่งขึ้น (กรมอาชีวศึกษา. 2535 : 2)

เจลิยว สุวรรณกิติ (2530 : 9) ได้เสนอหลักการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระว่า จะต้องเปลี่ยนทัศนคติให้เห็นคุณค่าของการประกอบอาชีพอิสระเสียก่อน นอกจากนี้สัญญา จิตตานนท์ (2527 : 19) กล่าวว่า การส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระจะต้องปลูกฝังทัศนคติที่ดีต่ออาชีพอิสระในสถานศึกษาเสียก่อน ดังนั้นการที่จะให้นักศึกษาพร้อมที่จะประกอบอาชีพทางคหกรรมศาสตร์จึงควรให้นักศึกษามีทัศนคติที่ดีต่อการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ก่อนและ วัชร ทรัพย์มี (2529 : 92) ให้ความเห็นว่าการสร้างงานหรือการประกอบอาชีพอิสระควรจะสอดคล้องกับสิ่งที่ได้เรียนมา เพื่อไม่ให้เกิดการสูญเปล่าทางการศึกษา

ข้อมูลเบื้องต้นของงานแนะแนววิทยาลัยอาชีวศึกษาเสาวภา กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2540 วิทยาลัยฯเปิดสอนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) 2 ประเภทวิชา ได้แก่ ประเภทคหกรรม และประเภทศิลปกรรม ประเภทคหกรรมแบ่งเป็น 2 สาขาวิชา ได้แก่ อาหารและโภชนาการ และคหกรรมศาสตร์ทั่วไป มีจำนวนนักศึกษาระดับ ปวส. 1 ทุกสาขาวิชาจำนวน 41 คน ระดับ ปวส. 2 ทุกสาขาวิชาจำนวน 30 คน ประเภทวิชาศิลปกรรมเปิดสอนเฉพาะสาขาออกแบบพาณิชย์ศิลป์ มีจำนวนนักศึกษา ปวส. ปีที่ 1 จำนวน 40 คน และปวส. ปีที่ 2 จำนวน 40 คน (วิทยาลัยอาชีวศึกษาเสาวภา. 2540 : ไม่มีเลขหน้า)

จากประสบการณ์ในการเป็นครูแนะแนวของผู้วิจัยพบว่า ในแต่ละปีนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงปีที่ 1 ประเภทวิชาคหกรรมขอรับคำปรึกษาในเรื่องการประกอบ

อาชีพมากกว่าประเภทวิชาอื่น ๆ และระดับชั้นอื่น ๆ ทั้งนี้เป็นเพราะว่านักศึกษาที่เรียนประเภท วิชาคหกรรม มีความสนใจในการมีงานทำ จากการให้คำปรึกษาพบว่า นักศึกษาขาดข้อมูล เกี่ยวกับตลาดแรงงานตำแหน่งงานว่างที่สถานประกอบการต้องการโดยไม่คิดสร้างงาน หรือ ประกอบอาชีพอิสระ ผู้วิจัยจึงได้สำรวจเบื้องต้นเกี่ยวกับความต้องการและความคิดในการเลือก ประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ปีที่ 1 ประเภทวิชาคหกรรม ปีการศึกษา 2540 จำนวน 41 คน โดยการสัมภาษณ์เบื้องต้นพบว่า นักศึกษาเลือกศึกษาต่อ จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 4.87 เลือกทำงานรับราชการ จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 19.51 เลือกเป็นลูกจ้างเอกชน จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 65.86 และเลือกออกไป ประกอบอาชีพส่วนตัวหรือที่เรียกว่าการประกอบอาชีพอิสระ จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 9.76 จะเห็นว่า นักศึกษาที่เลือกประกอบอาชีพอิสระน้อยมาก เพราะมีเพียง 4 คน (ร้อยละ 9.76) และอีก 37 คน ไม่เลือกประกอบอาชีพอิสระ ซึ่งไม่สอดคล้องกับเป้าหมายของ กรมอาชีวศึกษา (กรมอาชีวศึกษา. 2539 : 19) และจากการตอบแบบสอบถามปลายเปิด เกี่ยวกับความคิดความรู้สึก และแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมของนักศึกษาต่อการประกอบอาชีพ อิสระทางคหกรรมศาสตร์ ซึ่งสรุปปัญหาได้ ดังนี้ ด้านลักษณะงานอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ ด้านบรรยากาศในการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ ด้านความก้าวหน้าในการประกอบ อาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ และด้านรายได้จากการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ด้านลักษณะงานอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 24.32 ได้แก่ รู้สึกอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์เป็นอาชีพที่ต่ำต้อย รู้สึกไม่ภูมิใจ ไม่มีเกียรติ แนวโน้ม ที่จะแสดงพฤติกรรมพยายามหลีกเลี่ยงการประกอบอาชีพอิสระ คิดว่าอาชีพอิสระทางคหกรรม ศาสตร์เป็นอาชีพที่ลำบาก ต้องอดทนสูง เหนื่อย ต้องใช้แรงกาย และอับอาย ตากหน้า เมื่อเวลาจำหน่ายสินค้าหรือให้บริการในแขนงอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ แนวโน้มที่จะแสดง พฤติกรรมขาดความกระตือรือร้นในการใฝ่ใจศึกษาช่องทางประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรม ศาสตร์

ด้านบรรยากาศในการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ จำนวน 18 คน คิดเป็น ร้อยละ 48.65 ได้แก่ ไม่ได้รับการยอมรับจากเพื่อนนอกวงการวิชาชีพคหกรรมศาสตร์ ครอบครัว ญาติและสังคม การเป็นนักศึกษาคหกรรมศาสตร์มีประสบการณ์การปฏิบัติการทาง

คหกรรมศาสตร์น้อย รู้สึกกังวลใจ เมื่อต้องปฏิบัติงานทางคหกรรมศาสตร์ด้วยตนเอง และสร้างอาชีพขึ้นมาแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมพยายามหลีกเลี่ยงการปฏิบัติงานและการสร้างงานด้วยตนเอง การไม่ได้รับการยอมรับจากบุคคลรอบข้างคิดเป็นเพียงนักศึกษาคหกรรมศาสตร์ที่เรียนและฝึกปฏิบัติงานยังขาดความชำนาญและประสบการณ์ในการสร้างงาน และประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์รู้สึกขาดความมั่นใจในการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ที่สมัครรอบครัว ญาติ และเพื่อนนอกวงการวิชาชีพคหกรรมศาสตร์ และสังคมรอบข้าง แนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมพยายามหลีกเลี่ยงการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์

ด้านความก้าวหน้าในอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 16.22 ได้แก่ คิดว่าอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ ไม่ได้รับการสนับสนุนจากครอบครัว ญาติ ในการสร้างงานด้วยตนเอง รู้สึกท้อแท้ในการประกอบอาชีพอิสระ แนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมขาดความกระตือรือร้นในการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์

ด้านรายได้ในการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 10.81 ได้แก่ คิดว่าเป็นอาชีพที่มีรายได้ไม่แน่นอน ต้องเสี่ยงต่อการขาดทุน แนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมคือ พยายามหลีกเลี่ยงประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์

จากข้อมูลข้างต้นแสดงให้เห็นว่านักศึกษาส่วนใหญ่ไม่เลือกประกอบอาชีพอิสระนั้น เพราะมีความคิด ความรู้สึก และแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมของนักศึกษาเกี่ยวกับลักษณะงานอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ บรรยายากในการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ ความก้าวหน้า และรายได้จากการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ไม่ดี นั่นคือมีทัศนคติไม่ดีต่อการประกอบอาชีพอิสระ ดังที่สัญญา จิตตานนท์ (2521 : 16) ศึกษาพบว่า ทัศนคติต่ออาชีพเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมทั้งในแนวทางการทำงาน และทัศนคติที่ดีต่ออาชีพนั้นจะเป็นแนวทางในการเลือกอาชีพในอนาคต นอกจากนี้ ศรีนวล โกมลวนิช (2531 : 71) ได้กล่าวถึงเหตุที่นักศึกษาอาชีวศึกษาต้องตกงาน และไม่สนใจงานอาชีพอิสระคือ ทัศนคติคนไทยยังติดนิสัยนั่งทำงานประจำอยู่ตามสำนักงาน สถานที่ราชการจึงมีความคิดว่า ถ้าจบ ปวช., ปวส. แล้วต้องนั่งทำงานอยู่กับบ้านเป็นเรื่องที่น่าอาย การผลิตบุคลากรออกไปสู่สังคมนั้นมิใช่จะปรับปรุงส่งเสริมแต่ทางด้านความรู้และความสามารถในการวิชาชีพเท่านั้น จะต้องรวมถึงการปลูกฝังอบรมให้มีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพด้วย ทั้งนี้เพราะทัศนคตินี้มีอิทธิพลต่อการประกอบอาชีพอิสระ เพราะบุคคลจะมีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพใดอาชีพหนึ่ง บุคคลจะต้องมีความพึงพอใจ สนใจ เข้าใจใน

คุณค่า เกิดความนิยมชมชอบดังที่ชาวเวอร์ (Shaver. 1977 : 168) กล่าวว่า เมื่อบุคคลเกิดทัศนคติที่ดีต่อสิ่งใด ก็มีความโน้มเอียงที่จะตอบสนองไปในทางที่ชอบต่อสิ่งนั้น และเมื่อใดที่ทัศนคติเกิดอย่างสูงสุดแล้ว การกระทำก็จะตามมา ดังนั้นการที่จะให้นักศึกษาพร้อมที่จะประกอบอาชีพอิสระ จึงควรให้มีทัศนคติที่ดีต่อการประกอบอาชีพอิสระเสียก่อน

จากที่กล่าวมาแล้วในข้างต้น แสดงว่าสิ่งที่สำคัญที่สุดคือจะต้องกระตุ้นให้นักศึกษามองเห็นความสำคัญของการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ ซึ่งการส่งเสริมให้เห็นความสำคัญของการประกอบอาชีพอิสระนั้นมีหลักที่ต้องทำเป็นอันดับแรกคือ การเปลี่ยนแปลงปลูกฝังความรู้สึกนึกคิดและการกระทำเพื่อให้นักศึกษามีทัศนคติที่ดีต่อการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์เสียก่อน และการพัฒนาทัศนคติในการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์นั้นสามารถใช้วิธีการได้หลายวิธี เช่น การเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ บทบาทสมมติ ชุดการแนะแนวอาชีพ ชุดการสอน กิจกรรมแนะแนวอาชีพ การให้คำปรึกษา เป็นต้น (วัชร ทรัพย์มี. 2518 : 40) การศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยสนใจที่จะใช้การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพมาพัฒนาทัศนคติในการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์

การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพเป็นกระบวนการที่บุคคลซึ่งมีความต้องการตรงกันที่จะวางโครงการประกอบอาชีพหรือต้องการจะแก้ปัญหาด้านอาชีพมาปรึกษาหารือซึ่งกันและกันเป็นกลุ่ม โดยมีผู้ให้คำปรึกษาร่วมอยู่ด้วย สมาชิกในกลุ่มจะมีโอกาสได้แสดงออกเกี่ยวกับความรู้สึก และความคิดเห็นของแต่ละคน เป็นการได้ระบายความรู้สึกขัดแย้งในจิตใจ ได้สำรวจตนเองเพื่อพัฒนาความเข้าใจตนเอง และองค์ประกอบเกี่ยวกับตนเองกับทั้งช่วยให้เข้าใจโลกของงานตลอดจนสามารถผสมผสานสองสิ่งนี้เข้าด้วยกัน จนกระทั่งบุคคลสามารถแก้ปัญหาด้านอาชีพตัดสินใจและดำเนินการตามโครงการประกอบอาชีพที่วางไว้จนประสบความสำเร็จก้าวหน้า (วัชร ทรัพย์มี. 2523 : 89 - 110) และในการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพ ผู้ให้คำปรึกษา จึงควรช่วยให้ผู้รับคำปรึกษาค้นหาว่าตัวเขามีความถนัด ความสามารถ ความสนใจ ค่านิยม และองค์ประกอบ ตามความเป็นจริง ตามทฤษฎีการให้คำปรึกษาแบบวิเคราะห์ลักษณะ และองค์ประกอบของบุคคล ของวิลเลียมสัน ซึ่งแรกเป็นลักษณะที่เกี่ยวข้องกับวิวัฒนาการวัดคุณสมบัติของผู้รับคำปรึกษาในด้านความถนัด ความสามารถ ความสนใจ ทัศนคติ และบุคลิกภาพ ซึ่งอาจจะพยากรณ์ความสำเร็จในการศึกษา และอาชีพได้ (Williamson. 1979 : 91)

ผู้วิจัยซึ่งเป็นครูแนะแนวของวิทยาลัยอาชีวศึกษาเสาวภา กรุงเทพมหานคร สังกัดกรมอาชีวศึกษา มีหน้าที่เกี่ยวกับการจัดบริการแนะแนวสำหรับนักศึกษาวิทยาลัยอาชีวศึกษาคิดว่าการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพเป็นหนทางหนึ่งในการช่วยเหลือให้นักศึกษาให้พัฒนาทัศนคติในการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ให้กับนักศึกษาคหกรรมศาสตร์ ดังเหตุผลที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ผู้วิจัยจึงศึกษาผลของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพ ต่อทัศนคติในการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ของนักศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงปีที่ 1 วิทยาลัยอาชีวศึกษาเสาวภา กรุงเทพมหานคร

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อเปรียบเทียบทัศนคติในการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ของนักศึกษาก่อนและหลังการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพ
2. เพื่อเปรียบเทียบทัศนคติในการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ของนักศึกษาก่อนและหลังโปรแกรมการให้ข้อเสนอแนะ
3. เพื่อเปรียบเทียบทัศนคติในการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ของนักศึกษาที่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพกับโปรแกรมการให้ข้อเสนอแนะ

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. นักศึกษามีทัศนคติต่อการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ดีขึ้น หลังจากได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพ
2. นักศึกษามีทัศนคติต่อการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ดีขึ้น หลังจากได้รับโปรแกรมการให้ข้อเสนอแนะเรื่องอาชีพอิสระ
3. นักศึกษาที่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพกับนักศึกษาที่ได้รับโปรแกรมการให้ข้อเสนอแนะเรื่องอาชีพอิสระมีทัศนคติในการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์แตกต่างกัน

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ จะเป็นแนวทางสำหรับอาจารย์แนะแนว และผู้เกี่ยวข้อง กับนักศึกษาของวิทยาลัยอาชีวศึกษาเสาวภา ซึ่งเป็นผู้มีความรู้และทักษะในการให้คำปรึกษา สามารถเลือกใช้วิธีการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพ ในการช่วยเหลือนักศึกษาระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 1 (ปวส. 1) ที่มีทัศนคติไม่ดีต่อการประกอบอาชีพอิสระทาง คหกรรมศาสตร์ เพื่อให้มีการพัฒนาทัศนคติต่อการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ได้ อย่างเหมาะสม ซึ่งจะช่วยให้ นักศึกษาประสบผลสำเร็จในการเลือกประกอบอาชีพอิสระ

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า เป็นนักศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงปีที่ 1 วิชาเอกอาหารและโภชนาการ และวิชาเอกคหกรรมศาสตร์ทั่วไป ประเภทวิชาคหกรรม วิทยาลัยอาชีวศึกษาเสาวภา ที่มีทัศนคติในการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ต่ำกว่า เบอร์เซ็นไทล์ที่ 50

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นนักศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงปีที่ 1 วิชาเอกอาหารและโภชนาการ และวิชาเอกคหกรรมศาสตร์ทั่วไป ประเภทวิชาคหกรรม วิทยาลัยอาชีวศึกษาเสาวภา ปีการศึกษา 2540 ที่มีทัศนคติในการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรม ศาสตร์ต่ำกว่าเบอร์เซ็นไทล์ที่ 50 จำนวน 16 คน ที่ได้มาจากการสอบถามความสมัครใจและ การสุ่มอย่างง่ายจากประชากร แล้วสุ่มอย่างง่ายอีกครั้งหนึ่ง เพื่อแบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่ม ควบคุม กลุ่มละ 8 คน กลุ่มทดลองเป็นกลุ่มที่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพและกลุ่ม ควบคุมเป็นกลุ่มที่ได้รับการให้ข้อเสนอแนะ

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ คือ วิธีการพัฒนาทัศนคติในการประกอบอาชีพอิสระทาง คหกรรมศาสตร์ ซึ่งแบ่งเป็น 2 วิธีคือ

3.1.1 การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพ

3.1.2 การให้ข้อเสนอแนะ

3.2 ตัวแปรตาม คือ ทัศนคติในการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพ หมายถึง วิธีการให้ความช่วยเหลือแก่นักศึกษาเป็นกลุ่ม ตามทฤษฎีวิเคราะห์ลักษณะและองค์ประกอบของบุคคล ของวิลเลียมสัน เพื่อพัฒนาให้นักศึกษามีทัศนคติในการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ขึ้น โดยการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพมีลำดับขั้นในการให้คำปรึกษา ดังนี้

1.1 ขั้นเริ่มต้นให้คำปรึกษา

1.1.1 สร้างสัมพันธภาพระหว่างผู้ให้คำปรึกษากับสมาชิก และระหว่างสมาชิกกับสมาชิก เพื่อให้สมาชิกเกิดความคุ้นเคยไว้วางใจ เข้าใจ ยอมรับผู้ให้คำปรึกษา และยอมรับซึ่งกันและกัน สมาชิกแต่ละคนพร้อมที่จะให้ความร่วมมือในการพัฒนาทัศนคติในการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์

1.1.2 ผู้ให้คำปรึกษาชี้แจงจุดประสงค์ของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพ

1.1.3 ชี้แจงบทบาทหน้าที่ของผู้ให้คำปรึกษาและสมาชิกในกลุ่ม

1.2 ขั้นตอนการให้คำปรึกษา เป็นขั้นที่ผู้ให้คำปรึกษาดำเนินการตามลำดับขั้นตอนต่อไปนี้ โดยเปิดโอกาสให้สมาชิกในกลุ่มได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์ตลอดทั้งอภิปรายร่วมกัน เพื่อพัฒนาสมาชิกที่มีทัศนคติในการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ให้สูงขึ้น

1.2.1 การวิเคราะห์ (Analysis) เป็นการจําแนกข้อมูลความคิดด้านการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ เป็นอาชีพที่มีเกียรติ มีความสำคัญ สังคมยกย่อง การฝึกทักษะด้านอาชีพอิสระในสถานศึกษาเป็นสิ่งจําเป็นสำหรับนักศึกษาทุกคน การได้รับการสนับสนุนให้มีการประกอบอาชีพอิสระด้วยตนเอง ความรู้สึกด้านการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์เป็นสิ่งที่น่าภาคภูมิใจ เป็นเรื่องเริ่มต้นง่าย และมีโอกาสประสบความสำเร็จทำให้เกิดความเห็นดีเห็นชอบ แต่ก็มีความสุข รู้สึกพอใจที่สามารถพึ่งตนเองได้ในแง่การหารายได้ และเป็นการสร้างความก้าวหน้า และพฤติกรรมด้านการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ ได้แก่ การออกไปสัมภาษณ์ผู้ประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ การบอกว่าได้เข้าร่วมกิจกรรมที่จัดขึ้น เพื่อเพิ่มพูนความรู้ และความสามารถในรูปการฝึกทักษะ การผลิต และจำหน่ายในร้านค้าของสถานศึกษาในด้านอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ มีความตั้งใจประกอบอาชีพอิสระอย่างเต็มความสามารถจึงพยายามฝึกฝนความชำนาญขึ้นด้วยตนเอง

1.2.2 การสังเคราะห์ (Synthesis) เป็นการนำสิ่งที่ได้จากการวิเคราะห์ในข้อ 1.2.1 มาผสมผสานกับสิ่งที่นักศึกษามีอยู่เป็นอยู่คือ วิชาชีพที่เรียน และลักษณะอื่น ๆ เพื่อให้เห็นความเป็นไปได้ความเหมาะสม และทัศนคติที่ดีในการประกอบอาชีพอิสระ

1.2.3 การวินิจฉัย (Diagnosis) เป็นการพิจารณาไตร่ตรองข้อมูลต่าง ๆ ในข้อ 1.2.1 และข้อ 1.2.2 ประกอบกับความคิด ความรู้สึก แนวโน้มพฤติกรรม

1.2.4 การทำนาย (Prognosis) เป็นการเสนอทางเลือกในการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ และนำกลับไปปฏิบัติหลังจากการเข้ากลุ่มรับคำปรึกษาในแต่ละครั้ง

1.2.5 การให้คำปรึกษา (Counseling) เป็นการให้คำปรึกษาช่วยเหลือนักศึกษาในกลุ่ม ในการพัฒนาทัศนคติในการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ โดยผู้ให้คำปรึกษาจะใช้เทคนิคต่าง ๆ ในการให้คำปรึกษา ได้แก่ เทคนิคทั่วไป เป็นการตั้งคำถามการสะท้อนกลับ การทำให้เกิดความกระจ่าง การให้ข้อเสนอแนะ การสรุป การฟัง การเจียบ การสังเกต การแนะนำ การยกเหตุผลข้อเท็จจริง การอธิบาย และเทคนิคเฉพาะอย่าง เป็นการสัมภาษณ์ การบอกแหล่งข้อมูลด้านอาชีพ การใช้แบบสอบถามทัศนคติในการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์

1.2.6 การติดตามผล (Follow up) ภายหลังการให้คำปรึกษาแต่ละครั้งผู้ให้คำปรึกษาดูติดตามผลของการให้คำปรึกษาว่า หลังจากนักศึกษาในกลุ่มได้รับคำปรึกษาแล้ว นักศึกษาสามารถเข้าใจและมีความรู้ ความคิด ความรู้สึก แนวโน้มพฤติกรรมในการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ ได้เหมาะสมเพียงใด โดยวิธีการสังเกต การสัมภาษณ์ คำบอกเล่าของนักศึกษา

1.3 ขั้นตอนการให้คำปรึกษา เป็นขั้นที่นักศึกษาในกลุ่มได้เรียนรู้เกี่ยวกับการมีทัศนคติดีขึ้นในการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ ผู้ให้คำปรึกษาให้นักศึกษาแต่ละคนสรุปผลของการให้คำปรึกษาและเปิดโอกาสให้นักศึกษาซักถาม และผู้ให้คำปรึกษาสรุปเพิ่มเติม

2. การให้ข้อเสนอแนะ หมายถึง วิธีการที่ช่วยให้นักศึกษามีทัศนคติที่ดีในการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ โดยใช้การให้ข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ ด้วยวิธีการต่าง ๆ ได้แก่ การบรรยาย การให้ศึกษาเอกสารข้อมูล การอภิปราย การเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ซักถามและสรุป ซึ่งมีเนื้อหาเกี่ยวกับทัศนคติในการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์เช่นเดียวกับกลุ่มทดลอง โดยมีลำดับขั้น ดังนี้

2.1 ขั้นนำ ผู้วิจัย สันทนาและซักถามนักศึกษาเกี่ยวกับเรื่องที่ให้ข้อสนเทศตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้

2.2 ขั้นให้ข้อสนเทศ ผู้วิจัยอธิบายเกี่ยวกับหัวข้อในแต่ละเรื่อง พร้อมสื่อประกอบการให้ข้อสนเทศ ได้แก่ เอกสาร แผ่นภาพ และเปิดโอกาสให้นักศึกษาอภิปรายแสดงความคิดเห็น และซักถาม

2.3 ขั้นสรุป ผู้วิจัยให้นักศึกษาสรุป และผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม

3. ทศนคติในการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ หมายถึง ความคิด ความรู้สึก และแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมของนักศึกษาเกี่ยวกับลักษณะงานอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ บรรยาภาศในการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ ความก้าวหน้า และรายได้จากการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

3.1 ความคิดที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ ได้แก่ การคิดว่าเป็นอาชีพที่มีเกียรติ มีความสำคัญ สังคมยกย่อง การฝึกทักษะด้านอาชีพในสถานศึกษาเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับนักศึกษาทุกคน การได้รับการสนับสนุนให้มีการประกอบอาชีพอิสระด้วยตนเอง

3.2 ความรู้สึกที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ ได้แก่ ความรู้สึกว่าการประกอบอาชีพอิสระเป็นสิ่งที่น่าภาคภูมิใจได้รับการยอมรับ เป็นเรื่องเริ่มต้นง่าย และมีโอกาสประสบความสำเร็จ ทำให้เกิดความเหน็ดเหนื่อยแต่มีความสุข รู้สึกพอใจที่สามารถพึ่งตนเองได้ในแง่การหารายได้และเป็นการสร้างความก้าวหน้า

3.3 แนวโน้มพฤติกรรมที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ ได้แก่ การออกไปสัมภาษณ์ผู้ประกอบการอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ ให้ออกถึงการเข้าร่วมกิจกรรมที่จัดขึ้น เพื่อเพิ่มพูนความรู้ และความสามารถในรูปการฝึกทักษะ การผลิตและจำหน่ายในร้านค้าของสถานศึกษาในด้านอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ มีความตั้งใจประกอบอาชีพอิสระอย่างเต็มความสามารถ จึงพยายามฝึกฝนความชำนาญงานขึ้นด้วยตนเอง

ทัศนคติในการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์นี้ สามารถวัดโดยใช้แบบสอบถามทัศนคติในการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น

4. อาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ หมายถึง อาชีพที่นำความรู้ทางคหกรรมศาสตร์ มาหารายได้ด้วยตนเองโดยไม่มีนายจ้าง หรือไม่อยู่ในฐานะลูกจ้าง ได้แก่ อาชีพรับทำดอกไม้ประดิษฐ์ พวงมาลัยสด - แห้ง พวงหรีดดอกไม้สด - แห้ง บายศรี กระถาง พุ่มเงินพุ่มทอง การประดิษฐ์ของที่ระลึก อุปกรณ์เครื่องใช้ในครัวเรือน โดยใช้แป้งข้าวเหนียว แป้งสาลี แป้งดิน เป็นต้น อาชีพรับทำอาหารและขนมตามสั่ง ผู้จัดทำอาหารปิ่นโต ร้านเบเกอรี่ ร้านอาหาร ภัตตาคาร ร้านขนมไทย ร้านจัดดอกไม้สด - แห้ง

บทที่ 2

เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษาค้นคว้าเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยจัดเรียงลำดับดังนี้

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพ
 - 1.1 ทฤษฎีการเลือกอาชีพ
 - 1.2 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการให้คำปรึกษาด้านอาชีพ
 - 1.3 เอกสารเกี่ยวกับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม
 - 1.4 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพ
 - 1.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพ
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติในการประกอบอาชีพอิสระ
 - 2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติในการประกอบอาชีพอิสระ
 - 2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติในการประกอบอาชีพอิสระ

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพ

การศึกษาทฤษฎีทางการเลือกอาชีพเพื่อเป็นความรู้พื้นฐานอันสำคัญที่จะทำให้เกิดความเข้าใจอย่างกว้างขวางในเรื่องต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการเลือกอาชีพ จึงขอนำทฤษฎีการเลือกอาชีพและทฤษฎีพัฒนาการอาชีพมาเสนอดังนี้

1.1 ทฤษฎีการเลือกอาชีพ

1.1.1 ทฤษฎีวิเคราะห์ลักษณะและองค์ประกอบของวิลเลียมสัน

(Williamson's Traits and Factors Theory) วิลเลียมสัน (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2529 : 66 – 67 ; อ้างอิงมาจาก Williamson. 1937) เป็นผู้นำแนวคิดในการให้คำปรึกษา โดยเน้นลักษณะองค์ประกอบของบุคลิกภาพ ดังนั้นวิลเลียมสันจึงตั้งชื่อทฤษฎีการเลือกอาชีพของเขาว่า "ทฤษฎีวิเคราะห์ลักษณะและองค์ประกอบของบุคลิกภาพ" ซึ่งมีความเชื่อว่า "อาชีพของบุคคลมิใช่การลองผิดลองถูก ต้องใช้ความคิดในการพิจารณาพิเคราะห์อย่างดี" และทฤษฎี

นี้มีรากฐานมาจากแนวคิดของจิตวิทยาความแตกต่างระหว่างบุคคลและจิตวิทยาประยุกต์ ที่กล่าวว่าแต่ละบุคคลประกอบด้วยลักษณะที่สำคัญหลายประการ เช่น ความสามารถ ความถนัด เชาวน์ปัญญา ความสนใจ ค่านิยม ความต้องการ และบุคลิกภาพ สำหรับการเลือกอาชีพของแต่ละบุคคลนั้น แต่ละบุคคลจะเลือกอาชีพ โดยพิจารณาถึงลักษณะของอาชีพประกอบการพิจารณาถึงลักษณะของตนเอง พร้อมทั้งจะพิจารณาความต้องการของตลาดแรงงาน เวลาและทุนทรัพย์ที่จะใช้เตรียมตัวประกอบอาชีพ

สำหรับ "หลักการเลือกอาชีพ" ทฤษฎีวิเคราะห์ลักษณะและองค์ประกอบของบุคลิกภาพนั้นสอดคล้องกับหลักการเลือกอาชีพของพาร์สันซึ่งประกอบด้วยหลัก 3 ประการ คือ ประการแรก การวิเคราะห์ตนเองในด้านความสามารถ ความสนใจ ประการที่สองคือ การวิเคราะห์อาชีพโดยบุคคลจะต้องแสวงหาความรู้เกี่ยวกับลักษณะอาชีพ ความต้องการของตลาดแรงงาน เวลาและทุนทรัพย์ที่ใช้ในการเตรียมตัวประกอบอาชีพ รายได้ ความมั่นคง และโอกาสก้าวหน้าในอาชีพ และประการที่สามคือ การใช้วิจารณญาณในการตัดสินใจเลือกอาชีพ นอกจากนี้ วิลเลียมสันยังเห็นว่า แต่ละบุคคลต่างประกอบด้วยแบบแผนของความสามารถหรือศักยภาพ หรือลักษณะ เฉพาะตัว ซึ่งลักษณะ เฉพาะตัวของแต่ละบุคคลจะสัมพันธ์กับงานเฉพาะอย่างทีบุคคลนั้นต้องการ นอกจากนี้บุคคลแต่ละคนต่างต้องการจะรู้จักลักษณะและองค์ประกอบของบุคลิกภาพของตนเอง เพื่อจะได้ใช้ลักษณะและองค์ประกอบดังกล่าวอย่างมีประสิทธิภาพ

1.1.2 ทฤษฎีการให้คำปรึกษาด้านอาชีพ

การให้คำปรึกษาด้านอาชีพตามทฤษฎีวิเคราะห์ลักษณะ และองค์ประกอบของบุคคลของวิลเลียมสัน

การให้คำปรึกษาด้านอาชีพตามทฤษฎีวิเคราะห์ลักษณะ และองค์ประกอบของบุคคลมีลักษณะดังนี้คือ (วัชร ทรัพย์มี, 2523 : 95 - 99 ; อ้างอิงมาจาก Williamson, 1937)

1. รูปแบบของการให้คำปรึกษาประกอบด้วย

1.1 การวินิจฉัยปัญหาเป็นการคิดวิเคราะห์ อย่างมีเหตุผลจากข้อมูลที่มีอยู่ว่าปัญหาของผู้ปรึกษา เกิดขึ้นเนื่องจากสาเหตุใด

1.2 กระบวนการ

กระบวนการให้คำปรึกษาด้านอาชีพ แบบวิเคราะห์ลักษณะ และองค์ประกอบของบุคคลมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1.2.1 การวิเคราะห์ (Analysis) เป็นการรวบรวม ข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับผู้รับคำปรึกษา โดยใช้กลวิธีต่าง ๆ เช่น แบบทดสอบ แบบสำรวจ การสัมภาษณ์ เพื่อให้รู้ถึงความสามารถ ความถนัด ความสนใจ บุคลิกภาพ และองค์ประกอบ ต่าง ๆ เกี่ยวกับผู้รับคำปรึกษา

1.2.2 การสังเคราะห์ (Synthesis) เป็นการ ผสมผสานข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับผู้รับคำปรึกษาเข้าด้วยกัน เพื่อทำความรู้จักผู้รับคำปรึกษา และช่วยให้ผู้รับคำปรึกษารู้จักตนเอง

1.2.3 การวินิจฉัยปัญหา (Diagnosis) ผู้ให้ คำปรึกษานำข้อมูลที่สังเคราะห์แล้วมาใช้ในการวินิจฉัยปัญหาของผู้รับคำปรึกษาว่าที่เลือกอาชีพ ไม่ได้ หรือมีปัญหาด้านอาชีพเนื่องมาจากสาเหตุใด

1.2.4 การคาดคะเนพฤติกรรมที่จะเกิดขึ้น (Prognosis) และเสนอแนะทางเลือกอื่นแก่ผู้รับคำปรึกษา เป็นต้นว่าถ้าไม่มีความถนัด ความสามารถ ความสนใจในแบบนี้ แล้วเลือกอาชีพที่จะประกอบสรรคในก ฎปฏิบัติงานต่อไป ในภายหน้า จะนั้นควรจะพิจารณาอาชีพที่จะ เลือกได้อย่างอื่น ๆ อีก

1.2.5 การให้คำปรึกษา หรือการแก้ปัญหา (Counseling or Treatment) ผู้ให้คำปรึกษากับผู้รับคำปรึกษาจะร่วมกันพิจารณาว่าควรจะ เลือกอาชีพใดจึงจะ เหมาะหรือจะแก้ปัญหาด้านอาชีพอย่างไรจึงจะมีประสิทธิภาพ

1.2.6 การติดตามผล (Followup) เป็นการติดตาม ว่าหลังจากนักเรียนได้รับคำปรึกษาแล้วได้ผลอย่างไรบ้าง ถ้าไม่ได้ผลจะได้หาทางช่วยเหลือ ต่อไป

1.3 ผลที่คาดว่าจะได้รับ

ผลที่คาดว่าจะได้รับ หรือจุดประสงค์ของการให้คำปรึกษาด้านอาชีพมี 2 ประการ คือ

1.3.1 เพื่อแก้ปัญหาเฉพาะด้านของผู้ให้คำปรึกษา

1.3.2 เพื่อให้ผู้รับคำปรึกษาเข้าใจตนเองสามารถประเมินข้อดี และข้อบกพร่องของตนเองได้เพื่อใช้ในการตัดสินใจเลือกอาชีพในอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. เทคนิคการให้คำปรึกษาด้านอาชีพแบบวิเคราะห์ลักษณะ และองค์ประกอบของบุคคลประกอบด้วยเทคนิคดังต่อไปนี้ คือ

2.1 เทคนิคการสัมภาษณ์

ขั้นตอนในการสัมภาษณ์มีดังต่อไปนี้ คือ

2.1.1 การสร้างสัมพันธภาพกับผู้รับคำปรึกษา เพื่อให้เกิดความคุ้นเคย และความไว้วางใจในการให้ความร่วมมือกัน วางโครงการเลือกอาชีพหรือแก้ปัญหาด้านอาชีพ

2.1.2 การส่งเสริมให้ผู้รับคำปรึกษาเข้าใจตนเอง

2.1.3 การเสนอแนะ หรือช่วยผู้รับคำปรึกษา

วางโครงการเกี่ยวกับอาชีพ

2.1.4 การช่วยให้ผู้รับคำปรึกษาได้ดำเนินการตาม

โครงการที่วางไว้

2.1.5 การส่งตัวผู้รับคำปรึกษา ไปขอความช่วยเหลือ

เพิ่มเติมจากบุคคลอื่น ถ้าจำเป็น

2.2 การใช้แบบทดสอบ

การใช้แบบทดสอบนำไปสู่การแนะนำ หรือการวาง

โครงการดังนี้ คือ

2.2.1 การแนะนำโครงการ (Direct Advising)

โดยที่ผู้ให้คำปรึกษาจะแจ้งกับผู้รับคำปรึกษาเลย จากผลของการใช้แบบทดสอบนั้น ผู้ให้คำปรึกษามีความเห็นว่าคุณรับคำปรึกษาควรทำอย่างไร

2.2.2 การยกเหตุผลข้อเท็จจริง (Persuasion)

เพื่อให้ผู้รับคำปรึกษาสามารถคาดคะเนผลที่จะเกิดจากการตัดสินใจของตนเอง เมื่อทราบผลของแบบทดสอบแล้ว

2.2.3 การอธิบายให้ผู้รับคำปรึกษาฟัง

(Explanation) เกี่ยวกับการวินิจฉัยปัญหา หรือคาดคะเนผลที่จะเกิดจากการตัดสินใจของผู้รับคำปรึกษา ซึ่งการแจ้งผลการทดสอบวิธีนี้เป็นวิธีที่ควรใช้มากที่สุด

2.3 การให้ข้อมูลด้านอาชีพ

เบรย์ฟิลด์ (Brayfield. 1960 : 212 - 220)

ได้กล่าวถึงจุดประสงค์ของการให้ข้อมูลด้านอาชีพในระหว่างการให้คำปรึกษาแบบวิเคราะห์ลักษณะ และองค์ประกอบของบุคคลดังต่อไปนี้

2.3.1 เป็นการให้ข้อมูล เพื่อสนับสนุนการตัดสินใจของผู้รับคำปรึกษา ซึ่งมีโครงการประกอบอาชีพแล้ว หรือเพื่อให้ตัดสินใจเลือกอาชีพได้ระหว่างอาชีพที่กำลังทำหรือเพื่อเป็นการให้ผู้รับคำปรึกษา ได้ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับอาชีพต่าง ๆ อย่างถูกต้อง

2.3.2 ผู้ให้คำปรึกษาจะให้ข้อมูลด้านอาชีพแก่ผู้รับคำปรึกษาเพื่อแก้ไขข้อผิดพลาดเกี่ยวกับ ความรู้เรื่องอาชีพของผู้รับคำปรึกษา เพื่อให้ผู้รับคำปรึกษาจะได้นำไปใช้ประกอบการตัดสินใจใหม่อย่างมีประสิทธิภาพขึ้น โดยผู้ให้คำปรึกษาอาจให้ผู้รับคำปรึกษาชี้แจงลักษณะอาชีพที่ผู้รับคำปรึกษาดำเนินใจแล้ว ถ้าผู้รับคำปรึกษารับข้อมูลมาอย่างคลาดเคลื่อนผู้ให้คำปรึกษาจะให้ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับอาชีพนั้น เพื่อให้ผู้รับคำปรึกษาได้ตระหนักว่าข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพที่ตนรู้มานั้นคลาดเคลื่อน และอาจจะไม่เหมาะสมกับจุดประสงค์ของเขา เพื่อเขาจะได้พิจารณาตัดสินใจใหม่

2.3.3 เป็นการให้ข้อมูล เพื่อกระตุ้นให้ผู้รับคำปรึกษาได้พิจารณาเลือกอาชีพจนกระทั่งผู้รับคำปรึกษาสามารถเลือกอาชีพได้

เทคนิคในการให้คำปรึกษาด้านอาชีพแบบ

วิเคราะห์ลักษณะและองค์ประกอบของบุคคล จะช่วยให้ผู้รับคำปรึกษาสามารถแก้ปัญหาด้านอาชีพ และสามารถวิเคราะห์ตนเอง วิเคราะห์อาชีพจนกระทั่งสามารถนำเอาข้อมูลเกี่ยวกับตนเองและข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพที่รวบรวมได้มาพิจารณาร่วมกัน เช่น ให้ข้อมูลย้อนกลับเกี่ยวกับทัศนคติของผู้รับคำปรึกษา เพื่อประกอบการตัดสินใจเลือกอาชีพได้เหมาะสมกับตนเอง

1.2 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการให้คำปรึกษาด้านอาชีพ

1.2.1 ความหมายและลักษณะของการให้คำปรึกษาด้านอาชีพ

เป็นที่ปรากฏแล้วว่าการให้คำปรึกษาด้านอาชีพนั้นเป็นกระบวนการที่ซับซ้อนมากกว่าการจับคู่ระหว่างความถนัด ความสามารถ และความสนใจของบุคคลกับลักษณะต่าง ๆ หรือองค์ประกอบของอาชีพ

การให้คำปรึกษาด้านอาชีพคือกระบวนการช่วยเหลือบุคคลให้ได้พัฒนาความเข้าใจตนเอง และองค์ประกอบเกี่ยวกับตนเองอย่างถ่องแท้กับช่วยให้เข้าใจโลกของงาน ตลอดจนสามารถผสมผสานสองสิ่งนี้เข้าด้วยกัน จนกระทั่งบุคคลสามารถแก้ปัญหาด้านอาชีพตัดสินใจ และดำเนินการตามโครงการประกอบอาชีพที่วางใจจนประสบความสำเร็จก้าวหน้า (วัชร ทรัพย์มี. 2523 : 89)

นวลศิริ เปาโรหิตย์ (2527 : 32, 2528 : 85) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับการให้คำปรึกษาด้านอาชีพ โดยกล่าวว่าการให้คำปรึกษาด้านอาชีพนั้น มีลักษณะคล้ายการให้บริการด้านส่วนตัวอื่น ๆ แตกต่างกันแต่เพียงการให้คำปรึกษาด้านอาชีพจะ เน้นหนักการแนะแนวอาชีพ และการศึกษาจะไม่มุ่งเน้นประเด็นแก้ปัญหาทางอารมณ์และบุคลิกภาพของผู้รับคำปรึกษาการให้คำปรึกษาด้านอาชีพนั้นจะต้องเป็นการสื่อสารที่มีความหมายระหว่างผู้ให้คำปรึกษาและผู้รับคำปรึกษาในบรรยากาศของความสัมพันธ์ที่อบอุ่นเป็นกันเองที่ผู้ให้คำปรึกษาได้ใช้ความรู้ความเชี่ยวชาญของตนช่วยให้ผู้รับคำปรึกษามีการเข้าใจตนเองมากขึ้น และสามารถรับผิดชอบในการตัดสินใจของตนเอง เข้าใจโลกของงาน และเลือกอาชีพที่ตรงกับความต้องการในอันที่จะนำความต้องการในอันที่จะนำความพอใจมาสู่ตนเองและสังคม

สวัสดิ เรืองฉาย (2521 : 74) กล่าวว่า การให้คำปรึกษาด้านอาชีพเปรียบเสมือนการเลือกคู่ระหว่างผู้รับคำปรึกษากับอาชีพ ผู้ให้คำปรึกษาด้านอาชีพจะต้องรู้จักทั้งสองฝ่ายดี และจะต้องแนะนำให้ผู้รับคำปรึกษาได้รู้จักคู่ที่เขาจะเลือกอย่างเพียงพอ เมื่อเห็นว่าทั้งสองฝ่ายมีลักษณะเหมาะสมกันดีแล้ว/ผู้ให้คำปรึกษาจะต้องแนะนำวิธีที่จะให้ทั้งสองฝ่ายเข้ากันได้อย่างสันติสุข เพื่อความสุขของชีวิตต่อไป

อุษณา เจริญไวย (2531 : 51) กล่าวว่า การให้คำปรึกษาด้านอาชีพเป็นการที่บุคคลผู้มีความรู้ความชำนาญจะช่วยให้ผู้มาขอรับบริการรู้จักตนเอง/ยอมรับตนเองอย่างมีเหตุผลรู้จักตัดสินใจอย่างฉลาดและรู้แนวทางในการเลือกอาชีพให้เหมาะสมกับตนเอง

เฮอร์ และแครเมอร์ (นวลศิริ เปาโรหิตย์. 2528 : 83 ; อ้างอิงมาจาก Herr and Cramer. 1984) กล่าวว่า การให้คำปรึกษาด้านอาชีพเป็นการสื่อสารทางคำพูดที่กระทำโดยบุคคล 2 คน ฝ่ายหนึ่งเป็นผู้มาใช้บริการ ส่วนอีกฝ่ายหนึ่งเป็นผู้ให้บริการ โดยผ่านกระบวนการปะทะสัมพันธ์ที่มีความหมายตลอดเวลา ผู้ให้คำปรึกษาจะใช้ความสามารถของการเป็นผู้เชี่ยวชาญทางพฤติกรรมศาสตร์ ช่วยผู้รับคำปรึกษาให้เกิดความเข้าใจตนเองดีขึ้น

วิลเลียม และฮิลล์ (วัชร ทรัพย์มี. 2523 : 108 ; อ้างอิงมาจาก William and Hills. 1962) พบว่า ผลพลอยได้จากการให้คำปรึกษาด้านอาชีพก็คือทำให้บุคคลรู้จักตนเองอย่างถ่องแท้ตามความเป็นจริง ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญของการปรับตัวที่ตนเองและสรุปว่าการให้คำปรึกษาด้านอาชีพเป็นการช่วยส่งเสริมทั้งพัฒนาการด้านอาชีพและพัฒนาการด้านส่วนตัว

แฮทซ์ และอัมพา โชติกเสถียร (2509 : 79) ให้ความหมายว่าการให้คำปรึกษาด้านอาชีพหมายถึงกระบวนการที่บุคคลจะได้รับความช่วยเหลือในการวิเคราะห์และรู้จักตนเอง วิเคราะห์จุดหมายทางอาชีพและโครงการฝึกฝนของตนเพื่อให้บรรลุถึงความมุ่งหมายพร้อมทั้งนำเอาเนื้อหาที่สำคัญต่าง ๆ เหล่านั้นมาพิจารณาอย่างมีเหตุผล

ไคร์ทส์ (นวลศิริ เปาโรหิตย์. 2528 : 82 ; อ้างอิงมาจาก Crites. 1981) ได้พยายามแยกความหมายของการให้คำปรึกษาด้านอาชีพออกจากการแนะแนวและบริการให้คำปรึกษาด้านอื่น ๆ โดยมีความเห็นว่า

1. การให้คำปรึกษาด้านอาชีพเป็นการเกี่ยวข้องกันระหว่างบุคคลสองคนโดยผ่านการมีความสัมพันธ์ที่เป็นการช่วยเหลือเกื้อกูลทางจิตใจที่อาจเกี่ยว หรือไม่เกี่ยวกับการให้แบบทดสอบ
2. การให้คำปรึกษาด้านอาชีพ มิใช่เป็นเพียงแค่ระบบการให้ข้อมูลเท่านั้น ทั้งผู้ให้คำปรึกษา และผู้รับคำปรึกษาจะต้องมีส่วนร่วมกันในการบวนการตัดสินใจอย่างมีความหมายมิใช่เป็นเรื่องของการให้และรับโดยฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดเท่านั้น
3. ไม่สามารถจะบอกได้ชัดเจนว่า การให้คำปรึกษาด้านอาชีพมีความสำคัญมากหรือน้อยกว่าการให้บริการชนิดอื่น ๆ การที่จะกล่าวว่า การให้คำปรึกษาด้านอาชีพนั้นไม่สำคัญเท่าการให้คำปรึกษาทางด้านปัญหาส่วนตัวนั้น คงเป็นไปได้ แม้มีปัญหาทาง

ด้านการปรับตัวและปัญหาทางอาชีพจะแตกต่างกันก็จริงอยู่ แต่ถ้าพิจารณาให้รอบคอบแล้ว ไม่ว่าจะ เป็นปัญหาชนิดใดล้วนมีความเกี่ยวข้องผูกพันซึ่งกันและกันทั้งสิ้น ดังนั้น ในความเห็นของใครสัก การให้คำปรึกษาด้านอาชีพจึงรวมไปถึงการให้คำปรึกษาในเรื่องส่วนตัวด้วย แต่การให้คำปรึกษาด้านอาชีพได้ก้าวเข้าไปในส่วนที่การให้คำปรึกษาในเรื่องส่วนตัวก้าวไปไม่ถึง นั่นก็คือ การเข้าไปในเรื่องโลกของงานอาชีพที่เป็นส่วนหนึ่งที่สำคัญยิ่งของชีวิตมนุษย์

คมเพชร ฉัตรสุณกุล (2521 : 35) กล่าวถึง ความสำคัญของการให้คำปรึกษาด้านอาชีพในโรงเรียนว่า โครงการแนะแนวอาชีพที่ดี และสมบูรณ์นั้นก่อนประกอบด้วยโครงการให้คำปรึกษาด้านอาชีพอยู่ด้วยและเป็นบริการที่เด็กจำนวนมากมีความต้องการ และจำเป็นต้องได้รับคำปรึกษาด้านอาชีพจากผู้มีความรู้และประสบการณ์ เพราะไม่ทราบว่าจะทำอย่างไรกับการเลือกอาชีพของตนเองไม่รู้เรื่องอาชีพ หรือบางคนมีอุปสรรคด้านอื่น ๆ เข้ามาเกี่ยวข้อง เช่น ระดับสติปัญญา อิทธิพลของพ่อแม่ ค่านิยมของสังคม

จากความหมายของการให้คำปรึกษาด้านอาชีพอาจสรุปได้ว่า

การให้คำปรึกษาด้านอาชีพ เป็นกระบวนการที่แสดงถึงมนุษยสัมพันธ์ ละเอียดอ่อนระหว่างบุคคลโดยที่บุคคลหนึ่งทำหน้าที่ให้คำปรึกษาแก่อีกบุคคลหนึ่ง คือ ผู้มาขอรับคำปรึกษาผู้ให้คำปรึกษาด้านอาชีพเป็นผู้ที่ได้รับการศึกษา มีประสบการณ์ ความรู้ความสามารถทางการให้คำปรึกษาทางอาชีพ สามารถที่จะช่วยพัฒนาทัศนคติในการเลือกอาชีพให้ผู้มาขอรับคำปรึกษาเพื่อให้บุคคลที่มาขอรับการปรึกษา มีแนวความคิดในการตัดสินใจเลือกอาชีพและได้รับการพัฒนาทักษะความสามารถของตนในการตัดสินใจที่จะเลือกอาชีพอย่างใดอย่างหนึ่ง ทั้งนี้ได้เกิดความรู้ความเข้าใจตนเอง เข้าใจข้อมูลอาชีพ ในวิถีทางที่เหมาะสมที่เขาปรารถนา และในที่สุดบุคคลที่มาขอรับคำปรึกษา ได้เกิดความพึงพอใจในงานอาชีพที่เขาเลือกและพัฒนาตนเองได้อย่างเหมาะสม

1.2.2 ความสำคัญของการให้คำปรึกษาด้านอาชีพ

พาร์สันส์ ผู้ซึ่งได้รับการยกย่องว่าเป็นบิดาแห่งการแนะแนวอาชีพได้เป็นผู้ริเริ่มการให้คำปรึกษาด้านอาชีพที่บอสตันในสหรัฐอเมริกา และเป็นผู้พัฒนาวิธีช่วยเยาวชนด้วยการให้คำปรึกษาด้านอาชีพที่ใช้เป็นหลักกันอยู่ในปัจจุบัน จากหนังสือที่เขาได้เขียนนั้น เขาได้ให้คำจำกัดความของการแนะแนวอาชีพว่าเป็น การเลือกอาชีพ การเตรียมตัวเพื่อประกอบอาชีพ และการที่จะประกอบอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพและก้าวหน้า โดยเขาได้ชี้แจงแก่เยาวชนว่า

การเลือกอาชีพอย่างเหมาะสมประกอบด้วยองค์ประกอบ 3 ประการคือ (อุษณา เจริญไวย. 2531 : 6)

1. ความเข้าใจในตนเองอย่างแจ่มแจ้ง ทั้งด้านความถนัด ความสามารถ ความสนใจ และมีจุดอ่อนในเรื่องใด
2. ความรู้เกี่ยวกับลักษณะของอาชีพ โอกาสที่จะประสบความสำเร็จ ในอาชีพนั้น ๆ ประโยชน์ที่จะได้รับ รายได้ โอกาสก้าวหน้าของงาน และสภาพการณ์ต่าง ๆ คุณสมบัติต่าง ๆ ที่จะต้องเตรียมให้พร้อมก่อนการทำงาน
3. การใช้เหตุผลโดยพิจารณาจากความสัมพันธ์ขององค์ประกอบ อันเป็นข้อเท็จจริงทั้งสองประการดังกล่าว มาประกอบการพิจารณาตัดสินใจในการเลือกอาชีพ อย่างเหมาะสม

พาร์สันไม่ได้ให้คำปรึกษาด้านอาชีพในโรงเรียน แต่เขาดำเนินงานในสำนักงานเอกชนเรียกว่า สถาบันเบรตวินเนอร์ ซึ่งเขาก็ได้ดำเนินงานช่วยเหลือผู้ประสบปัญหาการว่างงานได้มีการค้นคว้า และวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างกว้างขวางเกี่ยวกับการแนะแนวอาชีพซึ่งนักแนะแนวอาชีพในสมัยต่อมานิยมเรียกกันว่า "ขั้นทั้งหกเพื่อความก้าวหน้าทางอาชีพของแต่ละบุคคล" โดยประกอบด้วย (คมเพชร นัตรสุภกุล. 2521 : 16 - 17)

1. การวางรากฐานอย่างกว้าง ๆ เกี่ยวกับประสบการณ์ในอาชีพ
 2. การศึกษาช่องทางหรือโอกาสเกี่ยวกับอาชีพ
 3. การเลือกอาชีพ
 4. การเตรียมตัวเพื่อประกอบอาชีพ
 5. การเข้าไปประกอบอาชีพ
 6. การแสวงหาความก้าวหน้า และการปรับตัวในการทำงาน
- จึงกล่าวได้ว่า ทั้งหลักการและวิธีการดังกล่าวที่พาร์สันเป็นผู้วางรากฐานเกี่ยวกับแนะแนวอาชีพไว้นั้น ได้เป็นหลักที่นิยมใช้กันมากที่สุดในปัจจุบัน

1.2.3 ขอบข่ายของการให้คำปรึกษาด้านอาชีพ

โดยทั่วไปพิจารณาจากลักษณะของการให้คำปรึกษาด้านอาชีพ และปัญหาที่สำคัญของผู้รับคำปรึกษา มอร์ริลล์ และฟอเรสต์ (सानาวี ขจรศิลป์. 2529 : 96^๕; อ้างอิงมาจาก Morrill and Forest. 1970) มีความเห็นว่าการให้คำปรึกษาด้านอาชีพมี 4 ลักษณะ คือ

1. การให้คำปรึกษาเพื่อช่วยให้ผู้รับคำปรึกษาสามารถตัดสินใจเลือกอาชีพได้โดยการให้ข้อมูลที่สำคัญ และการให้ปัญหาของผู้รับคำปรึกษาชัดเจนยิ่งขึ้น
2. การให้คำปรึกษาเพื่อช่วยให้ผู้รับคำปรึกษาสามารถตัดสินใจเลือกอาชีพได้โดยเน้นการสร้างทักษะในการตัดสินใจให้แก่ผู้ขอรับคำปรึกษา
3. การให้คำปรึกษาที่เน้นถึงความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพของบุคคลกับการดำเนินชีวิตของบุคคล การให้คำปรึกษาในลักษณะนี้ผู้ให้คำปรึกษาจะ เน้นถึงการตัดสินใจเลือกอาชีพการวางแผนเพื่อการประกอบอาชีพ การสร้างทักษะการตัดสินใจ แก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับอาชีพหรือการดำเนินชีวิตที่บุคคลจะต้องประสบตลอดชีวิต
4. การให้คำปรึกษาที่เน้นการสร้างความสามารถเพื่อเพิ่มความมั่นใจในตนเอง

1.2.4 จุดมุ่งหมายของการให้คำปรึกษาด้านอาชีพ

สำเนาวิ ขจรศิลป์ (2529 : 92 - 94) กล่าวว่าจุดมุ่งหมายของการให้คำปรึกษาด้านอาชีพ คือ ช่วยให้ผู้คลปรับตัวเข้ากับงานได้ดี และเอื้ออำนวยให้ผู้คลไว้ใช้ศักยภาพของงาน และเข้าใจกระบวนการเลือกอาชีพเพื่อให้เกิดความเข้าใจ พึงพอใจ และเหมาะสมกับตน

วัชรวิ ทรัพย์มี (2523 : 89) กล่าวว่าการให้คำปรึกษาด้านอาชีพมีจุดมุ่งหมายที่จะช่วยให้ผู้รับคำปรึกษาตระหนักถึงความต้องการและค่านิยมของตนเพื่อพิจารณาว่าความต้องการ และความนิยมการเลือกอาชีพของผู้ให้คำปรึกษาอย่างไร เพื่อจะได้พิจารณาว่ามีขั้นตอนการกระทำอย่างไรที่จะนำไปสู่เป้าหมาย และเพื่อที่จะได้คาดคะเนได้ใกล้เคียงว่าการวางแผนนั้นจะนำไปสู่เป้าหมายได้มีมากน้อยเพียงใด

นวลศิริ เปาโรหิตย์ (2527 : 28 - 33) กล่าวว่า การให้คำปรึกษาด้านอาชีพนั้น จะสามารถช่วยบุคคลในด้านอาชีพได้ดังนี้คือ

1. ช่วยเพิ่มพูนการเข้าใจตนเอง เพื่อรู้จักความสามารถ ทักษะ จุดเด่นและความสนใจที่บุคคลมีเพื่อประโยชน์ในการเลือกอาชีพให้เหมาะสมกับตนเอง
2. ช่วยพัฒนาทักษะการตัดสินใจให้แก่บุคคล ซึ่งการตัดสินใจมีความหมายตั้งแต่การเลือกวิชาเรียน เพื่อนำไปสู่การเลือกอาชีพที่ต้องการ เข้าสู่อาชีพตลอดจนการเปลี่ยนอาชีพ ทั้งนี้เพื่อให้บุคคลได้มีทิศทางในการตัดสินใจที่มีประโยชน์ และตรงกับความต้องการของเขามากที่สุด

3. ช่วยเพิ่มพูนวุฒิภาวะทางอาชีพให้แก่บุคคล ซึ่งวุฒิภาวะทางอาชีพในที่นี้ มีความหมายถึง ความรอบรู้ที่เกี่ยวกับข้อมูลต่าง ๆ ในเรื่องของอาชีพ ตลอดจนถึงทักษะต่าง ๆ ในการเลือกอาชีพที่ตรงกับความต้องการตามชั้นอายุ

4. เพิ่มและหรือเปลี่ยนตัวเลือกทางอาชีพให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

5. ช่วยปรับปรุงทักษะในการสมัครงาน -

6. ช่วยเพิ่มพูนความพึงพอใจในงานอาชีพ -

คมเพชร จิตรสุกุล (2521 : 35) กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการให้คำปรึกษาด้านอาชีพ จะช่วยให้เด็กมีปัญหาได้เอาชนะปัญหา และเกิดความกระจ่างแจ้ง (Insight) ในการจะตัดสินใจหาบางอย่างที่ประสพอยู่

คุณลักษณะของบุคคลที่จะให้คำปรึกษาทางด้านอาชีพ ดังที่ เรมอนด์ เอ็นแซทซ์ และอัมพา โชติกเสถียร (คมเพชร จิตรสุกุล. 2521 : 208 ; อ้างอิงมาจาก เรย์มอนด์ เอ็น แซทซ์ และอัมพา โชติกเสถียร. 2509 : 81) ดังต่อไปนี้

"...บุคคลผู้ให้บริการทางการให้คำปรึกษาคือ บุคคลที่ได้รับการฝึกฝนตามแบบฉบับของครูทั่ว ๆ ไป และก็ควรจะโต้แย้งได้ว่าขอบข่ายของการให้คำปรึกษานั้นต้องการความสามารถที่เหนือไปกว่าความสามารถในการผูกสัมพันธ์กับผู้อื่น ข้อเท็จจริงสองประการนี้เป็นสิ่งที่จะพิสูจน์ได้ว่ามีประโยชน์ต่อบุคคล ผู้ได้รับมอบหมายให้เป็นผู้ให้คำปรึกษา แต่การฝึกฝนเป็นพิเศษ ในด้านนี้ก็เป็นที่จำเป็นอย่างยิ่ง ถ้าเราต้องการให้เด็กได้รับประโยชน์จากประสบการณ์ของเขาเต็มที่"

1.2.5 หลักการในการให้คำปรึกษาด้านอาชีพ

ในการให้คำปรึกษาด้านอาชีพนั้นมีหลักการดังต่อไปนี้คือ (วัชร ทรัพย์มี. 2523 : 91 - 94)

1. การให้คำปรึกษาด้านอาชีพ และด้านส่วนตัวมีความสัมพันธ์กับการที่จะให้คำปรึกษาด้านอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้ให้คำปรึกษาจะต้องเข้าใจเรื่องการปรับตัวของบุคคลเป็นอย่างดี ปัญหาพัฒนาการด้านอาชีพและการเลือกอาชีพสัมพันธ์กับปัญหาด้านอารมณ์ด้วย เพราะเกี่ยวข้องกับความรู้สึกนึกคิดของบุคคลที่มีต่อตนเอง ดังนั้นการให้คำปรึกษา

ด้านอาชีพจึงสามารถช่วยให้บุคคลปรับตัวในชีวิตได้ (Super. 1960 : 197) หากบุคคลสามารถแก้ปัญหาด้านอาชีพได้แล้วก็จะทำให้บุคคลนั้นปรับตัวให้ดีขึ้น

2. ผู้ให้คำปรึกษาด้านอาชีพจำเป็นต้องเข้าใจเรื่องพัฒนาการด้านอาชีพโดยจะต้อง ตระหนักว่าการเลือกอาชีพเป็นกระบวนการที่ไม่เกิดขึ้นในขณะใดขณะหนึ่ง โดยเฉพาะแต่จะเกิดขึ้นต่อเนื่องมาหลายขั้นตอนของชีวิตตั้งแต่วัยเด็กมาแล้ว กระบวนการพัฒนาการด้านอาชีพก็เหมือนกับพัฒนาการด้านอื่น ๆ โดยมีแบบเฉพาะของแต่ละบุคคล และพัฒนาในอัตราที่ต่างกัน ดังนั้นในการให้คำปรึกษาด้านอาชีพจึงอาจเป็นประโยชน์ต่อพัฒนาการด้านอาชีพแต่ไม่จำเป็นต้องมีจุดประสงค์ให้ผู้รับคำปรึกษาทุกคนตัดสินใจเลือกอาชีพ

3. ผู้ให้คำปรึกษาด้านอาชีพควรตระหนักว่านักเรียนหลายคนมีความประสงค์จะประกอบอาชีพไม่ตรงกับโอกาสความถนัด และความสามารถของตน เป็นความประสงค์ที่จะประกอบอาชีพ ซึ่งห่างไกลจากที่จะเป็นไปได้จริง ดังนั้นในการให้คำปรึกษาด้านอาชีพผู้ให้คำปรึกษาจึงต้องช่วยให้นักเรียนรู้จักตนเอง และมีความรู้เกี่ยวกับตลาดแรงงาน

4. ผู้ให้คำปรึกษาด้านอาชีพตระหนักว่าการพยายามหาอาชีพที่เหมาะสมกับแต่ละคนอย่างสมบูรณ์แบบนั้นเป็นเรื่องยากมาก แม้จะเป็นความจริงที่ว่ามีบางอาชีพที่เหมาะสมกับแต่ละคน และบางอาชีพไม่เหมาะสมกับเขา แต่เนื่องจากข้อจำกัดในสังคมเรื่องตลาดแรงงานฉะนั้นผู้ให้คำปรึกษาจึงควรช่วยให้ผู้รับคำปรึกษาได้พิจารณาอาชีพต่าง ๆ อย่างกว้างขวางจะเหมาะสมกว่า

5. ผู้ให้คำปรึกษาควรคำนึงถึง การพิจารณาเรื่องการเลือกอาชีพของผู้รับคำปรึกษาแต่ละคนเป็นเรื่องที่ซับซ้อน การที่ผู้รับคำปรึกษาบางคนคาดหวังว่าผู้ให้คำปรึกษาจะช่วยพิจารณาได้ว่าอาชีพใดจะเหมาะสมกับเขา โดยใช้เวลาพิจารณาอันสั้น และไม่มี การเสี่ยงเลยตลอดจนไม่จำเป็นต้องช่วยตนเองเลยนั้น ผู้ให้คำปรึกษาจึงควรชี้แจงให้ผู้รับคำปรึกษาเข้าใจถึงลักษณะในการให้คำปรึกษาด้านอาชีพที่ถูกต้องใช้เวลา และความร่วมมือจากเขามาก และช่วยลดการเสี่ยงในการเลือกอาชีพลง แต่อาจมีความไม่แน่นอนหลงเหลืออยู่บ้าง

6. ในการให้คำปรึกษาด้านอาชีพจะต้องคำนึงถึงความต้องการของผู้รับคำปรึกษา ผู้รับคำปรึกษาบางคนต้องการข้อมูล บางคนต้องการความช่วยเหลือในการวิเคราะห์ปัญหา บางคนต้องการความช่วยเหลือในเรื่องความขัดแย้งทางอารมณ์ ดังนั้นผู้ให้คำปรึกษา จึงควรจะต้องรู้ความต้องการของผู้รับคำปรึกษา และการช่วยเหลือที่แตกต่างกันไป

ซึ่งอาจทำได้หลายรูปแบบ เช่น อาจใช้วิธีสะท้อนความรู้สึก หรือใช้วิธีตีความหมายหรือใช้วิธีให้ผู้รับคำปรึกษาบรรยายอารมณ์

7. ในการให้คำปรึกษาด้านอาชีพจะต้อง เน้นสัมพันธภาพระหว่างผู้ให้คำปรึกษา และผู้รับคำปรึกษา ซึ่งจะมีความสัมพันธ์ภาพที่ดีก็ต่อเมื่อผู้ให้คำปรึกษามีทัศนคติที่ดีต่อผู้รับคำปรึกษา เข้าใจความรู้สึก มีความจริงใจ ปราศจากอคติ สามารถสื่อความหมายระหว่างกัน และกันได้เป็นอย่างดี ผู้รับคำปรึกษามีความไว้วางใจ และศรัทธาในตัวผู้ให้คำปรึกษา

8. ในการให้คำปรึกษาด้านอาชีพ ผู้ให้คำปรึกษาจึงควรต้องให้ความสนใจ องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกทั้งองค์ประกอบเกี่ยวกับตนเอง และสิ่งแวดล้อมของผู้รับคำปรึกษาดังนี้ คือ

8.1 องค์ประกอบที่เป็นข้อจำกัดอันเนื่องมาจากตัวบุคคล ได้แก่ ความสามารถความถนัด ทักษะ ความรับผิดชอบ ความพยายาม เป็นต้น

8.2 องค์ประกอบที่เป็นแรงผลักดันภายในตัวบุคคล ได้แก่ ค่านิยม ความสนใจจุดหมายในชีวิต ทัศนคติที่มีต่ออาชีพ

8.3 องค์ประกอบที่เป็นข้อจำกัดอันเนื่องมาจากสิ่งแวดล้อม ได้แก่ ฐานะ โอกาสในสังคมเกี่ยวกับการศึกษา และการประกอบอาชีพ ข้อกำหนด หรือลักษณะของอาชีพหรือการศึกษา

8.4 องค์ประกอบที่เป็นแรงผลักดันจากสิ่งแวดล้อม ได้แก่ พ่อแม่ เพื่อน ครูหรือบุคคลแวดล้อมอื่น ๆ

ปัญหาในการเลือกอาชีพของผู้รับคำปรึกษา อาจเกี่ยวกับความขัดแย้งระหว่างองค์ประกอบต่าง ๆ เหล่านี้ เป็นต้นว่า อาจมีปัญหาเกี่ยวกับความขัดแย้งระหว่างแรงผลักดันภายในตัวบุคคลกับข้อจำกัดอันเนื่องมาจากตัวบุคคล เช่น ผู้รับคำปรึกษามีความต้องการจะประกอบอาชีพที่ตนไม่มีความสามารถ หรือความถนัด นอกจากนี้ยังมีปัญหาความขัดแย้งระหว่างแรงผลักดัน อันเนื่องมาจากตัวบุคคล กับแรงผลักดันจากสิ่งแวดล้อม เช่น ต้องการประกอบอาชีพหนึ่งซึ่งพ่อแม่ไม่เห็นด้วย หรือมีปัญหาความขัดแย้งระหว่างแรงผลักดันภายในตัวบุคคลกับข้อจำกัดอันเนื่องมาจากสิ่งแวดล้อม เช่น ต้องการประกอบอาชีพซึ่งต้องใช้เวลาฝึกฝนนาน โดยที่เศรษฐกิจไม่อำนวยให้

सानาวี ขจรศิลป์ (2529 : 92 - 95) ได้เสนอหลักการให้คำปรึกษาดังต่อไปนี้

1. ผู้ให้คำปรึกษาจะต้องไม่ตัดสินใจ หรือแก้ปัญหาให้ผู้รับคำปรึกษา เพียงแต่ร่วมกันช่วยค้นหาปัญหาที่แท้จริง และช่วยกันวางแผน เพื่อแก้ปัญหาให้เป็นไปตามขั้นตอนที่เหมาะสม
2. ผู้ให้คำปรึกษาจะต้องร่วมกันค้นหา ค่านิยม ทักษะคิดต่ออาชีพ สติปัญญา ประสพการณ์วุฒิภาวะของอาชีพของผู้รับคำปรึกษา
3. ผู้ให้คำปรึกษา ควรนำทฤษฎีพัฒนาการด้านอาชีพ หรือทฤษฎีการเลือกอาชีพมาประยุกต์ใช้กับกระบวนการให้คำปรึกษาด้านอาชีพอย่างเหมาะสม
4. บางครั้งปัญหาเกี่ยวกับการเลือกอาชีพ หรือพัฒนาการด้านอาชีพของผู้รับคำปรึกษามีปัญหาด้านอารมณ์อยู่ด้วยต้องเน้นการให้คำปรึกษา เพื่อจัดปัญหาด้านอารมณ์ก่อน
5. ผู้ให้คำปรึกษาจะต้องสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้รับคำปรึกษา โดยสร้างบรรยากาศที่ดี เพื่อให้ผู้รับคำปรึกษาเกิดความรู้สึกอบอุ่น ไว้วางใจมีทัศนคติที่ดี มีความศรัทธาในตัวผู้ให้คำปรึกษาพร้อมที่จะร่วมมือ เพื่อแก้ไขปัญหา หรือการวางแผนพัฒนาตนเองไปสู่การตัดสินใจเลือกอาชีพ
6. ผู้ให้คำปรึกษาจะต้องคำนึงถึง ปัญหาและความต้องการของผู้รับคำปรึกษา เพื่อที่จะให้บริการให้ตรงกับปัญหา และความต้องการของผู้รับคำปรึกษาให้มากที่สุด
7. ผู้ให้คำปรึกษาต้องคำนึงถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพ อาทิเช่น ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ สติปัญญา ความถนัด ประสพการณ์ ทักษะ ฯลฯ ปัจจัยที่เกี่ยวกับโครงสร้างของค่านิยม ได้แก่ ค่านิยมทางการทำงาน จริยธรรมในการทำงาน ความต้องการอำนาจ ความปลอดภัย ฯลฯ ปัจจัยที่เกี่ยวกับโอกาสอยู่ในเมืองหรืออยู่ในชนบท โอกาสในการประกอบอาชีพ ขอบเขตในการประกอบอาชีพ ฯลฯ

1.2.6 การให้ข้อมูลในการให้คำปรึกษาด้านอาชีพ

ในการให้คำปรึกษาด้านอาชีพ ผู้ให้คำปรึกษามีความจำเป็นที่จะต้องมีการประสานข้อสนเทศทางอาชีพเข้าในกระบวนการให้คำปรึกษา กล่าวคือ การมีความสามารถที่จะผสมผสานข้อมูลทางอาชีพเข้ากับขั้นตอนการบริการปรึกษาด้านอาชีพได้อย่างสอดคล้องทั้งในด้านเวลาและวิธีการให้ข้อมูลด้านอาชีพ ซึ่งทักษะดังกล่าวจะแสดงให้เห็นความสามารถของผู้ให้คำปรึกษาด้านอาชีพที่จะตัดสินใจว่า ควรจะเอาข้อสนเทศ หรือข้อเท็จจริงเกี่ยวกับอาชีพนั้นเข้ามาใช้เมื่อใด และนำมาใช้อย่างไร (คมเพชร จิตรสุกุล. 2521 : 207)

วัชร ทรัพย์มี (2523 : 66 - 68) ได้แบ่งวิธีการให้ข้อมูลด้านอาชีพออกเป็น 2 วิธีคือ

1. การให้ข้อมูลด้านอาชีพแก่นักเรียนในระหว่างการให้คำปรึกษา
2. การให้ข้อมูลด้านอาชีพแก่นักเรียนในกิจกรรมการแนะแนวเป็น

กลุ่มในการให้ข้อมูลด้านอาชีพมีจุดมุ่งหมาย 4 ประการคือ

- ก. กระตุ้นความสนใจในการเลือกอาชีพของผู้รับคำปรึกษา
- ข. เพื่อให้ผู้รับคำปรึกษาตระหนักว่า การเลือกอาชีพจะต้อง

พิจารณาองค์ประกอบใดบ้าง

- ค. เพื่อให้ผู้รับคำปรึกษาได้นำข้อมูลด้านอาชีพมาประกอบกับ

ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับตนเอง

- ง. เพื่อให้ผู้รับบริการได้นำไปใช้ในการเข้าประกอบอาชีพ

ข้อมูลด้านอาชีพมีความสำคัญต่อการให้คำปรึกษาด้านอาชีพ

ซึ่งไอแซคสัน (สาคเนาวิ ขจรศิลป์. 2529 : 60 - 61 ; อ้างอิงมาจาก Isacson.

1971) มีความเห็นว่าการให้ข้อมูลด้านอาชีพระหว่างการให้คำปรึกษา มีจุดมุ่งหมาย 4 ประการคือ

1. เพื่อกระตุ้นให้ผู้รับคำปรึกษาเกิดความสนใจในการเลือกอาชีพ
2. เพื่อให้ผู้รับคำปรึกษาได้ทราบถึงองค์ประกอบในการเลือกอาชีพ

ซึ่งต้องพิจารณาถึงลักษณะสภาพแวดล้อมของงานที่ต้องมีความสอดคล้องกับบุคลิกภาพ ความสนใจ และความเป็นไปได้ของผู้ที่จะเข้าประกอบอาชีพ

3. เพื่อให้ผู้รับคำปรึกษาได้นำข้อมูลด้านอาชีพมาพัฒนาตนเอง เช่น การฝึกงาน หรือการศึกษาเพิ่มเติมเพื่อให้ผู้รับคำปรึกษา มีความรู้ และประสบการณ์เพิ่มขึ้น

4. เพื่อช่วยให้ผู้รับคำปรึกษาเข้าประกอบอาชีพในระยะเริ่มเข้าประกอบอาชีพเป็นระยะที่ผู้รับคำปรึกษาต้องการข้อมูล เพื่อเข้าประกอบอาชีพ และเพื่อปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมของงาน

เบรย์ฟิลด์ (Bray Field. 1960 : 485 - 595) ได้แบ่งวิธีการให้ข้อมูลด้านอาชีพในการให้คำปรึกษาออกเป็น 3 ประเภทคือ

1. การให้ข้อมูล เพื่อให้ผู้รับคำปรึกษาสนใจในการเลือกอาชีพของเขา
2. การให้ข้อมูล เพื่อให้ผู้รับคำปรึกษาเปลี่ยนแปลงการเลือกอาชีพ

ให้เหมาะสม

3. การให้ข้อมูล เพื่อกระตุ้นให้ผู้รับคำปรึกษาเกิดความตื่นตัวที่จะคิด

วางแผนโครงการเลือกอาชีพ

แบเออร์ และโรเบอร์ (Bear and Roeber. 1951 : 425 - 426)

ได้แยกประเภทการให้ข้อมูลด้านอาชีพไว้ดังนี้คือ

1. ให้ข้อมูลเพื่อการสำรวจ เพื่อให้ผู้รับคำปรึกษาได้สำรวจอาชีพอย่างกว้างขวาง
2. ให้ข้อมูลเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ลึกซึ้ง เพื่อให้ผู้รับคำปรึกษาได้ศึกษาอาชีพโดยเฉพาะอย่างลึกซึ้ง
3. ให้ข้อมูลเพื่อเพิ่มความมั่นใจ เพื่อให้ผู้รับคำปรึกษามั่นใจในการเลือกอาชีพของตน
4. ให้ข้อมูลเพื่อเปลี่ยนแปลงเลือกอาชีพ เพื่อให้ผู้รับคำปรึกษาได้เปลี่ยนแปลงการเลือกอาชีพใหม่ให้เหมาะสม
5. ให้ข้อมูลเพื่อกระตุ้นการวางแผนโครงการ กระตุ้นให้ผู้รับคำปรึกษาเกิดความตื่นตัวที่จะวางแผนโครงการศึกษาต่อ และประกอบอาชีพ
6. ให้ข้อมูลเพื่อการเห็นยวรั้ง เพื่อเห็นยวรั้งให้ผู้รับคำปรึกษามาขอคำปรึกษาจนกระทั่งเขารู้ความต้องการของเขา
7. ให้ข้อมูลเพื่อประเมิน เป็นการตรวจสอบความรู้ความเข้าใจของผู้รับคำปรึกษา
8. ให้ข้อมูลเพื่อพิจารณาความมั่นใจ เพื่อให้ผู้รับคำปรึกษามั่นใจในการเลือกอาชีพของตนเอง หรือไม่

ในการให้ข้อมูลด้านอาชีพในการให้คำปรึกษานั้น ผู้ให้คำปรึกษาควรคำนึงถึงขอบเขตของแนวทางในการให้ข้อมูลในการให้คำปรึกษาด้านอาชีพ ซึ่งไทเลอร์

(คมเพชร จัตรสุภกุล. 2521 : 207 ; อ้างอิงมาจาก Tyler. 1953) ได้เสนอแนะไว้ดังนี้คือ

1. การประหยัดเวลาของผู้รับคำปรึกษา ในระหว่างการให้คำปรึกษาด้านอาชีพนั้นไม่จำเป็นต้องให้ข้อมูลอย่างละเอียด และไม่ควรให้เกินนอกเหนือจากคำถามของผู้รับคำปรึกษา

2. การนำเอาข้อมูลด้านอาชีพมาใช้ในการให้คำปรึกษานั้น จะต้องไม่ทำให้โครงสร้างที่สำคัญของการให้คำปรึกษาเสียไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านของสัมพันธภาพระหว่างผู้ให้คำปรึกษา และผู้รับคำปรึกษา

3. ในระหว่างการสัมภาษณ์เพื่อให้คำปรึกษา เมื่อผู้ให้คำปรึกษาให้ข้อมูลด้านอาชีพบางประการแล้ว เปิดโอกาสให้ผู้รับคำปรึกษาได้แสดงออก ในด้านความรู้สึก และทัศนคติอย่างเสรี

ชอทสตอร์ม และบรามเมอร์ (คมเพชร จัตรสุภกุล. 2521 : 207 ; อ้างอิงมาจาก Shotstorm and Brammer. 1963) ยังได้ให้หลักทั่วไปเพื่อเป็นแนวทางให้คำปรึกษาได้ให้ข้อมูลด้านอาชีพ ในระหว่างสถานการณ์ให้คำปรึกษาดังต่อไปนี้ คือ

1. ข้อมูลด้านอาชีพจะต้องมีความเที่ยงตรง การนำมาใช้จะต้องไม่มีการอ้างอิงมาจากส่วนบุคคล

2. การเสนอข้อเท็จจริงเกี่ยวกับอาชีพนั้น จะต้องเสนอในรูปของสิ่งตีพิมพ์ไม่ควรเสนอออกมาในรูปของการจำ

3. การแนะนำเรื่องอาชีพ ผู้ให้คำปรึกษาควรจะชี้แนะให้นักเรียนได้พิจารณาอาชีพเท่าที่จะทำได้

4. เวลา ข้อมูลด้านอาชีพ และการเสนอแนะนั้นจะต้องรอเอาไว้จนกว่า

4.1 ได้มีการประเมินลักษณะบุคคลแต่ละคนแล้ว

4.2 นักเรียนมีความรู้ที่ต้องการข้อสนเทศนั้น

4.3 ผู้ให้คำปรึกษารู้สึกว่าการให้ข้อมูลจะช่วยแก้ไขปัญหานั้นได้

5. การสังเคราะห์ ผู้ให้คำปรึกษามีความรับผิดชอบที่จะช่วยนักเรียนให้สามารถหาความสัมพันธ์ระหว่างข้อเท็จจริงด้านอาชีพกับข้อมูลที่ได้สำรวจแล้วจากการทดสอบและประวัติส่วนตัว

6. การตรวจสอบ ผู้ให้คำปรึกษาจะต้องช่วยให้นักเรียนรู้จักการตรวจสอบ และทำความเข้าใจกับข้อมูลด้านอาชีพ

7. การศึกษาทั่วไป ผู้ให้คำปรึกษาจะต้องหลีกเลี่ยงการเน้นคุณค่าการศึกษาทั่วไปในการศึกษาวิชาบางวิชา

จากหลัก และวิธีการให้ข้อมูลด้านอาชีพการให้คำปรึกษาข้างต้นดังกล่าวแล้วนั้น จึงเห็นได้ว่าผลการให้ข้อมูลด้านอาชีพในกระบวนการให้คำปรึกษาด้านอาชีพนั้น เป็นการช่วยให้ผู้รับบริการให้คำปรึกษานำมาพิจารณาตัดสินใจเลือกอาชีพ และวางแผนเพื่อให้บรรลุจุดหมายทางอาชีพ

1.3 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม

1.3.1 ความหมายและลักษณะของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม

เชอร์ทเซอร์ และสโตน (Shertzer and Stone. 1980 : 448 - 449) ได้ให้ความหมายของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มว่า หมายถึงการที่บุคคลที่มีความต้องการตรงกันที่จะปรับปรุงตนเองในด้านใดด้านหนึ่ง หรือต้องการที่จะแก้ไขปัญหาใดปัญหาหนึ่งร่วมกันโดยมีผู้ให้คำปรึกษาร่วมอยู่ด้วยสมาชิกในกลุ่มจะมีโอกาสแสดงออกเกี่ยวกับความรู้สึก และความคิดเห็นของตนเองทั้งยังได้รับฟังความรู้สึก และความคิดเห็นของผู้อื่น และได้ตระหนักว่าผู้อื่นก็มีปัญหาเช่นกัน

ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2529 : 180) ได้กล่าวถึงการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มว่าเป็นกระบวนการของกลุ่มบุคคลที่มีปัญหา หรือมีความต้องการคล้าย ๆ กัน มาปรึกษาหารือกัน โดยมีผู้ให้คำปรึกษา ซึ่งมีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ทางการให้คำปรึกษา ช่วยให้ความช่วยเหลือ หรือร่วมให้คำปรึกษา

คมเพชร จิตรสุกุล (2521 : 90) กล่าวว่า การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มต่างจากการให้คำปรึกษารายบุคคล คือสมาชิกทุกคนมีหน้าที่ช่วยแก้ปัญหาในกลุ่ม อีกทั้งการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มเหมาะสมสำหรับสมาชิกที่ปกติเท่านั้น

1. ขนาดของกลุ่ม

ขนาดของกลุ่มโดยทั่วไปนิยมจัดกลุ่ม 6 - 9 คน แต่อาจขยายเป็น 10 - 12 คน ไม่ควรให้กลุ่มใหญ่ขึ้น เพราะจะทำให้โอกาสของการสื่อความหมายซึ่งกันและกันมีน้อยลง ซึ่งสอดคล้องกับเชอร์ทเซอร์ และสโตน (1980 : 217) ที่กล่าวว่า จำนวนสมาชิกที่เหมาะสมที่สุดคือ 6 คน เพราะถ้าจำนวนสมาชิกมากกว่ากำหนดจะทำให้กลุ่มแตกเป็น 2 กลุ่ม

ได้ง่าย ส่วน วัชรีย์ ทรัพย์มี (2520 : 39) มีความเห็นว่าการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม บุคคลที่เข้ากลุ่มจะต้องมีความสัมพันธ์กันเป็นอย่างดี ดังนั้นสมาชิกกลุ่มต้องไม่มากเกินไปคือ 6 - 10 คน

2. เวลาและจำนวนครั้งในการให้คำปรึกษา

วัชรีย์ ทรัพย์มี (2522 : 182) ให้ความเห็นว่า เวลาที่ใช้ในการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มโดยปกติแล้วสำหรับกลุ่มวัยรุ่นหรือผู้ใหญ่จะใช้เวลาประมาณ 1 ชั่วโมง หรือ 1 ชั่วโมงครึ่ง แต่ถ้าเป็นกลุ่มเด็กประถมศึกษาเวลาที่ใช้ไม่ควรเกิน 1 ชั่วโมง จำนวนครั้งในการให้คำปรึกษาเป็นกลุ่ม จะให้คำปรึกษาสัปดาห์ละ 1 ครั้ง ถ้าช่วงเวลาในการให้คำปรึกษาทั้งหมดมีน้อยอาจจัดสัปดาห์ละ 2 - 3 ครั้ง เวลาไม่ควรต่ำกว่า 1 ชั่วโมง หรือไม่ควรเกิน 2 ชั่วโมง สำหรับจำนวนครั้งที่จะพบกันควรกำหนดไว้ประมาณ 6 - 7 ครั้ง โดยถือเป็นกลุ่มที่ใช้ระยะเวลานั้น ๆ

3. การจัดสถานที่

สถานที่ในการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มควรเป็นห้องที่มีลักษณะเป็นสัดส่วน และมีขนาดพอเหมาะกับจำนวน เก้าอี้ควรมีลักษณะที่นั่งได้สบาย และจัดเป็นวงกลมเพื่อให้สมาชิกได้มองเห็นอย่างทั่วถึง (Ohlsen. 1970 : 29)

4. ชนิดของกลุ่ม

ราว (Rao. 1981 : 177) มีความเห็นว่า ขนาดของกลุ่มควรเป็นกลุ่มปิด คือ ไม่มีการรับสมาชิกใหม่อีกในระหว่างให้คำปรึกษา แม้จะมีสมาชิกลาออกไปแล้วก็ตาม

1.3.2 หลักการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม

1. การเลือกสมาชิก

คมเพชร จิตรสุภกุล (2521 : 94 - 95) ได้เสนอเกี่ยวกับการเลือกสมาชิกไว้ 4 ประการคือ

1. สมาชิกที่จะมารับคำปรึกษาควรจะเป็นผู้มีปัญหาคล้ายคลึงกัน เพื่อจะได้อภิปรายในประเด็นเดียวกัน และมีความเข้าใจซึ่งกันและกันดีขึ้น
2. สมาชิกที่จะมารับคำปรึกษาแบบกลุ่มควรเป็นผู้ที่เต็มใจที่จะแก้ไขปัญหา

3. การจัดกลุ่มควรให้สมาชิกมีลักษณะแตกต่างกันบ้าง ซึ่งเป็นธรรมชาติของกลุ่ม เช่น มีทั้งเพศหญิง และเพศชาย แต่อย่างไรก็ตามไม่ควรให้สมาชิกมีความแตกต่างกันมากเกินไป จะทำให้เกิดปัญหาได้ เช่น จัดให้บุคคลพูดเก่งอยู่กับคนไม่ค่อยพูด เป็นต้น

4. การเลือกสมาชิกเข้ากลุ่มต้องพิจารณาว่า แต่ละบุคคลจะได้รับประโยชน์จากกลุ่ม และสามารถให้ความช่วยเหลือผู้อื่นในกลุ่มได้ด้วย

2. บทบาทของผู้นำกลุ่ม

การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มจะดำเนินไปสู่เป้าหมายได้สำเร็จนั้น ผู้นำกลุ่มต้องพยายามให้สมาชิกมีการปฏิสัมพันธ์กัน โดยผู้นำกลุ่มหรือผู้ให้คำปรึกษาจะเป็นผู้อำนวยความสะดวกให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ภายในกลุ่ม ซึ่งบทบาทของผู้นำกลุ่มหรือผู้ให้คำปรึกษานั้นมีดังนี้ (Hansen and others, 1976 : 229 - 309)

1. ในการเริ่มต้นการให้คำปรึกษา ผู้นำจะต้องเตรียมวิธีการต่าง ๆ สำหรับกลุ่ม เพื่อให้กลุ่มมีปฏิสัมพันธ์กัน อาจเริ่มต้นในการให้คำปรึกษาครั้งแรกด้วยการแนะนำตัวซึ่งกันและกัน และถามกลุ่มให้กลุ่มพิจารณาข้อมูลที่สมาชิกแต่ละคนเสนอ เพื่อฝึกให้สมาชิกได้พัฒนาความรู้สึกรับผิดชอบต่อกัน

2. ผู้นำจะต้องกำหนดกฎเกณฑ์ ระเบียบทั่วไปเกี่ยวกับพฤติกรรมและบทบาทหน้าที่ของสมาชิกแต่ละคนและของผู้นำด้วย

3. ผู้นำจะต้องมีความสามารถและทักษะ เข้าใจในสิ่งที่สมาชิกพูดและเข้าใจความรู้สึกของสมาชิกให้การยอมรับ และให้กำลังใจ ซึ่งเป็นพื้นฐานของการสร้างสัมพันธภาพ

4. ผู้นำจะต้องสร้างบรรยากาศภายในกลุ่ม ให้สมาชิกรู้สึกปลอดภัยมีความไว้วางใจให้ความเคารพความคิดเห็นของกันและกัน อดทนต่อความแตกต่างระหว่างบุคคลให้สมาชิกรู้สึกว่าคุณมีความสำคัญเป็นเจ้าของกลุ่ม

5. ผู้นำจะต้องคำนึงถึงเป้าหมายให้สมาชิก จุดมุ่งหมายและประโยชน์ของกลุ่มเพื่อช่วยให้สมาชิกเข้าใจตนเอง และเข้าใจผู้อื่นให้เขาเปลี่ยนแปลงความรู้สึกทัศนคติต่าง ๆ และพฤติกรรมที่จำเป็น

6. การย้ำถึงความคิดต่อเนื่อง และสรุปบทวนเหตุการณ์สำคัญในการให้คำปรึกษาที่ผ่านมาก่อนที่จะทำครั้งใหม่ เพื่อทำให้เกิดเป็นประสบการณ์ครั้งเดียวกัน

7. การให้ข้อมูลย้อนกลับ การสะท้อนความรู้สึกทั้งคำพูดและการแสดงออกรวมทั้งการแปลความหมายและการกระทำที่ความกระฉับ ซึ่งผู้นำต้องการกระตุ้นให้สมาชิกคนอื่น ๆ ให้กระทำด้วย เพื่อให้สมาชิกได้ตรวจสอบพิจารณาสิ่งที่เขาพูด ซึ่งให้เห็นว่ามีความขัดแย้งหรือสอดคล้องกันอย่างไรซึ่งช่วยให้สมาชิกรู้จักตนเองดีขึ้น

8. การลดความตึงเครียด ผ่อนคลายความขัดแย้ง ความวิตกกังวลที่เกิดขึ้นภายในกลุ่ม และรับผิดชอบในการกำจัดพฤติกรรมบางอย่างที่จะเป็นอันตรายกับสมาชิก ผู้นำจะต้องเข้าไปสอดแทรกขัดขวางในบางกรณี เช่น สมาชิกพูดแทนกัน ขัดแย้ง พูดทวนสับสน หรือแยกกลุ่มกันโดยไม่สนใจกลุ่ม

9. การให้ข้อมูลเพิ่มเติมที่เห็นสมควร ผู้นำกลุ่มควรแสดงความรู้สึกส่วนตัวประสบการณ์ค่านิยมของตนเอง เมื่อเห็นว่าจะ เป็นประโยชน์ต่อสมาชิก

10. ผู้นำต้องคอยสังเกตและประเมินพฤติกรรมของสมาชิก แต่ละคนรวมทั้งการมีปฏิสัมพันธ์ภายในกลุ่ม อาจทำได้โดยการถาม เช่น มีอะไรเกิดขึ้นขณะนี้

3. บทบาทของสมาชิก

โสรีชี โพธิ์แก้ว (2523 : 9 - 10) กล่าวถึงบทบาทของสมาชิกในกลุ่มที่จะทำให้การให้คำปรึกษากลุ่มมีประสิทธิภาพ ดังนี้

1. ไม่พูดเรื่องนอกกลุ่ม สมาชิกควรพูดถึงเฉพาะบุคคลที่อยู่ในกลุ่มสิ่งที่พูดในกลุ่มจะเก็บไว้เป็นความลับ ไม่นำไปพูดนอกกลุ่ม
2. การฟัง สมาชิกจะได้รับการกระตุ้นให้สนใจรับฟังสมาชิกอื่นพูดทั้งเนื้อหา และความรู้สึก
3. การวิพากษ์วิจารณ์ สมาชิกควรพูดถึงสิ่งที่เปลี่ยนแปลงได้ทันทีเดี๋ยวนี้อย่างไร
4. การใช้สติปัญญาด้วยเหตุผล สมาชิกย่อมได้รับการกระตุ้นให้ร่วมแสดงความคิดและความรู้สึกซึ่งเป็นส่วนตัว
5. การตั้งคำถาม การถามควรถามในลักษณะของคำอธิบายเพิ่มเติม ขอความคิดเห็น หรือข้อเสนอแนะ
6. การเจาะระดับความรู้สึก จะเป็นประโยชน์ต่อสมาชิกเพื่อให้เขารู้ว่าเขาคือใคร และรู้สึกอย่างไรอย่างแท้จริง

7. ความรู้สึกและความคิดเห็น สมาชิกจะได้รับการกระตุ้นให้
เข้าใจว่าสิ่งที่คิดและรู้สึกเป็นสิ่งที่แยกออกจากกัน

1.4 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพ

1.4.1 ความหมายของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพ

สำเนา ขจรศิลป์ (2529 : 109) ให้ความหมายของการให้
คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพว่า เป็นกระบวนการกลุ่มและกิจกรรมของบุคคลหลายคน ที่มี
จุดมุ่งหมายเดียวกันในด้านอาชีพ ทำให้บุคคลในกลุ่มได้มีโอกาสระบายความรู้สึก ระบายปัญหา
แสดงความคิดเห็นทราบปัญหาของผู้อื่น จึงทำให้แต่ละคนเข้าใจปัญหา ยอมรับปัญหา และกล้าที่
จะ เสนอปัญหาการพิจารณาปัญหาและสาเหตุแห่งปัญหาทำให้บุคคลได้สำรวจตนเอง ซึ่งก่อให้เกิด
ความเข้าใจตนเองมากยิ่งขึ้น

วัชร ทรัพย์มี (2523 : 110) ได้ให้ความหมายของการให้
คำปรึกษาด้านอาชีพเป็นกลุ่ม เป็นกระบวนการที่บุคคลซึ่งมีความต้องการตรงกันที่จะวางโครงการ
ประกอบอาชีพหรือต้องการจะแก้ปัญหาด้านอาชีพมาปรึกษาหารือซึ่งกันและกันเป็นกลุ่ม โดยมี
ผู้ให้คำปรึกษาร่วมอยู่ด้วยสมาชิกในกลุ่มจะมีโอกาสได้แสดงออกเกี่ยวกับความรู้สึกและความ
คิดเห็นของแต่ละคน เป็นการได้ระบายความรู้สึกขัดแย้งในจิตใจ ได้สำรวจตนเอง เพื่อให้
เข้าใจตนเองยิ่งขึ้น ได้ฝึกการยอมรับตนเอง กล้าที่จะเสนอปัญหา และได้ใช้ความคิดในการ
วางโครงการในอนาคต

1.4.2 วัตถุประสงค์ของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพ

สำเนา ขจรศิลป์ (2529 : 110) ได้สรุปวัตถุประสงค์ของการ
ให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพไว้ดังต่อไปนี้

1. เพื่อการสำรวจตนเอง เพื่อให้เกิดความเข้าใจตนเองดีขึ้น
ทั้งความสนใจความถนัด ความสามารถ ค่านิยมและความต้องการ
2. เพื่อเพิ่มวุฒิภาวะด้านอาชีพ
3. เพื่อการตัดสินใจเลือกอาชีพ
4. เพื่อการวางแผนดำเนินการเพื่อการประกอบอาชีพตาม

จุดมุ่งหมาย

5. เพื่อการแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการเลือกอาชีพหรือการเข้าสู่อาชีพ

6. เพื่อการพัฒนาตนเองซึ่งจะช่วยให้มีความสำเร็จในการประกอบอาชีพ

วัชรินทร์ ทรัพย์มี (2523 : 111) กล่าวถึงจุดประสงค์ของการให้คำปรึกษาด้านอาชีพเป็นกลุ่มมี 4 ประการคือ

1. เพื่อวางโครงการด้านอาชีพหรือเพื่อตัดสินใจเลือกอาชีพ
2. เพื่อให้เข้าใจตนเองดีขึ้นทั้งความถนัด ความสนใจ

ความสามารถ ค่านิยม ความต้องการ

3. เพื่อให้มีการพัฒนาการด้านอาชีพทันสมัย
4. เพื่อเปิดโอกาสให้สมาชิกในกลุ่มได้แสวงหาจุดหมายในชีวิตได้

สำรวจตนเอง ได้รับฟังความคิดเห็นที่ผู้อื่นมีต่อตน

1.4.3 หลักการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพ

แฮนเซน และเครเมอร์ (สำเนา ขจรศิลป์. 2529 : 109 ; อ้างอิงมาจาก Hansen and Cramer. 1971) ให้ทัศนะของกลุ่มที่มีประโยชน์ต่อการแนะแนวอาชีพ ควรมีลักษณะอย่างน้อย 6 ประการ คือ

1. สมาชิกกลุ่มต้องมีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน คือ ทุกคนต้องรับฟังความ

คิดเห็นและแสดงความคิดเห็น

2. สมาชิกของกลุ่มต้องร่วมกันกำหนดเป้าหมาย
3. กลุ่มจะต้องกำหนดแนวทาง และข้อจำกัดสำหรับกิจกรรมของกลุ่ม
4. กลุ่มจะต้องกำหนดหน้าที่ และบทบาทของกลุ่ม และของสมาชิก

แต่ละคนในกลุ่ม

5. สมาชิกของกลุ่มต้องช่วยกันสร้างความรู้สึกระหว่างกันและกัน
6. กลุ่มจะต้องทำให้เกิดความพึงพอใจให้แก่สมาชิกของกลุ่มแต่ละคน

จากที่กล่าวมา พอสรุปได้ว่า การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพเป็นกระบวนการที่ผู้ให้คำปรึกษาช่วยรับคำปรึกษาให้รู้จักตนเองโดยไม่เป็นผู้ตัดสินใจให้ซึ่งจะนำทฤษฎีการพัฒนาการทางอาชีพวิธีการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพมาใช้ในการกระบวนการให้คำปรึกษา

ได้อย่างเหมาะสม สร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ให้คำปรึกษากับผู้รับคำปรึกษา บริการให้ตรงกับปัญหา และคำนึงถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพ เช่น ปัจจัยด้านส่วนบุคคล โครงสร้าง ค่านิยมโอกาสและสภาพแวดล้อมทางสังคม

1.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพ

1.5.1 งานวิจัยต่างประเทศ

ไพส์ (Pyle. 1977 : 4143 - A - 4144 - A) ได้ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนภูมิลำเนาของทัศนคติในการเลือกอาชีพกับการเข้ารับการศึกษาด้านอาชีพเป็นกลุ่มและการแนะแนวโดยจัดโปรแกรมการให้ข้อสนเทศทางอาชีพด้วยคอมพิวเตอร์ ผลปรากฏว่าคะแนนภูมิลำเนาของทัศนคติในการเลือกอาชีพมีความสัมพันธ์กับการเข้ารับการศึกษาด้านอาชีพเป็นกลุ่มและการได้รับข้อสนเทศทางอาชีพด้วยคอมพิวเตอร์ในกลุ่มทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

แซมเซล (เกษนีย์ สัมหาศาล. 2531 : 55 - 56 ; อ้างอิงมาจาก Samsel. 1976 : 3428 - A) ได้ศึกษาภูมิลำเนาด้านทัศนคติทางอาชีพของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาด้วยการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพ พบว่า นักเรียนเกรด 8, 11 และ 12 เป็นกลุ่มที่มีทัศนคติทางอาชีพเปลี่ยนแปลงในทางเพิ่มขึ้นมากที่สุดหลังการทดลอง

1.5.2 งานวิจัยในประเทศ

ชลี จเชนทร์เดชา (2534 : 60) เปรียบเทียบผลของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพกับโปรแกรมข้อสนเทศทางอาชีพที่มีต่อทัศนคติในการประกอบอาชีพ อีสระทางผลศึกษาภายหลังการทดลอง พบว่า นักศึกษาทั้งสองกลุ่มมีทัศนคติในการประกอบอาชีพ อีสระทางผลศึกษาไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สมศักดิ์ สีดากุลฤทธิ์ (2532 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลของการให้คำปรึกษาทางอาชีพด้วยตนเองที่มีต่อภูมิลำเนาทิศทางอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผลปรากฏว่ากลุ่มที่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพมีคะแนนภูมิลำเนาทิศทางอาชีพสูงกว่ากลุ่มที่ได้รับโปรแกรมการศึกษาทางอาชีพด้วยตนเอง และกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จันทนา กาไหล่ทอง (2537 : 52) ศึกษาผลของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพที่มีต่อการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนทุ่งเสลี่ยมชนูปถัมภ์ อำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย ปรากฏดังนี้ นักเรียนที่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพ มีการตัดสินใจเลือกอาชีพดีขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากผลการวิจัยดังกล่าว สรุปได้ว่าการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพ สามารถพัฒนาทัศนคติในการประกอบอาชีพอิสระ และวิถีทางอาชีพ และการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนได้

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงประสงค์ที่จะใช้วิธีการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพในการพัฒนาทัศนคติในการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ของนักศึกษาต่อไป

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติในการประกอบอาชีพอิสระ

2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติในการประกอบอาชีพอิสระ

2.1.1 ความหมายของทัศนคติ

กูด (Good. 1973 : 49) ให้ความหมายของทัศนคติไว้ว่า ทัศนคติคือ ความพร้อมที่จะแสดงออกด้านความรู้สึก ความคิดเห็นต่อสิ่งต่าง ๆ รอบตัวว่า ชอบ ไม่ชอบ เห็นด้วย หรือไม่เห็นด้วย

ฮิลการ์ด (วินัย ณรงค์ฤทธิ์. 2530 : 20 ; อ้างอิงมาจาก Hilgard. 1932 : 564) ได้ให้คำจำกัดความเกี่ยวกับทัศนคติไว้ว่า หมายถึง การยอมรับหรือปฏิเสธสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เช่น แนวคิด สถานการณ์ต่าง ๆ รวมทั้งความพร้อมที่จะตอบสนองต่อสิ่งนั้น โดยความลำเอียงอยู่ในใจก่อนแล้ว

จอลลี (วินัย ณรงค์ฤทธิ์. 2530 : 21 ; อ้างอิงมาจาก Jolly. 1973 : 201) กล่าวถึงทัศนคติไว้ว่า ทัศนคติเป็นความรู้สึกนึกคิดซึ่งมีความสำคัญต่องานอาชีพ เป็นรากแก้วของปัญหาการว่างงาน การเปลี่ยนทัศนคติต่ออาชีพต้องแก้ที่ระบบการศึกษา

เคร็ช และครุทซ์ฟิลด์ (เกษณีย์ สิมหาศาล. 2531 : 39 ; อ้างอิงมาจาก Kretch and Crutchfield. 1962 : 223) ให้ความหมายของทัศนคติไว้ว่าคือผลรวมของกระบวนการที่ก่อให้เกิดพลังจูงใจ อารมณ์ การรับรู้และกระบวนการเรียนรู้ การเข้าใจเกี่ยวกับประสบการณ์รอบตัวของบุคคล

สำหรับในประเทศไทยมีผู้ให้ความหมายของทัศนคติไว้ดังนี้

เอนกกุล กรีแสง (2536 : 192) ได้ให้ความเห็นว่าทัศนคติ หมายถึงระบบความคิด ความรู้สึก และแนวโน้มทางพฤติกรรมที่มีต่อสภาพแวดล้อมทั้งตัวบุคคล สิ่งของหรือปรากฏการณ์ทางสังคมตลอดจนแนวความคิดเห็นต่าง ๆ

ประสาธน์ มาลากุล ณ อยุธยา และคนอื่น ๆ (2527 : 6 - 7) ให้ความหมายของทัศนคติไว้โดยสรุปไว้ว่า ทัศนคติคือ สภาวะความพร้อมทางจิตใจและระบบประสาทของบุคคลในการกำหนดทิศทางการแสดงพฤติกรรมต่อสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่ง

กมลรัตน์ หล้าสงฆ์ (2527 : 172) ทัศนคติคือความรู้สึกของบุคคลที่ได้รับการเรียนรู้ และประสบการณ์แล้วแสดงสภาวะของร่างกาย และจิตใจในด้านความพร้อมที่จะตอบสนองต่อบุคคลหรือสิ่งต่าง ๆ ในลักษณะใดลักษณะหนึ่งใน 2 ลักษณะ คือ แสดงความพร้อมที่จะเข้าไปหาเมื่อเกิดความรู้สึกชอบเรียกว่า ทัศนคติที่ดีหรือทางบวกหรือแสดงความพร้อมที่จะหลีกเลี่ยงเมื่อเกิดความรู้สึกไม่ชอบเรียกว่า ทัศนคติที่ไม่ดีหรือทางลบ

เชิดศักดิ์ โฉวสินธุ์ (2520 : 38) กล่าวถึงความหมายของทัศนคติไว้ว่า ทัศนคติหมายถึงความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ อันเป็นผลมาจากการเรียนรู้ ประสบการณ์และเป็นตัวกระตุ้นให้บุคคลแสดงพฤติกรรม หรือแนวโน้มที่จะตอบสนองต่อสิ่งเร้าในทิศทางใดทิศทางหนึ่ง ซึ่งอาจจะเป็นสนับสนุน หรือคัดค้านขึ้นอยู่กับกระบวนการอบรมให้เกิดการเรียนรู้ระเบียบวินัยของสังคม

จากความหมายของทัศนคติดังกล่าวผู้วิจัยจึงสรุปความหมายของทัศนคติไว้ดังนี้

ทัศนคติหมายถึง ผลรวมของความรู้ ความรู้สึกนึกคิดและแนวโน้มที่จะกระทำต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่จะแสดงออกทางที่ชอบหรือไม่ชอบ หากชอบจะเข้าไปหาแสดงว่ามีทัศนคติที่ดี หากไม่ชอบจะถอยหนี แสดงว่าเป็นทัศนคติที่ไม่ดี ทัศนคติเกิดจากการเรียนรู้ หรือการได้รับประสบการณ์ ซึ่งแต่ละบุคคลมีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งในระดับหนึ่งที่แตกต่างกันจึงสามารถสร้างหรือเปลี่ยนแปลงได้ด้วยวิธีการใดวิธีการหนึ่งที่เหมาะสม โดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงทัศนคติที่ไม่ดีให้เป็นทัศนคติที่ดีนั้นมีส่วนสำคัญในการจะดำเนินการกลุ่มให้บรรลุวัตถุประสงค์

2.1.2 องค์ประกอบของทัศนคติ

ทัศนคติประกอบด้วยองค์ประกอบ 3 ด้าน คือ (กมลรัตน์ หล้าสงฆ์. 2527 : 183 - 184 ; อ้างอิงมาจาก Zimbardo and Ebbesen. 1970)

1. องค์ประกอบทางด้านความรู้หรือความคิด (The Cognitive Component) หมายถึง การที่บุคคลมีความรู้สึนึกคิด หรือมีมโนคติ (Concept) เกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ซึ่งอาจจริงหรือไม่จริง รวมทั้งความเชื่อต่าง ๆ ต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือบุคคลใดบุคคลหนึ่ง

2. องค์ประกอบทางด้านความรู้สึก (The Effective Component) หมายถึง การที่บุคคลมีการประเมินค่า ประมาณความรู้สึก ความชอบหรือการตอบสนองทางอารมณ์ของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือบุคคลใดบุคคลหนึ่ง

3. องค์ประกอบทางด้านพฤติกรรม (The Behavioral Component) หมายถึง การแสดงออกของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือบุคคลใดบุคคลหนึ่ง องค์ประกอบด้านพฤติกรรมเป็นผลมาจากองค์ประกอบด้านความรู้หรือความคิด และด้านความรู้สึก ดังนั้นเมื่อบุคคลหนึ่งมีทัศนคติทางด้านความรู้และความรู้สึกอย่างใด ก็แสดงพฤติกรรมอย่างนั้นด้วย

องค์ประกอบทั้งสามด้านนี้จึงมีความสอดคล้องกัน ถ้าองค์ประกอบด้านใดด้านหนึ่งเปลี่ยนแปลงไป ทัศนคติของบุคคลนั้นจะเปลี่ยนไปด้วย (อารีรัตน์ พัฒนาเพ็ญ. 2529 : 8 - 9 ; อ้างอิงมาจาก Shaver. 1977)

2.1.3 การเกิดทัศนคติ

ธีระพร อูรรณโน (2521 : 1 - 17) ได้ศึกษาและสรุปเกี่ยวกับการเกิดทัศนคติไว้ดังนี้ คือ

1. จากอิทธิพลของพ่อแม่ อาจเรียกได้ว่าเป็นแหล่งที่มีอิทธิพลสูงสุด โดยเฉพาะเด็กก่อนวัยเรียน เด็กจะพัฒนาค่านิยม ความเชื่อ และความรู้สึกนึกคิดขึ้นมาในกรอบของครอบครัวซึ่งมีพ่อแม่เป็นหลัก
2. อิทธิพลจากกลุ่มต่าง ๆ ในโรงเรียนครูและเพื่อน จะมีอิทธิพลต่อการสร้างทัศนคติของเด็ก โรงเรียนที่วางระเบียบ กฎเกณฑ์ให้นักเรียนปฏิบัติ หรือหนังสือที่ใช้ในการเรียนการสอนจะมีอิทธิพลต่อการสร้างทัศนคติของเด็กไม่น้อย นักเรียนที่มีครูเป็นแบบอย่างที่ดี การพัฒนาทัศนคติก็จะเป็นไปในทางที่ดี
3. อิทธิพลจากประสบการณ์ส่วนตัว ประสบการณ์ที่รุนแรง หรือกระทบกระเทือนจิตใจหรือประสบการณ์ของความสำเร็จจะทำให้คนมีทัศนคติที่แตกต่างกันไป
4. อิทธิพลจากสื่อมวลชน เช่น วิทยุ โทรทัศน์ จะมีผลต่อการเกิดและการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ

2.1.4 การเปลี่ยนทัศนคติ

เอนกกุล กรีนแสง (2536 : 205 - 214) กล่าวถึงยุทธศาสตร์การเปลี่ยนทัศนคติไว้ดังนี้

1. การวางเงื่อนไขให้เกิดการเรียนรู้ และมีผลให้เกิดทัศนคติต่อ
สิ่งนั้น ๆ

2. เหตุกระตุ้นใจให้ยอมรับหรือปฏิเสธสถานการณ์นั้น ขึ้นอยู่กับ
ผลประโยชน์ตอบแทน และความรู้สึกที่มีต่อสิ่งนั้นว่าสามารถหักล้างความเชื่อเดิมลงได้ ก็
จะเปลี่ยนทัศนคติ

3. ความสอดคล้องทางความคิด บุคคลจะพยายามสถานการณ์เพื่อ
เปลี่ยนทัศนคติของผู้อื่นให้คล้ายตามตน หรือเปลี่ยนทัศนคติของตนเองต่อวัตถุที่หมายนั้น

4. การโฆษณาชวนเชื่อโดยการให้ข้อมูล หรือข่าวสารที่มีอิทธิพล
ต่อการเสริมสร้างหรือเปลี่ยนแปลงทัศนคติด้วยกระบวนการที่สำคัญคือ การเร้าความสนใจ
เสนอข้อมูลหรือแนวความคิดใหม่ โดยใช้สื่อโทรทัศน์ ฉายสไลด์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ ซึ่งจะมี
ประสิทธิภาพมากขึ้นขึ้นอยู่กับเนื้อหา แหล่งที่มา ความเชื่อถือ และความดึงดูดใจ ให้เกิดความ
ศรัทธาต่อสิ่งนั้น

5. ข่าวลือ เป็นสิ่งที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้ ความจำ ความคิด
และทัศนคติของบุคคลอย่างมาก

ทัศนคติสามารถเปลี่ยนแปลง ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับอิทธิพลของสิ่งแวดล้อม
ต่าง ๆ เช่น การได้รับข้อมูลใหม่จากบุคคลอื่น สื่อมวลชน หรือการได้รับประสบการณ์โดยตรง
ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในองค์ประกอบทางด้านความคิด ความเข้าใจ และมีผลทำให้
องค์ประกอบด้านความรู้สึกและพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงได้ด้วย (เกษณีย์ สัมมาสาธิต, 2531 :
42 ; อ้างอิงมาจาก Triandis, 1971 : 143) ข้อมูลที่บุคคลได้รับจะมีอิทธิพลต่อการ
เปลี่ยนแปลงทัศนคติของบุคคลได้ถ้าข้อมูลเหล่านั้นช่วยให้บุคคลเข้าใจตนเองดีขึ้น ปรับตัวเข้ากับ
สิ่งแวดล้อมได้ แสดงค่านิยมให้ผู้อื่นทราบได้ และไม่ขัดต่อปฏิกิริยาที่ตั้งไว้ เนื่องจากสภาพแวดล้อม
ทางสังคมมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาทัศนคติแม้จะเป็นสภาพทางจิตที่มีความคงที่พอสมควร แต่ก็
อาจมีการเปลี่ยนแปลงได้ แต่ว่าในบางกรณีก็มีการเปลี่ยนแปลงน้อยมาก หรือเปลี่ยนแปลงได้
อย่างมากในเรื่องเกี่ยวกับการเรียนการสอน ถ้าปรากฏว่าผู้เรียนมีทัศนคติ ที่ไม่พึงปรารถนา
ก็เป็นหน้าที่ครูผู้สอน จะต้องคิดก่อนแก้ไขเปลี่ยนแปลงทัศนคติที่ไม่ดีด้วยวิธีการที่ กล่าวมาข้างต้น
ครูอาจจะใช้ในการ เปลี่ยนแปลงทัศนคติของเด็กนั้น

ในการศึกษาการเปลี่ยนแปลงทัศนคตินับว่าเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อ สังคมและทางการศึกษา เพราะเหตุว่า มีทัศนคติบางประเภทที่ไม่พึงปรารถนาของสังคม จำเป็น ต้องจัดหรือเปลี่ยนแปลงทัศนคติที่ไม่พึงปรารถนาขึ้น โดยการจัดสภาพการณ์ใหม่ สร้างแรงจูงใจ หรือโดยการพยายามให้ข้อเท็จจริงที่ถูกต้องในเรื่องเหล่านี้ใหม่ด้วย เหตุผลการกระทำ หรือการ จัดสภาพแวดล้อมทางสังคม จัดให้มีการร่วมกิจกรรมกับบุคคลที่มีทัศนคติที่พึงปรารถนา อาจจะช่วยให้ เกิดการเปลี่ยนแปลงทัศนคติของคนได้

2.1.5 ความสำคัญของทัศนคติอาชีพ

เฟสติงเจอร์ (เจลิเมสกีดี รวยอารี. 2523 : 18 ; อ้างอิง มาจาก Festinger. 1957 : 25) กล่าวถึงทัศนคติที่เปลี่ยนไปว่ามนุษย์ไม่สามารถทนต่อ ความขัดแย้งได้จึงเปลี่ยนทัศนคติต่อสิ่งนั้นใหม่ให้สอดคล้องกับความพึงพอใจของตน เช่น ทัศนคติทางอาชีพ ดังนั้น ทัศนคติที่ดีทางอาชีพจึงมีผลต่อความสำเร็จในการประกอบอาชีพของ บุคคลด้วย

เอ็ดเวิร์ดส์ (Edwards. 1975 : 34) กล่าวถึง ปัญหาการว่าง งานซึ่งเป็นผลจากทัศนคติทางอาชีพว่าการที่ปริมาณความต้องการทางการศึกษา เพิ่มขึ้นทุกปี มีสาเหตุสำคัญประการหนึ่งคือ บุคคลเลือกงานหรือหางานทำไม่ได้เนื่องจากการมีทัศนคติที่ไม่ เหมาะสมต่ออาชีพทำให้ต้องเรียนต่อไปอีก ซึ่งแท้จริงก็คือ การว่างงานแฝงนั่นเอง

อารีรัตน์ วัฒนสิน (2532 : 13) กล่าวถึงทัศนคติเกี่ยวกับการจัด การศึกษาให้แก่เยาวชนว่า คือการปลูกฝังทัศนคติที่ดีเหมาะสมต่ออาชีพให้แก่เยาวชน ให้มี ประสบการณ์เกี่ยวกับโลกอาชีพอย่างกว้างไกล มองเห็นช่องทางในการประกอบอาชีพที่เหมาะสม กับตนเอง เพื่อการดำรงชีวิตที่ดีในอนาคต

เจริญผล สุวรรณโชติ (2532 : 2) ได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการ ส่งเสริมทัศนคติทางอาชีพว่า กรมวิชาการได้ผลิตสื่อใสหลายรูปแบบ เช่น สไลด์ วิดีทัศน์ หนังสือ และเอกสารต่าง ๆ เพื่อแนะนำอาชีพหลากหลายให้นักเรียน รู้จักโลกอาชีพอย่างกว้าง ไกล เป็นการให้ประสบการณ์ และความรู้ในการจัดกิจกรรมทั้งการปลูกฝังให้นักเรียนมีทัศนคติ ที่ดีทางอาชีพ เพื่อเป็นพื้นฐานในการเลือกอาชีพในอนาคตให้เหมาะสมกับตนเอง

2.1.6 ประโยชน์ของทัศนคติ

โจนส์ และเจอร์การ์ด (เอนกกุล กรีนแสง. 2536 : 204 ; อ้างอิงมาจาก Jones and Gerard. 1967 : 432) กล่าวถึงประโยชน์ของทัศนคติไว้ว่า

1. ทัศนคติช่วยให้บุคคลตัดสินใจได้ง่าย และรวดเร็วยิ่งขึ้น เพราะมีพื้นฐานทางความคิดเห็น ความเชื่อ ค่านิยม และแนวโน้มของพฤติกรรมอยู่ก่อนแล้ว
 2. ทัศนคติช่วยให้สามารถพยากรณ์พฤติกรรมของบุคคลได้
- ประภาเพ็ญ สุวรรณ (2520 : 4 - 5) กล่าวถึงประโยชน์ของทัศนคติไว้ว่า

1. ช่วยให้ผู้บุคคลเข้าใจสิ่งแวดล้อมรอบ ๆ ตัวเอง
2. ช่วยให้เกิดความนิยมในตนเอง และหลีกเลี่ยงสิ่งที่ไม่ดี

2.1.7 ความหมายของอาชีพอิสระ

อาชีพอิสระ หมายถึง อาชีพส่วนตัว หรือการประกอบการของตนเอง เป็นอาชีพที่ต้องเสี่ยง และไม่กลัวที่จะพบกับรายได้ที่ไม่แน่นอนมิได้ในทุกลักษณะงาน ไม่ว่าจะเป็นงานนั้นจะเป็นงานประเภทเกษตรกรรม คหกรรม ศิลปกรรม พณิชยกรรม หรืออุตสาหกรรม ขอแต่ให้เป็นอาชีพสุจริตที่เป็นการประกอบการของตนเอง เป็นเจ้าของธุรกิจดำเนินการและไม่อยู่ในฐานะลูกจ้าง (กรมอาชีวศึกษา. 2531 : 14)

อาชีพอิสระ คือ อาชีพที่ผู้ประกอบการสามารถหารายได้ด้วยตนเอง โดยไม่ต้องเป็นลูกจ้างใคร หรือประกอบการตามความประสงค์ของตนเอง หรือกลุ่มรายได้ของอาชีพอิสระ ได้จากการผลิต การขาย และการบริการ (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. 2533 : 578)

มันส์ วนิชชานนท์ และคนอื่น ๆ (2534 : 35) ได้ให้นิยามของการประกอบอาชีพอิสระ หรือการประกอบอาชีพส่วนตัวนั้นเป็นการจ้างงานตัวเอง หรือเป็นนายจ้างตัวเองโดยผู้ประกอบการอาชีพอิสระเป็นผู้ทำงานในกิจกรรมของตัวเอง เพื่อมุ่งหวังแสวงหารายได้ และกำไร อาชีพอิสระมีความหมายกว้าง ซึ่งครอบคลุมกิจการที่อยู่ในสาขาเศรษฐกิจทั้งเป็นระบบ ที่มีการดำเนินงานที่อยู่ภายใต้กฎเกณฑ์ ทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการผลิต และการค้าเป็นการดำเนินกิจการขนาดใหญ่ ฯลฯ

นอกจากนี้ อาชีพอิสระยังครอบคลุมไปถึงกิจการในสาขาเศรษฐกิจที่ไม่เป็นระบบ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นกิจการขนาดเล็ก ใช้เงินลงทุน วิธีการดำเนินงานก็ไม่ยุ่งยาก สลับซับซ้อน โดยใช้แรงงาน เป็นสัดส่วนกว่าการใช้เครื่องจักรอุปกรณ์ จัดตั้งได้ง่าย ฯลฯ

การประกอบอาชีพส่วนตัวเป็นหนทางหนึ่งในการแก้ปัญหา สำหรับผู้ที่มีความต้องการจะทำงาน ซึ่งเป้าหมายที่แน่นอนที่สุดก็คือ รายได้ในการยังชีพ ซึ่งเป็นหนทางที่ดีกว่าไม่มีงานทำหรือโชคดียาจจะได้รายได้งามกว่าไปเป็นลูกจ้างคนอื่น หรือเป็นการลองทำเพื่อหาประสบการณ์ในระหว่างที่รอกงาน บางครั้งงานนี้ก็กลายเป็นงานเสริม เมื่อมีอาชีพแล้ว หรือบางครั้งถูกยึดเป็นอาชีพหลัก โดยเปลี่ยนใจไม่คิดไปทำงานเป็นลูกจ้างใครเลย เนื่องจากมีอิสระในการทำงานมากกว่า สามารถทำทุกอย่างได้ตามความพอใจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ที่รักความอิสระ ไม่ชอบอยู่ในกฎเกณฑ์ระเบียบต่าง ๆ ไม่ชอบมีนายหรือผู้บังคับบัญชามาก ในเรื่องรายได้นั้นเมื่อคงที่แล้วจะได้รายได้ดีกว่า นอกจากนั้นแล้วงานส่วนตัวนี้ ยังท้าทายในด้านความคิด การทำงานในเชิงธุรกิจต่าง ๆ เป็นต้นว่า การตลาด การจัดการ การวางแผน ฯลฯ (กรมอาชีวศึกษา, 2531 : 15 - 16)

สรุปได้ว่าอาชีพอิสระ หมายถึง บุคคลที่ประกอบธุรกิจของตนเอง หรือร่วมงานกับบุคคลอื่น โดยไม่มีลูกจ้าง หรือมีก็ได้ แต่จะต้องไม่เป็นลูกจ้างใคร เป็นนายจ้างตัวเองที่ทำงานจะเล็กหรือใหญ่ไม่สำคัญ เมื่อพัฒนาขึ้นไปก็อาจจะเป็นผู้ประกอบการ หรือเป็นเจ้าของกิจการใหญ่ ๆ ได้ในเรื่องรายได้ก็เช่นเดียวกัน ไม่มีเงินเดือน หรือรายได้ที่แน่นอนตายตัว ตัวอย่างอาชีพอิสระ ได้แก่ ขายอาหารสำเร็จรูป รับผิดชอบกันดอกไม้สด - แห่งทำพวงหรีด ทำบายศรีต่าง ๆ ทำขนมขาย รับผิดชอบสินค้าส่งตามบ้าน ทำเส้นขนมจีน ทำขนมหวานขายส่ง ขนมกึ่งขาย ขายบาท่องไก่ ขายน้ำเต้าหู้ เป็นต้น

2.1.8 ความสำคัญในการประกอบอาชีพอิสระ

สายสุรี จุติกุล (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์, 2531 : 34 - 36 ; อ้างอิงมาจาก สายสุรี จุติกุล, 2510) กล่าวว่า การเลือกอาชีพสำคัญยิ่งเพราะ

ประการแรก บุคคลจะเกลียดงาน หรือชอบงานขึ้นอยู่กับงาน หรืออาชีพที่บุคคลนั้นเลือก ความจริงไม่มีงานใด หรืออาชีพใดที่คนทุกคนจะชอบร้อยเปอร์เซ็นต์ แต่งานที่ชอบนั้นมักจะเป็นงานที่เขาชอบเป็นส่วนใหญ่ และที่ไม่ชอบเป็นส่วนน้อย หรือส่วนเล็กน้อย เช่นนี้สิต นักศึกษาหลายคนเคยบารารว่า ชอบครูเป็นที่สุด เพราะชอบสอนเด็ก ชอบวิชาการ

ชอบเด็กแต่สิ่งที่เกลียดมากเกี่ยวกับ อาชีพนี้คือ การที่ต้องตรวจการบ้านเด็ก และการที่ต้องอยู่
 เหวหลังโรงเรียนเลิกแต่นิสิตนักศึกษาเหล่านี้ ได้ยึดอาชีพครูหลังจากที่ได้รับปริญญาแล้ว เท่าที่
 สังเกตก็เห็นมีความสุขในการปฏิบัติงาน ดังนั้นจะเห็นว่างานที่แต่ละบุคคล เลือกมีลักษณะที่ช่วย
 ให้อยากจะทำ หรือชอบทำงานนั้น ๆ การทำงานด้วยความอยากทำ ชอบทำ และทำอย่างมี
 ความสุขมักจะได้ผลมากกว่างานที่ฝืนใจทำ และทำด้วยความเบื่อหน่าย การเลือกงานและอาชีพ
 จึงเป็นเรื่องที่สำคัญมาก

ประการที่สอง การจะประสบผลสำเร็จ ในด้านการทำงาน หรือไม่ขึ้นอยู่กับ
 กับงาน หรืออาชีพที่บุคคลนั้นเลือก คนบางคนเลือกงานที่ตนไม่ชอบ แต่จำเป็นต้องทำเพราะ
 บิดามารดาเลือกไว้ให้ อย่างนั้น หรือบางคนเลือกงานที่ตนไม่ชอบ ไม่ถนัด หรือมีความรู้ใน
 ด้านนั้น ๆ คนเหล่านี้จะรู้สึกลำบากใจในการปฏิบัติงาน งานก็ไม่ก้าวหน้า และตนเองก็ไม่
 ก้าวหน้าด้วย

ประการที่สาม การที่คนจะว่างงาน ได้งานที่ทำเป็นครั้งคราว หรือ
 มีงานทำตลอดไปนั้น จะขึ้นอยู่กับประเภทของงาน หรืออาชีพที่เลือกประกอบทั้งประเภทของงาน
 หรืออาชีพที่เลือกควรจะสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันของประเทศไทย ในส่วนที่เกี่ยวกับทิศทาง
 และนโยบายการมีงานทำ ตลอดทั้งแผนการพัฒนา เศรษฐกิจ และสังคมของประเทศ

ประการที่สี่ งานหรืออาชีพที่แต่ละบุคคลเลือกมีอิทธิพลครอบคลุมความ
 เป็นไปต่าง ๆ ของชีวิตของบุคคลนั้น อีกทั้งงานที่ทำก็มีได้จำกัดขอบเขตอยู่ที่งานนั้น ๆ เท่านั้น
 แต่มีส่วนพัวพันกับกิจกรรมอื่น ๆ เช่น งานบางประเภท ส่งเสริมให้บุคคลนั้นไม่ประสงคืจะคบด้วย
 งานบางประเภททำให้โอกาสของสุภาพสตรีที่จะได้สมรสน้อยลง งานบางประเภทที่มีส่วนสร้าง
 บุคลิกภาพและอุปนิสัย นอกจากนี้ สุขภาพทั้งทางใจและทางกาย ก็ขึ้นกับสภาพของงานด้วย

ประการสุดท้าย การเลือกอาชีพของแต่ละบุคคล มีส่วนช่วยพัฒนา
 ประเทศ ให้เจริญเร็วขึ้น หรือช้าลง ดังที่ทราบกันดีแล้วว่า ปัจจุบันเป็นยุคของการพัฒนาประเทศ
 ประเทศจะพัฒนาไปได้เพียงใดขึ้นอยู่กับคุณภาพ การใช้กำลังงาน และกำลังความคิดของ
 ประชาชนแต่ละคนความต้องการของประเทศกับความต้องการของบุคคลควรมีสวนสัมพันธ์กัน
 มิฉะนั้นประเทศชาติจะเจริญไม่ได้ และถ้าสังเกตดูให้ดีจะเห็นว่า ความเจริญของประเทศชาติขึ้น
 อยู่กับการเลือกงานหรืออาชีพของบุคคลในชาตินั้นเป็นอย่างมาก

โดยสรุปอาจกล่าวได้ว่างานหรืออาชีพที่แต่ละบุคคลจะเลือกเป็นเรื่องสำคัญมากเพราะจะมีส่วนเกี่ยวข้องกับความสุข ความก้าวหน้าในชีวิต และความเจริญของประเทศ

2.1.9 ปัจจัยที่จำเป็นต่อความสำเร็จในการประกอบอาชีพอิสระ

สำเนาวิ ขจรศิลป์ (2534 : 3 – 5) กล่าวว่า ในการประกอบอาชีพอิสระให้ประสบผลสำเร็จนั้นมีปัจจัยที่สำคัญหลายประการดังต่อไปนี้

1. คุณลักษณะที่เอื้อต่อการประกอบอาชีพอิสระของผู้ประกอบการได้แก่
 - 1.1 มีค่านิยม และเจตคติที่ดีต่อการประกอบอาชีพอิสระ
 - 1.2 มีใจรักงานด้านธุรกิจ
 - 1.3 มีความคิดริเริ่มด้วยตนเอง และกล้ารับผิดชอบต่อการริเริ่มต่าง ๆ เหล่านั้น
 - 1.4 กล้าเสี่ยงอย่างมีเหตุผล
 - 1.5 มีความเชื่อมั่นในตนเอง
 - 1.6 มีความกระตือรือร้นในการแสวงหาโอกาสทางธุรกิจการงาน
 - 1.7 มีความอดสาหะในการทำงาน
 - 1.8 มีความสามารถในการแก้ปัญหา
 - 1.9 ยึดมั่นในสัญญาการทำงาน
 - 1.10 คำนึงถึงคุณภาพ
 - 1.11 รู้จักใช้ทรัพยากรที่จำกัด รวมทั้งใช้เวลาว่างอย่างเป็นประโยชน์
 - 1.12 มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง
 - 1.13 มีมนุษยสัมพันธ์ดี
2. สมรรถภาพที่จำเป็นในการประกอบอาชีพอิสระ ซึ่งมีหลายด้านดังต่อไปนี้
 - 2.1 ด้านสินค้าหรือบริการความรู้ความสามารถในด้านนี้อาจได้รับการจากการศึกษาในสถาบันการศึกษาจากประสบการณ์ในการทำงานของกิจการในครอบครัว หรือจากการฝึกงานกับภาคเอกชน

2.2 ด้านการตลาด ต้องมีความรู้ ความชำนาญ ในกระบวนการจำหน่ายผลผลิต หรือบริการ อย่างมีประสิทธิภาพ

2.3 ด้านการจัดการ ต้องมีความรู้ ความสามารถ และทักษะ ในการจัดระบบงาน การวางแผนการดำเนินงาน การประสานงาน การควบคุม และการประเมินผล เพื่อให้กิจการบรรลุเป้าหมายทั้งในด้านผลกำไรที่ดี ด้านชื่อเสียง และความไว้วางใจจากลูกค้า

2.4 ความรู้ด้านอื่น ๆ ที่ผู้ประกอบการอาชีพอิสระต้องทราบ ได้แก่ การโฆษณา การบัญชี กฎหมาย ภาษีอากร และการวิเคราะห์สถานะเศรษฐกิจ เป็นต้น

3. เงินทุน เงินทุนเป็นปัจจัยที่สำคัญประการหนึ่งของการประกอบอาชีพอิสระ ผู้ประกอบการจะต้องมีเงินทุน เพื่อเริ่มต้นกิจการ และเงินทุนหมุนเวียนในการดำเนินการ เงินทุนที่ต้องใช้จำนวนแตกต่างกันไปตามลักษณะ และขนาดของอาชีพอิสระ ซึ่งแหล่งเงินทุนนั้นสามารถหาได้หลายแหล่งด้วยกัน เช่น จากครอบครัวของผู้ประกอบการ ญาติ ร่วมลงทุนกับเพื่อนและจากสถาบันการเงิน เป็นต้น

4. สถานที่ดำเนินธุรกิจ การพิจารณาสถานที่เพื่อดำเนินการธุรกิจนั้นมีความสำคัญมาก เช่นเดียวกับปัจจัยด้านอื่น ๆ ที่กล่าวมาแล้ว ความสำเร็จ และความล้มเหลวของธุรกิจจึงอยู่ที่ปัจจัยด้านสถานที่ด้วย ขนาด และสถานที่ตั้งของสถานที่ดำเนินธุรกิจมีความแตกต่างกันไปตามประเภทของอาชีพอิสระ เช่น อาชีพอิสระที่เกี่ยวกับการขายสินค้าและบริการ ก็จะต้องเป็นสถานที่ในแหล่งชุมชน หรือในเมืองที่มีทำเลเหมาะสม

2.1.10 คุณลักษณะของผู้ประกอบการอาชีพอิสระ

ควรจะเป็นบุคลิกภาพในการเสริมสร้างตนเองให้เป็นผู้มีความสนใจที่จะประกอบอาชีพอิสระให้ประสบผลสำเร็จ ดังที่ ปราโมทย์ เจนการ (2523 : 56) ได้วิเคราะห์องค์ประกอบของความเป็นผู้ประกอบการด้านคุณลักษณะองค์ประกอบเชิงมนุษย์จำนวน 10 ประการ คือ

1. คุณลักษณะของความไม่เชื่อใครง่ายๆ ความพยายาม และความรอบคอบ
2. คุณลักษณะของการคิดค้นประดิษฐ์ด้วยความมีเหตุผล
3. คุณลักษณะของความมั่นใจในตัวเองในด้านต่าง ๆ

ธุรกิจ

4. คุณลักษณะของความสามารถในการกล้าเสี่ยงที่จะดำเนินการ
5. คุณลักษณะความมีเหตุผลทางเศรษฐศาสตร์
6. คุณลักษณะความกล้าเสี่ยงอย่างสมเหตุผลในแง่ของการลงทุน
7. คุณลักษณะของความสามารถ และความเชื่อมั่นในสังคมเชิงธุรกิจ
8. คุณลักษณะของความเชื่อในอิทธิพล จากการควบคุมภายใน
9. คุณลักษณะของความสามารถในการรับรู้ และการเห็นช่องทาง

ดำเนินธุรกิจ

10. คุณลักษณะของการมีแรงจูงใจ และค่านิยมที่ดีในการทำงาน
- ยุพิน อังคานนท์ (2533 : 15) ได้แบ่งองค์ประกอบคุณลักษณะที่สำคัญในการประกอบอาชีพอิสระออกเป็น 2 องค์ประกอบใหญ่ คือ
- องค์ประกอบที่ 1 มีองค์ประกอบต่าง ๆ ดังนี้
1. การรักความก้าวหน้า ในการประกอบอาชีพ ประกอบด้วยตัวแปรความอดทนมีความหนักแน่น ตั้งใจทำงาน ช่างสังเกต รู้จักวางแผน และรู้จักแก้ปัญหาเฉพาะหน้า
 2. รักความสำเร็จในการประกอบอาชีพ ประกอบด้วยตัวแปรความพยายามมีมนุษยสัมพันธ์ ความขยัน ความกระตือรือร้น และความคิดริเริ่ม
 3. ความมั่นใจในการประกอบอาชีพ ประกอบด้วยตัวแปรการกล้าตัดสินใจ การกล้าเสี่ยงลงทุน และความเชื่อมั่นในตนเอง
 4. การรักความมั่นคงในการประกอบอาชีพ ประกอบด้วยตัวแปรรู้จักประหยัด การเห็นคุณค่าของเงิน ความรับผิดชอบ ความละเอียดรอบคอบ และความซื่อสัตย์
 5. ความคล่องตัวในการประกอบอาชีพ ประกอบด้วยตัวแปรความสามารถ และเฉลียวฉลาด

องค์ประกอบที่ 2 เป็นคุณลักษณะด้านพื้นฐานความรู้ และประสบการณ์ ประกอบด้วยตัวแปร ความรู้ด้านการตลาด มีประสบการณ์ การเลือกทำเลที่เหมาะสม การจัดสถานที่ เงินทุนเพียงพอ และมีความรู้เรื่องการลงทุน

2.1.11 การสนับสนุนอาชีพในสถาบันการศึกษา

โครงการจัดตั้ง "ศูนย์ส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ" ในสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษากระทรวงศึกษาธิการ ลักษณะใหญ่ ๆ ในรูปแบบของการบริหารโครงการมีดังต่อไปนี้ (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. 2523 : 580)

1. จัดตั้งคณะกรรมการร่วมเพื่อรับผิดชอบการประสานงานสนับสนุนการดำเนินการของสถานศึกษาที่เข้าร่วมโครงการ
2. คัดเลือกสถานศึกษาเข้าโครงการ และสถานศึกษานั้นต้องจัดทำแผนงานการปฏิบัติขึ้นตามเงื่อนไข คือ
 - จัดตั้ง "ศูนย์ส่งเสริมอาชีพอิสระ" ขึ้นในหน่วยงานภายในของวิทยาลัย เพื่อทำกิจกรรมต่าง ๆ เช่น ทำธุรกิจขนาดย่อม ตั้งร้านค้าขาย ตั้งสถานรับเลี้ยงเด็กอ่อน ทำอาหารขาย ทำอาหารปันโตส่ง รับงานการค้าการผลิตชิ้นส่วน ทำการเกษตร รับซ่อมอุปกรณ์เครื่องใช้ในบ้าน รับผิดชอบผ้า รับซัก - อบ - รีด เป็นต้น
3. คัดเลือกนักศึกษาที่เหมาะสมเข้าร่วมโครงการ โดยกำหนดจำนวนเพื่อให้ได้ผลที่แท้จริง
4. จัดโครงการฝึกอบรมโดยคณะกรรมการร่วมให้ความรู้ความเข้าใจแก่คณะอาจารย์และนักศึกษาที่เข้าร่วมโครงการ เพื่อพร้อมที่จะประกอบอาชีพอิสระ
5. จัดบริการแนะแนว ให้บริการข่าวสารการประกอบอาชีพอิสระ จัดการอบรมการประกอบอาชีพในเรื่องของการจัดตั้ง การลงทุน การจัดการ การจัดหาวัตถุดิบ การผลิต การตั้งราคาการตลาด การโฆษณา การขาย การชำระภาษีอากร โดยใช้วิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิ

การบริหารโครงการนี้ ในระดับกรมจะกำหนดให้ศูนย์ฯ เป็นหน่วยงานตามระเบียบบริหารสถานศึกษาของกรมอาชีวศึกษา และมีกรรมการร่วมเพื่อส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระแก่นักเรียนนักศึกษา ในสังกัดกรมอาชีวศึกษา

2.1.12 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการศึกษา เพื่ออาชีพอิสระ

สัญญา จิตตานนท์ (2521 : 17) ได้ให้ข้อเสนอแนะว่า ในสถานฝึกอาชีพทุกแห่งนอกจากจะปลูกฝังชักชวนให้ผู้เรียนหันมาประกอบอาชีพอิสระแล้ว จะต้องใช้ข้อมูล และโอกาสประกอบอาชีพต่าง ๆ ในท้องถิ่น หรือนอกท้องถิ่นให้มากที่สุด เพราะความรู้เกี่ยวกับอาชีพอิสระ

ในท้องถิ่น หรือนอกท้องถิ่นให้มากที่สุด เพราะความรู้เกี่ยวกับอาชีพอิสระ เป็นตัวแปรอิทธิพล ตัวแรกที่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่ออาชีพอิสระอย่างมีนัยสำคัญ สิ่งสำคัญที่สุดประการหนึ่งในอันที่จะช่วยการแก้ไขปัญหการว่างงาน คือการชี้แจงให้ผู้รับการอบรมวิชาชีพรวมทั้งนักเรียน นักศึกษาที่อยู่ในระบบโรงเรียนให้มีความเข้าใจถึงสถานะที่แท้จริงทางเศรษฐกิจของประเทศ และปริมาณความต้องการแรงงานทั้งในภาครัฐ และภาคเอกชน ทั้งนี้เพื่อให้ได้มีการประเมิน การจ้างงานได้ถูกต้อง ไม่หลงผิด หรือติดอยู่กับค่านิยมต่าง ๆ อย่างไม่คิดจะเปลี่ยนแปลง เพราะความรู้ความเข้าใจอย่างถูกต้อง ตามความเป็นจริงเท่านั้นที่จะ เปลี่ยนทัศนคติของบุคคลได้

การประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ หมายถึง การนำความรู้ ทางคหกรรมศาสตร์มากระทำในทางอาชีพ เพื่อหารายได้ด้วยตนเอง โดยไม่มีนายจ้าง ได้แก่ การประกอบอาชีพส่วนตัว และการเป็นผู้ประกอบการ ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

1. การประกอบอาชีพส่วนตัว หมายถึงการกระทำในงานอาชีพโดย ไม่มีนายจ้างและไม่อยู่ในฐานะลูกจ้าง เช่น การสอนจัดดอกไม้ สอนแกะสลักผัก - ผลไม้ และสอนทำอาหารไทย เป็นต้น

2. การเป็นผู้ประกอบการ หมายถึง การประกอบธุรกิจที่ตนเอง เป็นเจ้าของหรือมีหุ้นส่วน และดำเนินการด้วยตนเอง เช่น ร้านอาหารไทย ร้านอาหารชาติ ต่าง ๆ เช่นร้านอาหารญี่ปุ่น ร้านอาหารฝรั่งเศส ร้านขนมเบเกอรี่ ร้านจัดดอกไม้สด -แห้ง โรงเรียนอนุบาล ร้านขายอุปกรณ์เครื่องครัว ฯลฯ (ทพวงมหาวิทยาลัย, 2539 : 3)

2.1.13 ความพร้อมในการวางแผนงานประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์

1. ข้อมูลเกี่ยวกับการตลาด นักคหกรรมศาสตร์ อาจจะมีแนวโน้ม ที่จะผลิตสินค้าที่เกิดจากใจรักทำให้เกิดความเพลิดเพลิน ความพอใจ ซึ่งสินค้า หรือผลิตภัณฑ์ อาจจะเป็นสิ่งที่ไม่เป็นที่สนใจแก่ตลาด ก็จะทำให้ไม่ประสบผลสำเร็จในการขาย ฉะนั้นการหา ข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งที่ผลิต หรือประกอบอาชีพในขั้นแรก ก็ควรจะต้องศึกษาเกี่ยวกับ ความต้องการของตลาดก่อนลงทุนผลิต เพราะมีความเสี่ยงน้อยกว่าการผลิตขึ้นมาเพื่อรอตลาด เช่น ประดิษฐ์ดอกไม้สำหรับประกอบทรงผม ซอดอกไม้สำหรับประดับโต๊ะ ในขณะที่ยังไม่รู้จะมีคนนิยมสิ่งเหล่านี้มากนัก นอกจากบางโอกาส จะทำให้ต้องรอไปจนกว่าจะ เกิดแพ้นของการ ประดับดอกไม้ ดังกล่าวเกิดขึ้น ซึ่งคาดไม่ได้ว่าอีกนานเพียงใด เป็นการลงทุนที่ไม่ถูกต้อง

2. ความพร้อมในเรื่องของความรู้ ในสิ่งที่จะผลิตสำหรับประกอบอาชีพ นักทฤษฎีศาสตร์อาจจะเป็นผู้ที่มีความรู้ในงานที่จะประกอบอาชีพ เพราะเคยได้เรียนมาแล้วแต่ไม่ได้ศึกษาหาความรู้อย่างต่อเนื่อง จึงไม่ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีที่สามารถช่วยการผลิตให้มีประสิทธิภาพ และรวดเร็ว ขาดความรู้ในการแสวงหา วัตถุดิบ หรือใช้สิ่งทดแทน เพื่อให้ต้นทุนลดลง ทำให้ไม่ประสบผลสำเร็จได้ เช่น การทำดอกไม้ประดิษฐ์ ซึ่งการพัฒนาเทคนิคต่าง ๆ เพื่อให้เหมือนของจริง เพื่อให้คงทนสามารถซัก หรือล้างได้ โดยยังคงรูปเดิม ฯลฯ วิธีการเพื่อให้เกิดคุณภาพดังกล่าวนี้ ความเจริญทางเทคโนโลยี จะทำให้เกิดคุณสมบัติดังกล่าว แต่ถ้าผู้ประดิษฐ์ดอกไม้ ขาดความรู้ อย่างแท้จริง ไม่กว้างขวางเพียงพอคุณภาพของผลิตภัณฑ์ก็อาจจะไม่เข้ามาตรฐานตามความต้องการ ความต้องการของตลาดขายไม่ได้เท่าที่ควร เพราะผลิตภัณฑ์จากแหล่งอื่นดีกว่า ฉะนั้น ความพร้อมในด้านความรู้ในเรื่องงานเฉพาะของผลิตภัณฑ์ที่จะประกอบอาชีพจึงเป็นความพร้อมประการหนึ่ง

3. ความพร้อมในการลงทุน หมายถึง จำนวนเงินที่จะต้องซื้อเครื่องมือเครื่องใช้ตามความจำเป็น และเงินสำหรับค่าจ้างแรงงานที่จะต้องใช้จ่ายตามแผนงานที่ทำไว้

4. ความพร้อมในเรื่องสถานที่ หมายถึง ความพร้อมที่จะมีที่ปฏิบัติงานที่เก็บและรักษาผลิตภัณฑ์ ไว้ได้โดยไม่เสียหาย รวมทั้งความพร้อมในเรื่องวัสดุ ครุภัณฑ์ที่จะมีอย่างเพียงพอ งานประดิษฐ์ งานฝีมือที่ทำเป็นสินค้า ต้องการความสะอาด ความประณีต เครื่องมือ เครื่องใช้ ในการเก็บรักษา และสถานที่ปฏิบัติงานต้องเอื้อต่อการที่จะให้ผู้ผลิตทำงานได้ตามต้องการ

5. ความพร้อมในเรื่องบุคลากร หรือผู้ช่วยงานภารกิจที่จะลุล่วงไปได้เพียงใดนั้น ขึ้นอยู่กับความพร้อมของบุคลากร ที่จะช่วยทำงาน ถ้างานที่ต้องการผู้ช่วยมากก็ควรจะต้องมีไว้พร้อมสรรพ เพราะจะช่วยผ่อนแรงตัวเราเอง ซึ่งผู้วางแผนงาน ถ้าการเตรียมคนทำงาน ยังไม่พร้อมจะทำให้การปฏิบัติงานไม่เป็นไปตามแผนเกิดปัญหาได้ เช่น มีเป้าหมายว่าจะถักเสื้อไหมพรมตามคำสั่งของห้างแห่งหนึ่งจำนวน 100 ตัวภายใน 6 เดือน ถ้าได้คนถักเสื้อไม่พร้อมที่จะทำงานนี้ได้อย่างเพียงพอก็ไม่สามารถจะทำให้สำเร็จได้

นักทฤษฎีศาสตร์ ที่จะเตรียมตัวเข้าสู่อาชีพอิสระ จะต้องมีความสามารถในการจัดการ (Management) จึงวางแผนได้อย่างประสบผลสำเร็จ อนึ่ง ความพร้อม

ต่าง ๆ ที่มานี้เป็นเพียงตัวอย่างเท่านั้น เพราะอาชีพที่มีหลากหลายนั้น ต้องการความเตรียมพร้อมในลักษณะต่าง ๆ (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช. 2533 : 328 - 329)

บางคนอาจจะคิดว่า การทำอาชีพส่วนตัวนั้น ใคร ๆ ก็ทำได้ไม่จำเป็นต้องใช้ความรู้มาก เพียงรู้เฉพาะเรื่องเฉพาะอย่าง ก็เพียงพอแล้ว อันที่จริงแล้วการประกอบอาชีพส่วนตัวใคร ๆ ก็ทำได้จริงถ้ามีความรู้ ความเข้าใจ ในเรื่องนั้น ๆ พอเพียง แต่จะทำให้ได้ด้นค่อนข้างมาก ผู้ที่มีความรู้สูงจะรู้จักพัฒนางานได้ดีกว่า และรู้จักดัดแปลงและปรับปรุงรูปแบบให้ดีขึ้นไม่ใช่แค่ทำมาอย่างไรก็จะทำอย่างนั้น สิ่งนี้เองจึงทำให้ผู้มีการศึกษาสูงที่มียึดทำอาชีพส่วนตัว จึงทำได้ดีกว่าและมีโอกาส และขยายงานได้ในเวลาอันสมควร เพราะรู้ว่าควรจะทำอย่างไรจึงทำให้สินค้าการบริการเป็นที่ต้องการของผู้บริโภค และทำอย่างไรจึงจะเสี่ยงต่อการขาดทุนน้อยที่สุด แต่ได้กำไรมากที่สุด ซึ่งเหล่านี้เป็นเทคนิคผสมผสานกับวิชาการความรู้ที่เรียน ซึ่งจะมีกลยุทธ์ และวิธีการที่ดี เป็นต้นว่าคนทำขนมครกแบบชาวบ้าน กับคนทำขนมครกแบบชาววังเขารู้จักปรุงแต่รส คุณภาพ ส่วนผสมให้มีความอร่อยรับประทานมากกว่า ตลอดจนรู้จักประดิษฐ์รูปแบบให้รับประทานมากยิ่งขึ้น รวมถึงการบรรจุใส่กล่อง ซึ่งทำให้มองดูสะอาดสวยงามสะดวกในการเคลื่อนย้าย ซึ่งถ้ายังไม่เคยซื้อก็จะทำให้อยากลองซื้อไปรับประทาน และเมื่อรับประทานแล้วติดใจ ก็กลับมาซื้อใหม่อีก เป็นการเชิญชวน โดยให้ลูกค้าตัดสินใจจากภาพรวมด้วยตนเอง (กรมอาชีวศึกษา. 2531 : 15 - 16)

2.1.14 ขอบข่ายการจัดกลุ่มอาชีพงานคหกรรมศาสตร์

วิชาคหกรรมศาสตร์ เป็นวิชาที่มีขอบเขตกว้างขวาง ดังนั้น อาชีพคหกรรมศาสตร์ จึงมีขอบเขตกว้างขวางไกลตามลักษณะวิชาการด้วย ในการแนะแนวอาชีพคหกรรมศาสตร์จำเป็นต้องกำหนดแขนงอาชีพให้ชัดเจน เพื่อความสะดวกในการชี้แนะให้นักเรียนนักศึกษา เข้าใจและสามารถเลือกอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น นักคหกรรมศาสตร์อเมริกัน

1. การดูแล แนะนำ และบริการ กลุ่มคนที่ต้องการ ได้แก่ เด็กผู้สูงอายุ และคนพิการ เป็นกลุ่มอาชีพที่เตรียมคนเข้าสู่อาชีพเกี่ยวกับสถานรับเลี้ยงเด็ก สถานพักฟื้นคนชราและคนพิการ การจัดการทั้งในสถาบัน และตามบ้าน ตัวอย่างตำแหน่งงาน ได้แก่ ผู้ดูแลเด็ก/คนชรา พยาบาล แม่อุปถัมภ์ (Foster Mother) และผู้ช่วยผู้จัดการสถาบันเลี้ยงเด็กคนชรา

2. การจัดการการผลิต และบริการด้านเสื้อผ้า และเครื่องประดับ กลุ่มคนที่บริการปีทุกเพศทุกวัย ในสภาวะปกติผู้ที่อยู่ในสภาวะพิเศษ เช่น หญิงมีครรภ์ ทารก เด็ก คนชรา คนพิการ คนเจ็บเรื้อรัง และผู้ที่ทำงานงานอาชีพเฉพาะด้าน เช่น ช่างไฟฟ้า พนักงานทำความสะอาด ฯลฯ

ลักษณะงานเมื่อพิจารณากระบวนการผลิตเสื้อผ้ามีตั้งแต่การผลิต เส้นใยเส้นด้าย การถักทอ การออกแบบ ตัดเย็บ ซักรีด การขาย ตำแหน่งงาน ได้แก่ คนซักรีด นักออกแบบเสื้อ ช่างตัด ช่างเย็บ ช่างสอย ผู้ตรวจคุณภาพเสื้อผ้า ผู้ขาย พนักงานลอง และตัดแปลงเสื้อผ้าสำเร็จรูป ช่างเทคนิค ผู้ส่งออก ฯลฯ

3. การจัดการการผลิต และบริการด้านอาหาร เตรียมคนทำงาน ด้านการผลิตและการบริการทั้งในสถาบันภัตตาคารและร้านอาหาร ตำแหน่งงาน เช่นผู้ทำอาหาร ขายส่งรายใหญ่และรายย่อย ประธานโครงการอาหารกลางวัน ผู้จัดการภัตตาคาร และห้องอาหาร นักทดสอบอาหาร นักจัดทำตำรับอาหารมาตรฐาน พ่อครัวแม่ครัวโภชนาการ นักกำหนดอาหาร ฯลฯ

4. การออกแบบผลิต เครื่องเรือน เครื่องใช้ เครื่องตกแต่งบ้าน และการบริการเป็นงานเกี่ยวกับการออกแบบการจัดการเลือกเครื่องเรือนเครื่องใช้ การผลิต การขายเครื่องใช้ และเครื่องตกแต่งบ้าน การออกแบบ และประดิษฐ์ เครื่องใช้สำหรับคน สภาวะพิเศษ เช่น ทารก หญิงมีครรภ์ ผู้สูงอายุ อาหาร และคนพิการ ตัวอย่างตำแหน่งงาน ได้แก่ ที่ปรึกษาการเลือกเครื่องเรือนและเครื่องใช้สำหรับบ้านและสถาบัน ผู้ขายและผู้สาธิต เครื่องเรือนเครื่องใช้สำหรับบ้าน และประดิษฐ์เครื่องตกแต่งบ้าน เช่น เเคะสิ่งทอ ฯลฯ ช่างเย็บ ผู้ขายและผู้ส่งออก

5. การจัดการทรัพยากรในบ้าน สถาบัน และการบริการ เป็นงาน ที่เกี่ยวกับการบริการในบ้าน และสถาบัน ตัวอย่างตำแหน่ง ได้แก่ แม่บ้าน และผู้ช่วยแม่บ้าน ผู้ดูแลบ้าน/โรงแรม/สถาบัน ที่ปรึกษาเรื่องการทางงบประมาณ/การใช้ทรัพยากรบริการทำความสะอาด และซ่อมแซมสิ่งของเครื่องใช้

6. กลุ่มอาชีพอื่น ๆ ได้แก่ งานที่ต้องใช้ความรู้ ความสามารถ หลาย ๆ ด้านผสมผสานกับตัวอย่าง ตำแหน่งงาน เช่น พัฒนาการ เจ้าหน้าที่เคหกิจเกษตร นักเขียนทางคหกรรมศาสตร์ นักประชาสัมพันธ์ทางคหกรรมศาสตร์ นักวิจัยทางคหกรรมศาสตร์ ฯลฯ (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. 2533 : 578 – 579)

2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติในการประกอบอาชีพอิสระ

2.2.1 งานวิจัยต่างประเทศ

ชาวเวเนซีย (Savenye. 1985 : 110) ได้ศึกษาถึงผลการใช้สื่อ สร้างทัศนคติอาชีพ ของนักเรียนเกรด 9 พบว่า นักเรียนมีทัศนคติทางอาชีพสูงขึ้นหลังการทดลอง และการประเมินผลทันทีหลังจากการทดลองกับการทิ้งระยะเวลาไว้ 1 สัปดาห์ แล้วจึงประเมิน ผลจะมีคะแนนที่ได้ไม่แตกต่างกัน

๕ อเล็กซานเดอร์ (ประเสริฐ พรหมสร. 2531 : 38 - 39 ; อ้างอิงมาจาก Alexander. 1980 : 4554 - A) ได้ศึกษาถึงการใช้หลักสูตรอาชีพศึกษาต่อ ทัศนคติทางอาชีพของนักเรียนระดับ 8 ในเซนต์หลุยส์ตะวันออก รัฐอิลลินอยส์ พบว่า หลักสูตร อาชีพศึกษาสามารถพัฒนาทัศนคติทางอาชีพของนักเรียนให้สูงขึ้นได้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัย ของแมกิล (Magill. 1980 : 4559 - A) เกี่ยวกับการใช้โปรแกรมการศึกษาเรื่องอาชีพ ต่อผู้มีความรู้ด้านทัศนคติทางอาชีพของนักเรียนระดับ 7 และ 8 พบว่า นักเรียนมีทัศนคติทางอาชีพ สูงขึ้น เช่นเดียวกับผลการศึกษาของสมิท (Smith. 1980 : 4561 - A) ซึ่งได้ประเมิน ความรู้ทางอาชีพของนักเรียนระดับ 12 บนเกาะเวอร์จิน (The Virgin Island) ผลปรากฏ ว่านักเรียนที่เรียนตามโปรแกรมอาชีพศึกษา มีความรู้ทางด้านอาชีพสูงกว่านักเรียนที่เรียน โปรแกรมทั่วไป

๖ อาดัมส์ (เกษนิษฐ์ สัมหาศาล. 2531 : 55 - 56 ; อ้างอิงมาจาก Adams. 1979 : 5021 - A) ได้ศึกษาเรื่องแบบโครงสร้างที่จะช่วยเพิ่มฐานะทางอาชีพ แก่นักศึกษามหาวิทยาลัยที่ยังไม่ได้ตัดสินใจในอาชีพ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาปีที่ 1 จำนวน 97 คน โดยกลุ่มทดลองเข้าร่วมสัมมนาค้นคว้าหาทางวางแผนอาชีพในขณะที่กลุ่มควบคุมไม่มีการสัมมนาใด ๆ ผลปรากฏว่าคะแนนฐานะของทัศนคติในการเลือกอาชีพและคะแนนฐานะของความสามารถในการเลือกอาชีพของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2.2.2 งานวิจัยในประเทศ

วินัย วรรณฤทธิ์ (2530 : 63) ได้ศึกษาทัศนคติตามเหตุผลเชิง จริยธรรมต่ออาชีพต่าง ๆ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาพบว่า นักเรียนที่มีเหตุผลเชิงจริยธรรม ในระดับก่อนเกณฑ์ และระดับตามเกณฑ์มีทัศนคติเชิงบวกต่ออาชีพรับราชการ อาชีพรับจ้าง และอาชีพอิสระส่วนนักเรียนที่มีเหตุผลเชิงจริยธรรมระดับเหนือ เกณฑ์มีทัศนคติเชิงบวกมากต่อ อาชีพรับราชการ

สมปอง จันทรมานิตย์ (2533 : 58) ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบแรงจูงใจในการประกอบอาชีพอิสระของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างกลุ่มที่เข้าร่วมกับไม่เข้าร่วมโครงการอาชีพอิสระ โรงเรียนปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ผลการวิจัยพบว่าแรงจูงใจในการประกอบอาชีพอิสระของนักเรียนเข้าร่วมโครงการอาชีพอิสระ และนักเรียนที่ไม่เข้าร่วมโครงการอาชีพอิสระแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ยุพิน องคานนท์ (2533 : 33) ได้ศึกษาทัศนคติของนิสิตที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ผลการวิจัยพบว่านิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร มีความรู้สึกที่ดีต่อการประกอบอาชีพอิสระ

อารีรัตน์ พัฒนเพ็ญ (2529 : 42) ได้ทดลองให้ข้อมูลด้านอาชีพอิสระ โดยจัดกิจกรรมตามโปรแกรมกิจกรรมแนะแนวอาชีพกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลปรากฏว่าหลังการทดลองแล้วนักเรียนที่ได้รับข้อมูลด้านอาชีพอิสระมีทัศนคติทางอาชีพสูงกว่าก่อนการทดลอง

สัญญา จัตตานนท์ (2521 : 52 - 66) ได้ศึกษาเปรียบเทียบทัศนคติต่ออาชีพอิสระระหว่างผู้ประกอบอาชีพกับกลุ่มผู้ว่างงาน พบว่า กลุ่มผู้ประกอบอาชีพอิสระมีทัศนคติต่ออาชีพดีกว่ากลุ่มผู้ว่างงาน และความรู้เกี่ยวกับอาชีพอิสระเป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการประกอบอาชีพโดยมีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับทัศนคติต่ออาชีพอิสระ

เฉลียว บุรฉัตร และคนอื่น ๆ (2526 : 5) ได้ศึกษาแนวโน้มการเข้าทำงานของเยาวชนไทยทั้งในและนอกโรงเรียนในส่วนที่เกี่ยวข้องกับเยาวชนผู้ประกอบอาชีพอิสระครอบคลุมกลุ่มตัวอย่างจำนวนมากพบว่า ส่วนใหญ่เลือกโดยการทำตามพ่อแม่ เคยเป็นลูกจ้างพอชำนาญแล้วทำเอง เรียนอาชีพแล้วเปิดกิจการของตน และเริ่มทำจากกิจการเล็ก ๆ แล้วขยายใหญ่ขึ้น ส่วนเหตุผลที่เลือกอาชีพนี้เพราะมีความรู้ความสามารถของตนเอง สภาพแวดล้อมจากภายในครอบครัวเอื้ออำนวยผลตอบแทนทางเศรษฐกิจดี และมีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพนี้

เกษนิย์ สิมหาศาล (2531 : 85 - 90) ได้รับศึกษาถึงทัศนคติในการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่า นักเรียนที่ได้รับคำปรึกษาด้านอาชีพเป็นรายบุคคลแล้วมีทัศนคติในการเลือกอาชีพสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยกิจกรรมแนะแนวอาชีพแบบปกติและ เป็นผลให้นักเรียนมีแนวคิดในการพิจารณาอาชีพ และสามารถวางแผนโครงการด้านอาชีพได้อย่างเหมาะสม

วรางค์ศิริ สุทรมงคล (2537 : 80) ศึกษาถึงผลของการใช้ชุดการ
แนะแนวอาชีพที่มีต่อทัศนคติในการประกอบอาชีพอิสระของนักเรียนอาชีวศึกษาระดับประกาศนียบัตร
วิชาชีพปีที่ 2 วิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงราย พบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยชุดแนะแนวอาชีพ
มีทัศนคติในการประกอบอาชีพอิสระดีขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

แหล่งข้อมูลและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร เป็นนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงปีที่ 1 วิชาเอกอาหารและโภชนาการและวิชาเอกคหกรรมศาสตร์ทั่วไป ประเภทวิชาคหกรรม วิทยาลัยอาชีวศึกษาเสาวภา กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2540 ที่มีทัศนคติในการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ที่ 50 จำนวน 20 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงปีที่ 1 วิชาเอกอาหารและโภชนาการและวิชาเอกคหกรรมศาสตร์ทั่วไป ประเภทวิชาคหกรรม วิทยาลัยอาชีวศึกษาเสาวภา กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2540 ที่มีทัศนคติในการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ที่ 50 จำนวน 16 คน ที่สมัครใจเข้าร่วมการทดลองและได้รับการสุ่มอย่างง่ายจากประชากรโดยมีขั้นตอนในการสุ่มตัวอย่างดังนี้

2.1 ผู้วิจัยให้นักศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงปีที่ 1 วิชาเอกอาหารและโภชนาการและวิชาเอกคหกรรมศาสตร์ทั่วไป จำนวน 41 คน ตอบแบบสอบถามที่ทัศนคติในการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์

2.2 ผู้วิจัยตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดแล้วนำคะแนนของนักศึกษาทุกคนมาเรียงลำดับจากสูงลงมาต่ำ และคัดเลือกเฉพาะผู้ที่ได้คะแนนต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ที่ 50 จำนวน 20 คน แล้วสอบถามความสมัครใจในการเข้าร่วมการทดลอง

2.3 สุ่มนักศึกษาที่คัดเลือกแล้วในข้อ 2.2 จำนวน 16 คน เพื่อเป็นกลุ่มตัวอย่าง แล้วสุ่มอย่างง่ายอีกครั้งหนึ่ง เป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 8 คน กลุ่มทดลองเป็นกลุ่มที่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพ และกลุ่มควบคุมเป็นกลุ่มที่ไม่ได้รับโปรแกรมการให้ข้อเสนอแนะ

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยสร้างเครื่องมือการทดลอง และเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. โปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพ

2. โปรแกรมการให้ข้อเสนอแนะ
3. แบบสอบถามทัศนคติในการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์

วิธีดำเนินการสร้างเครื่องมือ

1. โปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพมีลำดับขั้นตอนการสร้างดังนี้
 - 1.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพแบบวิเคราะห์ลักษณะและองค์ประกอบของบุคคล ทฤษฎีการเลือกอาชีพตลอดจนประสบการณ์จากการเข้ากลุ่มการให้คำปรึกษา และจากการฝึกปฏิบัติการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม เพื่อเป็นแนวทางกำหนดขั้นตอนในการสร้างโปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพให้เหมาะสมกับจุดมุ่งหมายในการวิจัย
 - 1.2 สร้างโปรแกรมให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพ ตามทฤษฎีการให้คำปรึกษาแบบวิเคราะห์ลักษณะและองค์ประกอบของบุคคลให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายแล้วนำโปรแกรมนี้ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน ได้แก่ รองศาสตราจารย์ กมลรัตน์ กรีทอง อาจารย์พรรณพิศ วนิชย์การ อาจารย์วิไลลักษณ์ พงษ์โสภา ตรวจสอบความเหมาะสมโดยพิจารณาความสอดคล้องระหว่างนิยามศัพท์เฉพาะ ภาษาที่ใช้ วัตถุประสงค์ วิธีดำเนินการ กิจกรรม เนื้อหาและการประเมินผล
 - 1.3 นำโปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพไปทดลองกับนักศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงปีที่ 1 ประเภทวิชาคหกรรม วิทยาลัยอาชีวศึกษาเสาวภา ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 8 คน ที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้ในการทดลอง

โปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพใช้เวลาทดลอง 12 ครั้ง ครั้งละ 1 ชั่วโมง 30 นาที เป็นเวลา 6 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 วัน คือ วันอังคารและวันพฤหัสบดี เวลา 15.10 – 16.40 น. เริ่มทดลองตั้งแต่วันที่ 6 มกราคม 2541 ถึงวันที่ 12 กุมภาพันธ์ 2541
2. โปรแกรมการให้ข้อเสนอแนะ มีลำดับขั้นตอนการสร้าง ดังนี้
 - 2.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการให้ข้อเสนอแนะ และทัศนคติในการประกอบอาชีพทางคหกรรมศาสตร์

2.2 สร้างโปรแกรมการให้ข้อสนเทศ เรื่องทัศนคติในการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายในการทำการวิจัยครั้งนี้

2.3 นำโปรแกรมการให้ข้อสนเทศไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน ได้แก่ รองศาสตราจารย์ กมลรัตน์ กรีทอง อาจารย์พรณิศา วนิชย์การ อาจารย์วิไลลักษณ์ พงษ์โสภา ตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์ เนื้อหา วิธีดำเนินการ และการประเมินผล

2.4 นำโปรแกรมการให้ข้อสนเทศที่สร้างขึ้นไปทดลองใช้กับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงปีที่ 1 ประเภทวิชาคหกรรม วิทยาลัยอาชีวศึกษาเสาวภา ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 8 คน ที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง เพื่อศึกษาข้อบกพร่องต่าง ๆ แล้วนำมาแก้ไขปรับปรุงก่อนนำไปใช้ในการทดลอง

โปรแกรมการให้ข้อสนเทศ ใช้เวลาทดลอง 12 ครั้ง ครั้งละ 1 ชั่วโมง เป็นเวลา 6 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 วัน คือวันพุธ และวันศุกร์ เวลา 15.10 – 16.10 น. เริ่มทดลองตั้งแต่วันที่ 7 มกราคม 2541 – 13 กุมภาพันธ์ 2541

3. แบบสอบถามทัศนคติในการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ ผู้วิจัยดำเนินการสร้าง ดังนี้

3.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติในการประกอบอาชีพอิสระ

3.2 สร้างแบบสอบถามทัศนคติในการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ โดยปรับปรุงจากแบบสอบถามทัศนคติในการประกอบอาชีพอิสระของ วรางค์ศิริ สุทธิมงคล (2537 : ภาคผนวก) ธนาภรณ์ ญาณพิทักษ์ (2535 : ภาคผนวก) ชุติ คเชนทร์เดชา (2534 : ภาคผนวก) ยุพิน onganant (2533 : ภาคผนวก) โดยแบบสอบถามทัศนคติมีลักษณะเป็นข้อความเกี่ยวกับความรู้ ความคิด ความรู้สึก และแนวโน้มพฤติกรรมที่จะประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ ซึ่งเป็นแบบลิเคอร์ต (LIKERT TYPE) โดยใช้มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 60 ข้อ

3.3 นำแบบสอบถามทัศนคติในการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ที่สร้างขึ้นไปหาความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน ได้แก่ รองศาสตราจารย์ กมลรัตน์ กรีทอง อาจารย์พรณิศา วนิชย์การ และอาจารย์วิไลลักษณ์ พงษ์โสภา พิจารณาความเหมาะสม ทั้งด้านเนื้อหา และภาษาที่ใช้แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมก่อนที่จะนำมาใช้ จำนวน 57 ข้อ

3.4 นำแบบสอบถามทัศนคติในการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้กับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงปีที่ 1 สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพ กรุงเทพมหานคร รวมทั้งหมด 100 คน ซึ่งมีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่าง

3.5 นำแบบสอบถามทัศนคติในการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์มาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด จัดเรียงคะแนนจากคะแนนสูงมายังคะแนนต่ำสุด แล้วแยกนักศึกษาที่ได้คะแนนสูงและต่ำ โดยใช้เทคนิค 25% กลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ แล้วนำคะแนนของทั้งสองกลุ่มมาทดสอบด้วย $t - test$ และคัดเลือกเฉพาะข้อที่มีค่า t ระหว่าง 1.23 ถึง 7.28 รวม 46 ข้อ มาใช้ในการวิจัย

3.6 นำแบบสอบถามที่คัดเลือกแล้วในข้อ 3.5 ไปหาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค ได้ค่าความเชื่อมั่น = 0.8521

ตัวอย่างแบบสอบถามทัศนคติก่อนประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์

1. ด้านความคิด

คำแนะนำ

แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของท่านที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ เมื่อท่านอ่านข้อความแล้ว โปรดเขียนเครื่องหมาย / ลงในช่องใดช่องหนึ่งที่กำหนดให้เพียงข้อละ เครื่องหมายเดียว แบบสอบถามนี้แบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้คือ

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	หมายถึง	ตรงกับความคิดของท่านมากที่สุด
เห็นด้วย	หมายถึง	ตรงกับความคิดของท่านมาก
ไม่แน่ใจ	หมายถึง	ค่อนข้างจะตรงกับความคิดเห็นของท่านบ้าง
ไม่เห็นด้วย	หมายถึง	ไม่ตรงกับความคิดของท่านมาก
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	หมายถึง	ไม่ตรงกับความคิดของท่านมากที่สุด

ข้อที่	ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
00	การประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ เป็นสิ่งที่น่าภาคภูมิใจ					

3. ด้านแนวโน้มพฤติกรรม

คำแนะนำ

แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามพฤติกรรมของท่านที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ เมื่อท่านอ่านข้อความแล้ว โปรดเขียนเครื่องหมาย / ลงในช่องใดช่องหนึ่งที่กำหนดให้เพียงข้อละ เครื่องหมายเดียว แบบสอบถามนี้แบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้คือ

เป็นประจำ	หมายถึง	ตรงกับพฤติกรรมที่ท่านทำอยู่ประจำทุกครั้ง
บ่อย	หมายถึง	ตรงกับพฤติกรรมที่ท่านทำบ่อย เกือบทุกครั้ง
บางครั้ง	หมายถึง	ตรงกับพฤติกรรมของท่านทำเป็นบางครั้ง
นาน ๆ ครั้ง	หมายถึง	ตรงกับพฤติกรรมของท่านนาน ๆ ครั้ง
น้อยครั้งที่สุด	หมายถึง	ตรงกับพฤติกรรมของท่านน้อยครั้งที่สุด

ข้อที่	ข้อความ	เป็น ประจำ	บ่อย	บาง ครั้ง	นาน ๆ ครั้ง	น้อย ครั้ง ที่สุด
000	นักศึกษาพร้อมที่จะเข้าร่วมฟังการ อภิปรายเรื่อง "แนวทางสู่เส้นทาง ประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรม ศาสตร์"					

เกณฑ์การตรวจให้คะแนน

ข้อความที่มีความหมายทางบวกให้คะแนน ดังนี้

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	มากที่สุด	เป็นประจำ	ให้ 5 คะแนน
เห็นด้วย	มาก	บ่อยครั้ง	ให้ 4 คะแนน
ไม่แน่ใจ	ปานกลาง	บางครั้ง	ให้ 3 คะแนน
ไม่เห็นด้วย	น้อย	นาน ๆ ครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	น้อยที่สุด	น้อยครั้งที่สุด	ให้ 1 คะแนน

ข้อความที่มีความหมายทางลบให้คะแนนตรงกันข้าม

วิธีดำเนินการรวบรวมข้อมูล

1. แบบแผนการทดลอง การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง โดยดำเนินการวิจัยแบบ Randomized Control Group Pretest - Posttest Design (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2535 : 67) ดังแสดงในตาราง 1

ตาราง 1 แบบแผนการทดลอง

กลุ่ม	ทดสอบก่อน	ทดลอง	ทดสอบหลัง
RE	T ₁	X	T ₂
RC	T ₁	~ X	T ₂

ความหมายของสัญลักษณ์

RE	แทน	กลุ่มทดลองที่ได้จากการที่สุ่ม
RC	แทน	กลุ่มควบคุมที่ได้มาโดยการสุ่ม
T ₁	แทน	การทดสอบก่อนการทดลอง
T ₂	แทน	การทดสอบหลังการทดลอง
X	แทน	การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพ
~ X	แทน	การให้ข้อเสนอแนะ

2. วิธีดำเนินการทดลอง

2.1 ทดสอบก่อนการทดลอง ทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมโดยใช้แบบสอบถาม
ทัศนคติในการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์แล้วเก็บคะแนนไว้เป็นคะแนนก่อน
การทดลอง (Pretest)

2.2 ดำเนินการทดลอง ผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการทดลองทั้ง 2 กลุ่ม โดยใช้เวลา
ในการทดลอง ดังนี้

2.2.1 กลุ่มทดลอง ให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพ ตามโปรแกรมที่
สร้างขึ้นทั้งหมด 12 ครั้ง ครั้งละ 1 ชั่วโมง 30 นาที เป็นเวลา 6 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 ครั้ง
ในวันอังคารและวันพฤหัสบดี เวลา 15.10 – 16.40 น. เริ่มทดลองตั้งแต่วันที่ 6 มกราคม
2541 ถึง 12 กุมภาพันธ์ 2541

2.2.2 กลุ่มควบคุม ให้ข้อสนเทศตามโปรแกรมที่สร้างขึ้นทั้งหมด 12 ครั้ง ครั้งละ 1 ชั่วโมง เป็นเวลา 6 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 ครั้ง ในวันพุธ และวันศุกร์ เวลา 15.10 - 16.10 น. เริ่มทดลองตั้งแต่วันที่ 7 มกราคม 2541 ถึง 13 กุมภาพันธ์ 2541

2.3 ทดสอบหลังการทดลอง ทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้แบบสอบถามทัศนคติในการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์อีกครั้งหนึ่ง แล้วเก็บคะแนนไว้เป็นคะแนนหลังการทดลอง (Posttest)

2.4 นำคะแนนทัศนคติในการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ก่อนและหลังการทดลองมาวิเคราะห์หาค่าสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. เปรียบเทียบทัศนคติในการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ ก่อนและหลังการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพ
2. เปรียบเทียบทัศนคติในการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ ก่อนและหลังการให้ข้อสนเทศ
3. เปรียบเทียบความแตกต่างทัศนคติในการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ของกลุ่มให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพและกลุ่มการให้ข้อสนเทศหลังการทดลอง

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน
 - 1.1 ค่ามัธยฐาน (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2535 : 147 - 148)
 - 1.2 ค่าความเบี่ยงเบนควอไทล์ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2535 : 149 - 150)
2. สถิติสำหรับวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือ
 - 2.1 หาค่าอำนาจแจกของแบบสอบถามทัศนคติในการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์เป็นรายข้อ โดยใช้วิธีหาค่าอัตราส่วนวิกฤต t เป็นรายข้อตามวิธีการของ t - test (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2535 : 139 - 141)

2.2 หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามที่สนคดีในการประกอบอาชีพอิสระทาง
คหกรรมศาสตร์ โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของ ครอนบาค
(Cronbach) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2535 : 132 - 133)

3. สถิติสำหรับทดสอบสมมติฐาน

3.1 ทดสอบความแตกต่างของคะแนนที่สนคดีในการประกอบอาชีพอิสระทาง
คหกรรมศาสตร์ก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยการใช้การทดสอบ
ของวิลคอกซัน (The Wilcoxon Matched Pairs Signed - Ranks Test) (นิภา
ศรีไพโรจน์. 2533 : 91 - 97)

3.2 ทดสอบความแตกต่างของคะแนนที่สนคดีในการประกอบอาชีพอิสระทาง
คหกรรมศาสตร์หลังการทดลองระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยการใช้การทดสอบของ
แมน - วิทนี (The Mann - Whitney U Test) (นิภา ศรีไพโรจน์. 2533 :
120 - 128)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลศึกษาค้นคว้า

สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลความหมายของการวิเคราะห์ข้อมูล จากการศึกษา ค้นคว้าในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ต่าง ๆ ที่ใช้แทนความหมาย ดังต่อไปนี้

N	แทน จำนวนนักศึกษาในกลุ่มตัวอย่าง
Mdn	แทน ค่ามัธยฐานของกลุ่มตัวอย่าง
Qd	แทน ค่าส่วนเบี่ยงเบนควอไทล์ของกลุ่มตัวอย่าง
R ⁺	แทน การจัดอันดับค่าผลต่างของคะแนนทัศนคติในการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ที่มีค่า เป็นบวก
R ⁻	แทน การจัดอันดับค่าผลต่างของคะแนนทัศนคติในการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ที่มีค่า เป็นลบ
RE	แทน ผลรวมของตำแหน่งที่ได้จากกลุ่มทดลอง
Rc	แทน ผลรวมของตำแหน่งที่ได้จากกลุ่มควบคุม
T	แทน ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาในการทดสอบของวิลคอกัน
U	แทน ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาในการทดสอบของแมน วิทนี

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับหัวข้อต่อไปนี้

1. เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนทัศนคติ ในการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ของนักศึกษากลุ่มทดลองก่อนและหลังการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพ
2. เปรียบเทียบ ความแตกต่างของคะแนนทัศนคติในการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ของนักศึกษากลุ่มควบคุม ก่อนและหลังการให้ข้อเสนอแนะ
3. เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนทัศนคติในการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ของนักศึกษาในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม หลังได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพ และการให้ข้อเสนอแนะ

1. การเปรียบเทียบคะแนนทัศนคติในการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ก่อนและหลังการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพและการให้ข้อเสนอแนะ

การวิเคราะห์ผลการทดลองครั้งนี้ผู้วิจัยได้คำนวณเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนทัศนคติในการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ของนักศึกษา ก่อนและหลังการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพ และการให้ข้อเสนอแนะโดยใช้การทดสอบของวิลคอกซ์ (The Wilcoxon Matched Pairs Signed - Rank Test) ปรากฏผลดังแสดงในตาราง 2 และ 3

ตาราง 2 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนทัศนคติในการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ของนักศึกษาในกลุ่มทดลองก่อนและหลังการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพ

การทดลอง	N	Mdn	Qd	T
ก่อนการทดลอง	8	152.5	13.5	0**
หลังการทดลอง	8	171	11	

** นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 2 ปรากฏว่า หลังจากการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพ นักศึกษามีทัศนคติในการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ดีขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 1

ตาราง 3 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนทัศนคติในการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ของนักศึกษาในกลุ่มควบคุมก่อนและหลังการให้ข้อเสนอแนะ

การทดลอง	N	Mdn	Qd	T
ก่อนการทดลอง	8	160	7	0**
หลังการทดลอง	8	169	10	

**นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 3 ปรากฏว่า หลังจากการให้ข้อเสนอแนะ นักศึกษามีทัศนคติในการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ดีขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 2

2. การเปรียบเทียบคะแนนทัศนคติในการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ระหว่างกลุ่ม

การวิเคราะห์ผลการทดลองครั้งนี้ ผู้วิจัยได้คำนวณเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนทัศนคติในการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ของนักศึกษาระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม หลังจากให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพกับกลุ่มให้ข้อเสนอแนะโดยใช้การทดสอบของแมน - วิทนี (The Mann - Whitney U Test) ปรากฏผลดังแสดงในตาราง 4

ตาราง 4 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนทัศนคติในการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ของนักศึกษาในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมหลังการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพและได้รับการให้ข้อเสนอแนะ

กลุ่ม	N	Mdn.(diff)	Qd(diff)	U
กลุ่มทดลอง	8	17.5	7.5	20
กลุ่มควบคุม	8	12	7	

จากตาราง 4 ปรากฏว่า นักศึกษาที่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพ และนักศึกษาที่ได้รับข้อเสนอแนะ มีทัศนคติในการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่า การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพกับการให้ข้อเสนอแนะทำให้นักศึกษาทัศนคติในการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ดีขึ้น ไม่แตกต่างกัน

บทที่ 5

บทย่อ สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

บทย่อ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

เพื่อศึกษาผลการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพและการให้ข้อเสนอแนะที่มีต่อทัศนคติในการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงปีที่ 1 วิทยาลัยอาชีวศึกษาเสาวภา กรุงเทพมหานคร โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. เพื่อเปรียบเทียบทัศนคติในการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ก่อนและหลังการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพ
2. เพื่อเปรียบเทียบทัศนคติในการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ก่อนและหลังโปรแกรมการให้ข้อเสนอแนะ
3. เพื่อเปรียบเทียบทัศนคติในการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ที่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพกับโปรแกรมให้ข้อเสนอแนะ

สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า

1. นักศึกษา มีทัศนคติต่อการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ดีขึ้นหลังจากได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพ
2. นักศึกษา มีทัศนคติต่อการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ดีขึ้นหลังจากได้รับโปรแกรมการให้ข้อเสนอแนะเรื่องอาชีพอิสระ
3. นักศึกษา ที่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพกับ นักศึกษาที่ได้รับโปรแกรมการให้ข้อเสนอแนะเรื่องอาชีพอิสระมีทัศนคติในการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์แตกต่างกัน

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้เป็นนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงปีที่ 1 วิทยาลัยอาชีวศึกษาเสาวภา กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2540 ที่มีคะแนนทัศนคติในการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ที่ 50 จำนวน 20 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ได้ในการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้เป็นนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงปีที่ 1 วิทยาลัยอาชีวศึกษาเสาวภา กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2540 ที่มีคะแนนทัศนคติในการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ที่ 50 จำนวน 16 คน ที่สมัครใจเข้าร่วมการทดลองและได้จากการสุ่มอย่างง่ายจากประชากร และสุ่มอย่างง่ายอีกครั้งหนึ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 8 คน กลุ่มทดลองเป็นกลุ่มที่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพ และกลุ่มควบคุมเป็นกลุ่มที่ได้รับโปรแกรมการให้ข้อเสนอแนะ

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

1. โปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพ
2. โปรแกรมการให้ข้อเสนอแนะ
3. แบบสอบถามทัศนคติในการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์

การดำเนินการทดลอง

1. ระยะก่อนการทดลอง

1.1 เตรียมสถานที่ทดลอง คือ ห้องปฏิบัติการคหกรรมศาสตร์ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเสาวภา ใช้เป็นสถานที่ดำเนินการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพและการให้ข้อเสนอแนะ

1.2 ดำเนินการทดสอบ โดยให้นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงปีที่ 1 สาขาวิชาอาหารและโภชนาการ และสาขาคหกรรมศาสตร์ทั่วไป จำนวน 41 คน ตอบแบบสอบถามทัศนคติในการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ แล้วคัดเลือกนักศึกษาที่มีทัศนคติในการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ที่ 50 จำนวน 20 คน

สอบถามความสนใจแล้วสุ่มอย่างง่ายเป็นกลุ่มตัวอย่าง 16 คน จากนั้นผู้วิจัยสุ่มอย่างง่ายอีกครั้งหนึ่ง เป็นกลุ่มทดลองเข้ารับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพ และกลุ่มควบคุมเข้ารับการให้ข้อสนเทศกลุ่มละ 8 คน และเก็บคะแนนไว้เป็นคะแนนการทดสอบครั้งแรก

2. ระยะทดลอง

ผู้วิจัยดำเนินการทดลองดังนี้

2.1 กลุ่มทดลอง ผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการทดลองตามโปรแกรมการพัฒนาศักยภาพในการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ โดยการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพ จำนวน 12 ครั้ง ครั้งละ 1 ชั่วโมง 30 นาที เป็นเวลา 6 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 ครั้ง ในวันอังคาร และวันพฤหัสบดี เวลา 15.10 - 16.40 น. เริ่มทดลองตั้งแต่วันที่ 6 มกราคม 2541 ถึง 12 กุมภาพันธ์ 2541

2.2 กลุ่มควบคุม ผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการตามโปรแกรมการพัฒนาศักยภาพในการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์โดยการให้ข้อสนเทศ จำนวน 12 ครั้ง ครั้งละ 1 ชั่วโมง เป็นเวลา 6 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 ครั้ง ในวันพุธและวันศุกร์ เวลา 15.10 - 16.10 น. เริ่มทดลองตั้งแต่วันที่ 7 มกราคม 2541 ถึง 13 กุมภาพันธ์ 2541

3. ระยะหลังการทดลอง

ผู้วิจัยให้นักศึกษาทั้งสองกลุ่มตอบแบบสอบถามทัศนคติในการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ โดยใช้แบบสอบถามชุดเดิม

4. นำคะแนนทัศนคติในการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ก่อนและหลังการทดลองทั้งสองกลุ่มมาวิเคราะห์ตามวิธีการทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนทัศนคติในการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ ของนักศึกษาที่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพ และการให้ข้อสนเทศ ดังนี้

1. เปรียบเทียบคะแนนทัศนคติในการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ ของนักศึกษาก่อนและหลังการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพ โดยใช้การทดสอบของวิลคอกซ์ (The Wilcoxon Matched Pairs Signed - Ranks Test)

2. เปรียบเทียบคะแนนทัศนคติในการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ ของนักศึกษาก่อนและหลังการให้ข้อเสนอแนะ โดยใช้การทดสอบของวิลคอกซัน (The Wilcoxon Matched Pairs Signed - Ranks Test)

3. เปรียบเทียบคะแนนทัศนคติในการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ ของนักศึกษาที่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพและการให้ข้อเสนอแนะ โดยใช้การทดสอบของแมน - วิทนี (The Mann - Whitney U Test)

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

1. นักศึกษาที่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพมีทัศนคติในการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ดีขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
2. นักศึกษาที่ได้รับการให้ข้อเสนอแนะ มีทัศนคติในการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ ดีขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. นักศึกษาที่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพและที่ได้รับการให้ข้อเสนอแนะ มีทัศนคติในการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

อภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาผลการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพและการให้ข้อเสนอแนะที่มีต่อทัศนคติในการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงปีที่ 1 วิทยาลัยอาชีวศึกษาเสาวภา กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยปรากฏดังนี้

1. นักศึกษามีทัศนคติในการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ดีขึ้น หลังจากได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 1 ผลการวิจัยครั้งนี้แสดงให้เห็นว่าการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพแบบวิเคราะห์ลักษณะ และองค์ประกอบของบุคคลสามารถนำมาใช้พัฒนาทัศนคติในการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ของนักศึกษาได้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพแบบวิเคราะห์ลักษณะและองค์ประกอบของบุคคล เป็นวิธีการที่ให้นักศึกษาในกลุ่มรู้จักและเข้าใจตนเอง เข้าใจความสำคัญของการประกอบอาชีพอิสระ มีทัศนคติด้านความคิดในการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ ได้แก่ การคิดว่า เป็นอาชีพที่มีเกียรติ สังคมยกย่อง

การฝึกทักษะด้านอาชีพในสถานศึกษาเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับนักศึกษาทุกคน การได้รับการสนับสนุนให้มีการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ ด้านความรู้สึกที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ ได้แก่ ความรู้สึก ได้รับการยอมรับจากเพื่อนนอกวงการวิชาชีพ ครอบครัว ญาติ และสังคม มีความรู้สึกว่าการประกอบอาชีพอิสระ น่าภาคภูมิใจ แม้จะเกิดความเหน็ดเหนื่อย แต่ก็มีความสุข เริ่มต้นได้ง่าย มีโอกาสประสบความสำเร็จ สามารถพึ่งตนเองได้ในแง่การหารายได้ และการสร้างความก้าวหน้า ด้านแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมในการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ ได้แก่ การเข้าร่วมกิจกรรม ฝึกฝน ทักษะ การผลิตการจำหน่ายในร้านค้าของสถานศึกษา การออกไปสัมภาษณ์ผู้ประกอบการอาชีพอิสระ และความตั้งใจประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ อย่างเต็มความสามารถ

ในการดำเนินการให้คำปรึกษานี้ ผู้วิจัยเปิดโอกาสให้นักศึกษาในกลุ่มได้วิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับตนเองเพื่อช่วยให้นักศึกษารู้จักและเข้าใจตนเองมากขึ้น นอกจากนี้ นักศึกษาในกลุ่มแต่ละคน ยังได้พิจารณาไตร่ตรองข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระ โดยผู้ให้คำปรึกษาจะนำพิจารณาว่าการประกอบอาชีพอิสระต้องการบุคคลที่มีคุณสมบัติเช่นใด นักศึกษาจะเตรียมตัวประกอบอาชีพอย่างไร ประกอบกับลักษณะของการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ทำให้นักศึกษาสามารถคาดการณ์อย่างมีหลักเกณฑ์ว่าจะเกิดอะไรขึ้นในอนาคต นอกจากนี้ในขั้นการให้คำปรึกษานั้นเป็นการช่วยเหลือนักศึกษาในการพัฒนาทัศนคติในการประกอบอาชีพอิสระของคหกรรมศาสตร์ภายใต้บรรยากาศที่อบอุ่นไว้วางใจ และสัมพันธ์ที่ระหว่างผู้ให้คำปรึกษาและนักศึกษาในกลุ่ม โดยผู้ให้คำปรึกษาจะใช้เทคนิคในการให้คำปรึกษาเช่นการให้คำแนะนำ อธิบาย ข้อเสนอแนะ ทำให้นักศึกษาในกลุ่มมีความเข้าใจและยอมรับซึ่งกันและกัน มีความมั่นใจที่จะเปิดเผยเรื่องราวต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับตนเองต่อกลุ่ม และรับฟังปัญหาเรื่องราวของนักศึกษาในกลุ่ม นอกจากนี้นักศึกษาในกลุ่มต่างให้กำลังใจซึ่งกันและกัน โดยผู้ให้คำปรึกษาเป็นผู้อำนวยความสะดวก ขึ้นติดตามผลภายหลังการให้คำปรึกษาแต่ละครั้งทำให้นักศึกษาในกลุ่มสามารถรู้จักและเข้าใจตนเองมากยิ่งขึ้น เข้าใจความสำคัญของการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์และมีทัศนคติที่ดีต่อการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์

ผลของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพของการวิจัยครั้งนี้ทำให้นักศึกษาที่เข้ารับการทดลองบอกว่าได้รับประโยชน์อย่างมาก เพราะเป็นการช่วยนักศึกษาให้มีแนวความคิดในการที่จะเลือกประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ได้อย่างถูกต้องขึ้น ด้วยเหตุนี้ทัศนคติ

ในการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ของนักศึกษาในกลุ่มทดลอง จึงสูงขึ้นสอดคล้องกับ
 วัชร ฐะคำ (2523 : 141) ที่กล่าวว่า การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มแบบวิเคราะห์ลักษณะและ
 องค์ประกอบของบุคคลทำให้ผู้รับคำปรึกษาได้สำรวจคุณลักษณะต่าง ๆ ของตนเองได้ประเมิน
 ตนเองเป็นการเรียนรู้เกี่ยวกับตนเองสามารถ ช่วยให้ผู้รับคำปรึกษารู้จักแก้ปัญหาหรือตัดสินใจ
 ด้วยตนเองทำให้ผู้รับคำปรึกษามีกำลังใจที่จะพัฒนาตนเอง ตลอดจนปรับปรุงเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม
 ตนเอง นอกจากนี้ แพทเทอร์สัน (Patterson. 1973 : 274) กล่าวว่า การให้คำปรึกษา
 แบบกลุ่มแบบวิเคราะห์ลักษณะและองค์ประกอบของบุคคลช่วยให้ผู้รับคำปรึกษาได้ใช้ความคิดใน
 การประเมินตนเองในด้านต่าง ๆ ทั้งด้านความสามารถ ความคิดเห็นต่อตนเองตลอดทั้ง
 คุณลักษณะต่าง ๆ ของตนเอง ซึ่งเป็นประโยชน์แก่ผู้รับคำปรึกษาในการพัฒนาปรับปรุงตนเองได้

ผลการศึกษาครั้งนี้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชูลี คเซนทร์เดชา (2534 :
 58) ที่ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพที่มีต่อทัศนคติในการประกอบ
 อาชีพอิสระทางพลศึกษาของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยพลศึกษาจังหวัดชุมพร พบว่า กลุ่มนักศึกษา
 ที่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพ มีทัศนคติในการประกอบอาชีพอิสระทางพลศึกษาสูงขึ้น
 จากผลการวิจัยครั้งนี้ พอสรุปได้ว่าการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพสามารถนำ
 มาใช้พัฒนาทัศนคติในการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ได้

2. การเปรียบเทียบทัศนคติในการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ของนักศึกษา
 ที่ได้รับการให้ข้อเสนอแนะ มีทัศนคติในการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ดีขึ้น หลังจากได้
 รับการให้ข้อเสนอแนะอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2

จากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า การให้ข้อเสนอแนะให้นักศึกษามีทัศนคติในการ
 ประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ดีขึ้น ทั้งนี้เนื่องมาจากการให้ข้อเสนอแนะในครั้งนี้ ผู้วิจัย
 ได้จัดเนื้อหาให้ครอบคลุมเกี่ยวกับทัศนคติในการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ ซึ่งเป็น
 เรื่องที่นักศึกษาสนใจโดยใช้วิธีการบรรยายเกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระในเรื่องต่าง ๆ
 พร้อมทั้งให้ศึกษาเอกสารข้อมูลได้แก่บทความการประกอบอาชีพอิสระจากวารสารเส้นทางเศรษฐกิจ
 บทสัมภาษณ์อาชีพอิสระการประดิษฐ์ดอกไม้ด้วยผ้า การประกอบอาชีพส่วนตัวเป็นเจ้าของและ
 ผู้สอนโรงเรียนขนมอบ และการประกอบอาชีพผู้ประกอบการห้องอาหาร จำหน่ายอาหารและ
 ขนมเบเกอรี่ต่าง ๆ การให้ไปสัมภาษณ์ผู้ประกอบการอาชีพอิสระในท้องถิ่นของนักศึกษา นอกจากนี้
 ผู้วิจัยได้บอกแหล่งเอกสารที่สามารถศึกษาเพิ่มเติมและเปิดโอกาสให้ซักถามเมื่อมีข้อสงสัยจาก

การสังเกตของผู้วิจัยในการท้าวิจัยในครั้งนี้ พบว่า นักศึกษามีความสนใจ ทั้งนี้เนื่องจาก นักศึกษายังขาดข้อมูลในเรื่องการประกอบอาชีพอิสระ ดังนั้นเมื่อนักศึกษาได้รับการให้ข้อเสนอแนะ เรื่องการประกอบอาชีพอิสระแล้วจึงทำให้ทัศนคติในการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ ของนักศึกษาดีขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของอารีรัตน์ พัฒาเพ็ญ (2529 : 42) ที่ได้ศึกษา ผลของการทดลองให้ข้อมูลด้านอาชีพที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติต่อการประกอบอาชีพอิสระ สูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จากผลการวิจัยของชูลี คเชนทร์เดชา (2534 : 58) ที่ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพที่มีต่อทัศนคติในการประกอบอาชีพอิสระทางพลศึกษาของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยพลศึกษาจังหวัดชุมพร พบว่า กลุ่มนักศึกษาที่ได้รับการให้ข้อเสนอแนะทางอาชีพที่มีทัศนคติในการประกอบอาชีพอิสระทางพลศึกษา สูงขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และผลการวิจัยของวรารักษ์ศิริ สุทธิมงคล (2537 : 51) ที่ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลของการให้ชุดแนะแนวอาชีพที่มีต่อทัศนคติในการประกอบอาชีพอิสระของนักเรียนอาชีวศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 2 วิทยาลัยอาชีวศึกษา เชียงราย อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย พบว่า กลุ่มนักศึกษาที่ได้รับการสอนด้วยการให้ ข้อเสนอแนะทางอาชีพที่มีทัศนคติในการประกอบอาชีพอิสระดีขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 นอกจากนี้ สัตยา จิตตานนท์ (2521 : 91) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติที่มีต่อ อาชีพอิสระกับความรู้เกี่ยวกับอาชีพอิสระ พบว่า ความรู้เกี่ยวกับอาชีพอิสระส่งผลให้บุคคลมี เจตคติที่ดีต่อการประกอบอาชีพอิสระ

จากผลการวิจัยครั้งนี้ พอสรุปได้ว่า การให้ข้อเสนอแนะ สามารถนำมาใช้พัฒนา ทัศนคติในการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ได้

3. เมื่อเปรียบเทียบผลของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพ กับโปรแกรมการให้ ข้อเสนอแนะที่มีต่อทัศนคติในการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ ภายหลังการทดลองพบว่า นักศึกษาที่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพ และการให้ข้อเสนอแนะ มีทัศนคติในการ ประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ดีขึ้น แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือนักศึกษา ทั้งสองกลุ่ม มีทัศนคติในการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ดีขึ้นไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็น ไปตามสมมติฐานข้อที่ 3 ซึ่งอาจพิจารณาองค์ประกอบต่าง ๆ ที่สำคัญได้ดังนี้

3.1 จุดมุ่งหมายและวิธีการในการทดลอง

จุดมุ่งหมายในการทดลองครั้งนี้ทั้งการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพกับการให้ข้อสนเทศ มีจุดมุ่งหมายเดียวกันคือ มุ่งที่จะพัฒนาทัศนคติในการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ ในด้านความคิด ความรู้สึก และแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมในการประกอบอาชีพอิสระเกี่ยวกับความสำคัญของการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ บรรยายภาพในการประกอบอาชีพอิสระ พฤติกรรมในด้านการเข้าร่วมกิจกรรม ความตั้งใจประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์อย่างเต็มความสามารถ นอกจากนั้นในส่วนโปรแกรมการทดลอง ในการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพกับโปรแกรมให้ข้อสนเทศมีเนื้อหาและหัวข้อแบบเดียวกัน โปรแกรมที่จัดขึ้นมีประสิทธิภาพในการที่จะพัฒนาทัศนคติในการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์เหมือนกันจึงทำให้ทั้ง 2 วิธีมีสาระต่าง ๆ ที่สำคัญเหมือนกัน ซึ่งแต่ละวิธีก็มีความเหมาะสมและจุดเด่นแตกต่างกันไป โดยที่นักศึกษาที่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพ มีสมาชิกคอยช่วยเหลือซึ่งกันและกัน อีกทั้งนักศึกษาในกลุ่มยังได้ให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ซึ่งกันและกัน ทำให้บรรยากาศของการให้คำปรึกษาเต็มไปด้วยความร่วมมือร่วมใจภายใต้การดูแลของผู้ให้คำปรึกษาโดยใช้เทคนิคต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายในขณะเดียวกัน การให้ข้อสนเทศช่วยให้นักศึกษาได้มีความรู้ในเรื่องการประกอบอาชีพอิสระ นักศึกษาเกิดความสนใจการประกอบอาชีพอิสระด้านคหกรรมศาสตร์ ความใส่ใจ และการตอบสนองในการรับความรู้จากข้อสนเทศที่ผู้วิจัยบรรยายเกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระในเรื่องต่าง ๆ และอภิปรายให้กับนักศึกษา พร้อมทั้งให้ศึกษาเอกสารข้อมูล ได้แก่ บทความการประกอบอาชีพอิสระจากวารสารเส้นทางเศรษฐี บทสัมภาษณ์อาชีพอิสระการประดิษฐ์ดอกไม้ด้วยผ้า การประกอบอาชีพส่วนตัวเป็นเจ้าของและผู้สอนโรงเรียนขนมอบ การให้ไปสัมภาษณ์ผู้ประกอบการอาชีพอิสระในท้องถิ่นของนักศึกษา นอกจากนี้ยังสามารถแนะแนวอาชีพได้ครั้งละหลาย ๆ คน

จากการสังเกตของผู้วิจัย พบว่า นักศึกษาทั้งสองกลุ่ม มีความกระตือรือร้นในการเข้าร่วมการทดลองไม่แตกต่างกัน กล่าวคือ นักศึกษาที่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพมีความกระตือรือร้นที่จะเข้าร่วมการทดลอง สนใจความรู้สึกซึ่งกันและกัน รวมทั้งให้ข้อเสนอแนะความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์มีการจัดสภาพแวดล้อมภายในกลุ่มให้เกิดบรรยากาศของความอบอุ่นทำให้นักศึกษาแต่ละคนได้ ระบายความรู้สึก ความสนใจอย่างเป็นอิสระ ส่วนนักศึกษาที่ได้รับการให้ข้อสนเทศมีความกระตือรือร้นที่จะเข้าร่วมการทดลองเช่นเดียวกัน

3.2 ปัญหาวิกฤตเศรษฐกิจ

ในปีผ่านมา ปัญหาการปลดคนงาน และลดจำนวนพนักงาน ได้ขยายตัวเพิ่มมากขึ้นเป็นลำดับ อันเนื่องมาจากความผันผวนของระบบเศรษฐกิจของโลก เป็นเหตุให้เกิดการหดตัวของระบบเศรษฐกิจไทย ประกอบกับสถานศึกษาแต่ละแห่งได้เปิดสาขาวิชาการด้านต่าง ๆ อย่างกว้างขวาง เป็นผลให้มีผู้สำเร็จการศึกษาในระดับต่าง ๆ เป็นจำนวนมาก ผสมกับผู้ถูกปลดออกจากงานจำนวนหนึ่ง ทำให้เกิดปัญหาการว่างงาน การทำงานต่ำกว่าระดับการศึกษา และทำงานไม่ตรงกับสาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา

นิคม จันทรวิทุร (2541 : 6) กล่าวถึง ปัญหาวิกฤตเศรษฐกิจในปีนี้ ถือว่ารุนแรงมากที่สุดในรอบ 50 ปี และตัวเลขคนตกงานสูงกว่าที่กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคมประมาณการไว้ ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นแรงงานที่เพิ่งเข้าสู่ตลาดโดยเฉพาะนักศึกษาที่เพิ่งจบการศึกษา คงจะแก้ไขยากหากแก้ปัญหาสภาพคล่องมาใช้หมุนเวียนในธุรกิจไม่ได้หรือไม่มีมาตรการใหม่ที่จะกระตุ้นเศรษฐกิจ

สำหรับแนวทางในการแก้ปัญหาการว่างงาน สัณญา จิตตานนท์ (2527 : 12) กล่าวว่า การประกอบอาชีพอิสระเป็นวิธีหนึ่งที่จะช่วยแก้ปัญหาการว่างงาน โดยเน้นความสำคัญของการศึกษาต่อเนื่องตลอดชีวิต การฝึกฝนพัฒนาตนเองเพื่อการมีงานทำ โดยเฉพาะการประกอบอาชีพอิสระ ซึ่งน่าจะเป็นหนทางที่ดีสำหรับการลดปัญหาการว่างงาน และเป็นการช่วยให้นักศึกษารู้จักพึ่งตนเอง ไม่มุ่งไปทำงานราชการหรือเป็นลูกจ้างในหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ เอกชนแต่เพียงอย่างเดียว ทำให้นักศึกษาเห็นช่องทางในการประกอบอาชีพอิสระ และมีกำลังใจพร้อมที่จะออกไปประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ตามความถนัด เพื่อไม่ให้เกิดการสูญเปล่าทางการศึกษา ควรมีการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ ซึ่งจะต้องเปลี่ยนทัศนคติในการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์

สำหรับทัศนคติในการประกอบอาชีพอิสระนั้น จากการศึกษาหาความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติในการประกอบอาชีพอิสระ กับความรู้เกี่ยวกับอาชีพอิสระพบว่า ความรู้เกี่ยวกับอาชีพอิสระเป็นตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับทัศนคติในการประกอบอาชีพอิสระ (สัณญา จิตตานนท์, 2521 : 66)

จากข้อมูลดังกล่าวมาแล้ว แสดงให้เห็นว่า ปัญหาวิกฤตเศรษฐกิจของประเทศไทย มีผลต่อการทดลอง คือ ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทัศนคติในการประกอบอาชีพ

อิสระทางคหกรรมศาสตร์ นั่นคือ ภายหลังจากทดลอง พบว่า นักศึกษาที่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพและการให้ข้อเสนอเทศมีทัศนคติในการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ดีขึ้น ไม่แตกต่างกัน

ดังนั้น เมื่อทุกคนต่างบรรลุจุดมุ่งหมายในการพัฒนาทัศนคติในการประกอบอาชีพอิสระของคหกรรมศาสตร์ จึงทำให้ผลการทดลองครั้งนี้ไม่มีความแตกต่างกัน เมื่อเปรียบเทียบระหว่างการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพและการให้ข้อเสนอเทศ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 ควรมีการฝึกอบรมครูแนะแนวและผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการแนะแนวให้สามารถใช้เทคนิคและขั้นตอนต่าง ๆ ในการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพตามทฤษฎีวิเคราะห์ลักษณะและองค์ประกอบของบุคคล เพื่อพัฒนาทัศนคติในการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์อย่างมีประสิทธิภาพอันจะช่วยลดปัญหาการว่างงานได้

1.2 ควรมีการให้ข้อเสนอเทศด้านอาชีพกับนักศึกษาอาชีวศึกษาด้วย เพราะได้รับประโยชน์เช่นกัน และอาจจัดให้กับนักศึกษาที่จำนวนมากกว่าการให้คำปรึกษา

1.3 ควรได้มีการติดตามผลทัศนคติในการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ของนักศึกษาที่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพกับการให้ข้อเสนอเทศหลังจากสำเร็จการศึกษาแล้ว

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาผลของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพ เพื่อพัฒนาทัศนคติในการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ แก่นักศึกษาในระดับอุดมศึกษา

2.2 ควรมีการศึกษาตัวแปรอื่น ๆ ที่มีอิทธิพลต่อทัศนคติในการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ เช่น อาชีพของผู้ปกครอง สภาพเศรษฐกิจของครอบครัว ความคาดหวังของครอบครัวที่มีต่อนักศึกษา ความคาดหวังของนักศึกษา เป็นต้น

2.3 ควรศึกษาผลของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพ โดยใช้วิธีการให้คำปรึกษาด้านอาชีพตามทฤษฎีอื่น ๆ นอกจากวิธีการให้คำปรึกษาด้านอาชีพแบบวิเคราะห์ลักษณะและองค์ประกอบของบุคคล เช่นวิธีการให้คำปรึกษาด้านอาชีพแบบผู้รับคำปรึกษาเป็นศูนย์กลาง เป็นต้น

บรรณานุกรม

- กมลรัตน์ หล้าสูงษ์. จิตวิทยาสังคม. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการแนะแนว และจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2527.
- เกษนี สิมหาศาล. ผลของการให้คำปรึกษาด้านอาชีพเป็นรายบุคคลที่มีต่อทัศนคติในการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนจิระประวัตวิทยาคมจังหวัดนครสวรรค์. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2531. อัดสำเนา.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8 พ.ศ. 2540 - 2544. กรุงเทพฯ : สำนักนายกรัฐมนตรี, 2539.
- ขัตติยา กรรณสูต. "อาชีพรับงานไปทำที่บ้าน," การศึกษานอกโรงเรียน. 29 : 169 ; เมษายน - พฤษภาคม 2535.
- คมเพชร จัตรสุภกุล. บริการสนเทศ. ภาควิชาการแนะแนว และจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2521.
- _____. ทฤษฎีการให้คำปรึกษา. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2530.
- จรรยา นามมะกุ่มา และคนอื่น ๆ. "การเผยแพร่คหกรรมศาสตร์ผ่านสื่อมวลชน," คหเศรษฐศาสตร์. 32(3 - 4) : 74 - 82 ; ม.ป.ป.
- จันทนา กาไหล่ทอง. ผลของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพที่มีต่อการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนทุ่งเสลี่ยมชนูปถัมภ์ จังหวัดสุโขทัย. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2537. อัดสำเนา.
- จำเนียร ช่างโชติ, วรรัตน์ รงคปราณี และสมัย จิตหมวด. การให้ข้อเสนอแนะทางอาชีพ. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2525.
- เจริญผล สุวรรณโชติ. "โลกของงานอาชีพ กว้างไกล ถ้าไม่เลือกมากและเอาจริง," สารพัฒนาหลักสูตร. 90(2) : กันยายน 2532.
- เฉลิมศักดิ์ รวยอารี. แนวโน้มของการเปลี่ยนทัศนคติต่ออาชีพครูและมูลเหตุจูงใจในการประกอบอาชีพของครูประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523. อัดสำเนา.

- เจลิยว บุรภัคดี. "การวิจัยและพัฒนาการประกอบอาชีพอิสระของบัณฑิต," การศึกษาแห่งชาติ. 26(2) : 37 - 49 ; กุมภาพันธ์ - มีนาคม 2535.
- เจลิยว บุรภัคดี. แนวโน้มการทำงานของเยาวชนไทย ศูนย์พัฒนาศึกษาแห่งชาติ. กรุงเทพฯ : ทบวงมหาวิทยาลัยและสมาคมอาเซียน, 2526. อัดสำเนา.
- เจลิยว สุวรรณกิติ. "แนวทางและนโยบายเพื่อบรรเทาปัญหาการว่างงานการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ," เอกสารประกอบการสัมมนาเรื่องกลวิธีการแนะแนวทางการประกอบอาชีพอิสระ. กรุงเทพฯ : กองวิชาการ ทบวงมหาวิทยาลัย, 2530.
- ชม ภูมิภาค. จิตวิทยาการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2523.
- _____. "การศึกษาเพื่องานอาชีพ," ศูนย์ศึกษา. 1 : 46 - 51 ; กรกฎาคม - กันยายน 2526.
- ชูลี คเชนทร์เดชา. เปรียบเทียบผลของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพกับโปรแกรมข้อสนเทศทางอาชีพที่มีต่อทัศนคติในการประกอบอาชีพอิสระ ทางผลศึกษาของนักศึกษาปีที่ 1 วิทยาลัยพลศึกษาจังหวัดชุมพร. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2534. อัดสำเนา.
- เชิดศักดิ์ โฉวาสินธุ์. การวัดทัศนคติและบุคลิกภาพ. ม.ป.ท., 2520.
- ทรงศักดิ์ เอาฬาร. "การเริ่มธุรกิจและแหล่งเงินทุน," คหเศรษฐศาสตร์. 31(3 - 4) : 32 - 40 ; พฤษภาคม 2526.
- ทวีรัสมิ์ ธนาคม. "คหกรรมศาสตร์ ในยุคโลกาภิวัตน์," คหเศรษฐศาสตร์. 38(1) : 10 - 21 ; มกราคม - เมษายน 2538.
- เทคโนโลยีและอาชีวศึกษา, วิทยาลัย. การพัฒนาการศึกษาวิชาชีพคหกรรมศาสตร์. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา, 2530.
- ธรรมศักดิ์ มีอิสระ. "การวางแผนอาชีพ," แนะแนว. 21(112) : 32 - 39 ; สิงหาคม - กันยายน 2530.
- ธนาภรณ์ ญาณพิทักษ์. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือกประกอบอาชีพอิสระของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนมัธยม สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2535. อัดสำเนา.
- ธีระ ชัยยุทธขรรยง. "วิธีการเสนอข้อสนเทศทางอาชีพ," แนะแนว. 19(100) : 22 - 35 ; สิงหาคม - กันยายน 2528.

ธีระพร อูวรรณโน. จิตวิทยาสังคม. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2521.

นงราม เศรษฐพานิช และคนอื่น ๆ. "การบริหารและการจัดการศึกษาของการมัธยมศึกษา : การส่งเสริมเพื่อประกอบอาชีพส่วนตัว และการก้าวเข้าสู่การเป็นผู้ประกอบการขนาดเล็ก," ข่าวสารการวิจัย. 13(16) : 3 - 5 ; สิงหาคม - กันยายน 2533.

นวลศิริ เปาโรหิตย์. เอกสารประกอบการสัมมนาเรื่องการจัดบริการให้คำปรึกษาและแนะแนวอาชีพ. กรุงเทพฯ : ม.ป.ท., 2527.

_____. พัฒนาการทางอาชีพ. กรุงเทพฯ : ภาควิชาจิตวิทยา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2528.

นิคม จันทรวีรุท. "ข่าวเศรษฐกิจ," ข่าวสด. 24 เมษายน 2541. หน้า 6.

_____. "งานค้างงานขายโอกาสของนักธุรกิจรุ่นเยาว์," ใน เอกสารประกอบการสัมมนาเรื่องการศึกษากับการมีงานทำ. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2527.

นิภา ศรีไพโรจน์. สถิติอนุพาราเมตริก. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โอ เอช พรินต์ติ้งเฮาส์, 2523.

แนะแนวแห่งประเทศไทย, สมาคม. การฝึกทักษะและการให้บริการปรึกษา. กรุงเทพฯ : โอเอชพรินต์ติ้งเฮาส์, 2527.

บรรจง ชูสกุลชาติ. "แนวทางการพัฒนางานแนะแนวอาชีพในสถานศึกษา," การแนะแนวอาชีพเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม. กรุงเทพฯ : สมาคมแนะแนวแห่งประเทศไทย, 2528.

บานไม้รู้โรย, นามแฝง. "อาชีพการจัดดอกไม้," แนะแนว. 18(93) : 51 - 52 ; มิถุนายน - กรกฎาคม 2527.

บุญทัน ฉลวยศรี และประไพ สายทอง. "เตรียมตัวสู่โลกของทำงาน," การศึกษานอกโรงเรียน. 28(162) : 33 - 35 ; มิถุนายน - กรกฎาคม 2534.

บุญเทียม เจริญยิ่ง. ข่าวอาชีพศึกษา. กรุงเทพฯ : ฝ่ายประชาสัมพันธ์ สำนักงานเลขาธิการกรมการอาชีวศึกษา, 2532.

ประดิษฐ์ ฐาสมบัติ และผาสุก พงษ์ไพจิตร. "การส่งเสริมการทำงานนอกระบบในเมือง,"
ใน เอกสารประกอบสัมมนาเรื่องการส่งเสริมการทำงานนอกระบบในเมือง.

หน้า 1 - 20. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม
แห่งชาติ, 2530.

ประณม กนิษฐนาคะ. "การทำกล่องใส่เครื่องประดับ," แนะแนว. 21(104) :
61 - 71 ; เมษายน - พฤษภาคม 2529.

_____. "แม่ค้าขายขนม," แนะแนว. 9, 19 : 52 - 55 ; ธันวาคม
2527 - มกราคม 2528.

_____. "ไปดูเขาสอนอาชีพอิสระในโรงเรียนกันเถอะ," แนะแนว. 18(91) :
76 - 79 ; กุมภาพันธ์ - มีนาคม 2527.

ประณม จันทิม. "แนะนำอาชีพ : การประดิษฐ์ดอกไม้ผ้า," แนะแนว. 21(108) :
5 - 14 ; ธันวาคม 2529 - เมษายน 2530.

_____. "อาหารชุด," แนะแนว. 23(119) : 13 - 16 ; ตุลาคม - พฤศจิกายน
2532.

_____. "อาหารบินโต," แนะแนว. 23(120) : 22 - 27 ; ธันวาคม 2531 -
มกราคม 2532.

_____. "แนะนำอาชีพ : รับผิดชอบดอกไม้สด," แนะแนว. 21(107) : 8 - 12 ;
ตุลาคม - พฤศจิกายน 2520.

_____. "แนะนำอาชีพ : การทำพาลาเปา," แนะแนว. 23(124) : 42 - 45 ;
สิงหาคม - กันยายน 2529.

ประภาเพ็ญ สุวรรณ. ทัศนคติ : การวัดการเปลี่ยนแปลงและพฤติกรรมอนามัย.
กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2520.

ประสาน มาลากุล ณ อยุธยา และคนอื่น ๆ. รูปแบบการพัฒนาทัศนคติต่อการประหยัด
พลังงาน. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527.

ประเสริฐ พรหมสร. ผลการใช้ชุดการแนะแนวอาชีพที่มีต่อเจตคติต่ออาชีพของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนว่าการบุญจังหวัดพิษณุโลก. ปริญญาโท กศ.ม.
พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก, 2530. อัดสำเนา.

ประหยัด สายวิเชียร. ความรู้เรื่องคหกรรมศาสตร์. เชียงใหม่ : ธนบรรณาการพิมพ์, 2531.

_____. "คหกรรมศาสตร์กับการสอนปฏิบัติ," คหเศรษฐศาสตร์. 31(3 - 4) : 115 - 117 ; พฤษภาคม 2532.

ปราโมทย์ เจนการ. การศึกษอบรรณกับความเป็นผู้ประกอบการ. ปริญญาโท กศ.ด.

กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2523. อัดสำเนา.

พ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. รายงานการวิจัยเรื่องการศึกษาค่านิยมในการทำงานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 1. กรุงเทพฯ :

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2531. อัดสำเนา.

_____. เอกสารประกอบการสอนวิชาแนะแนว 515, ทฤษฎีการพัฒนาอาชีพ.

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2529. อัดสำเนา.

พงษ์ศักดิ์ มณีศรี. "การจัดการทางธุรกิจ," ในเอกสารสรุปคำบรรยายการประชุมที่ปรึกษาโครงการพัฒนาการบริหาร หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายเพื่อประกอบอาชีพอิสระ เรื่องการจัดการและการตลาด. หน้า 19 - 20. กรุงเทพฯ : กรมวิชาการ, 2531.

พม ล้อมอารีย์. "แนวทางในการหางานทำสำหรับนักเรียนนิตนศึกษา," แนะแนว.

26(126) : 4 - 11 ; ธันวาคม 2534 - มกราคม 2535.

พรชัย บัวเกิด. "ค่านิยมของผู้ประสบความสำเร็จอาชีพอิสระ," การวิจัยเพื่อการพัฒนา.

80 : 60 - 71 ; 2538.

พรณี เกษมกล. "การเลือกอาชีพ," แนะแนว. 20(104) : 31 - 39 ; เมษายน - พฤษภาคม 2529.

_____. "การให้คำปรึกษาการตัดสินใจ," แนะแนว. 23(119) : 60 - 64 ; ตุลาคม - พฤศจิกายน 2531.

_____. "แบบตรวจสอบความพร้อมทางอาชีพ," แนะแนว. 23(121) : 70 - 74 ; กุมภาพันธ์ - มีนาคม 2532.

_____. "รู้จักตนเองก่อนเลือกอาชีพ," แนะแนว. 22(115) : 25 - 31 ; กุมภาพันธ์ - มีนาคม 2531.

- พล แสงสว่าง. "อาชีวศึกษา ทักษะที่ต้องปลูกฝังในเด็ก," สารพัฒนาหลักสูตร. 30 : 9 - 10 ; สิงหาคม - กันยายน 2527.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : พิงเกอร์บุ๊กแอนด์มีเดีย, 2535.
- พสุ โลหารชุน. "การพัฒนากำลังคนเข้าสู่อุตสาหกรรมด้วยระบบ Dual Training System," อุตสาหกรรมสาร. 34(3) : 14 - 21 ; มีนาคม 2534.
- พิจิต รัตกุล. "บทบาทของคหกรรมศาสตร์ในการพัฒนาเทคโนโลยี," คหกรรมศาสตร์. 32(1 - 2) : 3 - 15.
- พินรัตน์ บริบูรณ์สุข. "นักคหกรรมศาสตร์ทำได้," คหกรรมศาสตร์. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เจริญผล, 2527.
- มนัส วิษยานนท์, ศิริวรรณ โกญจนาท และคนอื่น ๆ. "การประกอบอาชีพอิสระนอกระบบในเมือง," เศรษฐกิจและสังคม. 28(3) : 34 - 35 ; พฤษภาคม - มิถุนายน 2534.
- มหาวิทยาลัย, ทบวง. การศึกษาดูงานของบัณฑิตในเชิงพฤติกรรม พุทธศักราช 2533 - 2547. กรุงเทพฯ : ทบวงมหาวิทยาลัย, 2539.
- _____. แนวโน้มการเข้าทำงานของเยาวชนไทย สรุปผลการวิจัยเชิงสำรวจทั่วประเทศ พุทธศักราช 2526. ในโครงการการศึกษาเกี่ยวกับงานสำหรับเยาวชน ในคณะนอกระบบโรงเรียน. กรุงเทพฯ : ทบวงมหาวิทยาลัย, 2526.
- ยาใจ แสงศักดิ์. "ทักษะเรื่องการศึกษากับอาชีพ," แนะแนว. 24(4) : 29 ; มิถุนายน - กรกฎาคม 2533.
- _____. "อาชีพที่สำคัญในทศวรรษนี้," แนะแนว. 29(6) : 27 - 29 ; สิงหาคม - กันยายน 2538.
- ยุพิน ประจวบเหมาะ. "การประกอบอาชีพอิสระ : หนทางแก้ไขปัญหาการว่างงานของบัณฑิต เศรษฐศาสตร์," วิจัยการศึกษา. 12(5) : 9 - 16 ; มิถุนายน - กรกฎาคม 2532.
- ยุพิน อองคานนท์. ทัศนคติของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตรที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระ. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533. อัดสำเนา.

ยวดี กาญจน์นัฐติ. "คหกรรมศาสตร์คืออะไร," คหกรรมศาสตร์. 26(2) : 6 ; มิถุนายน 2525.

รัชนี้ ลาซโรจน์. คหกรรมศาสตร์. เล่ม 2. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2527.

วรางค์ศิริ สุกหมงคล. ผลของการใช้ชุดแนะแนวอาชีพที่มีต่อทัศนคติ ในการประกอบอาชีพ
อิสระของนักเรียนอาชีวศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพที่ 2 วิทยาลัยอาชีวศึกษา
เชียงราย จังหวัดเชียงราย. ปรินฎานันท์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2537. อัดสำเนา.

วัชร ทรัพย์มี. การแนะแนวในโรงเรียน. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2520.

_____. การแนะแนวในโรงเรียน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2523.

_____. การแนะแนวอาชีพ. ภาควิชาจิตวิทยา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2523.

_____. "การให้คำปรึกษาหารือเป็นกลุ่มแก่วัยรุ่น," แนะแนว. 36 : 38 - 43 ;
ธันวาคม 2517 - มกราคม 2518.

_____. "ความรู้ในประเด็นต่าง ๆ และเทคนิคเกี่ยวกับการให้คำปรึกษาด้านอาชีพ,"
รายงานสรุปและประเมินผลการประชุมเชิงปฏิบัติการเรื่องการให้คำปรึกษาและ
การทดสอบเพื่อการแนะแนวอาชีพ. กองวิชาการ ทบวงมหาวิทยาลัย, 2529.

_____. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการให้คำปรึกษาในโรงเรียน. กรุงเทพฯ :
ไทยวัฒนาพานิช, 2522.

_____. ทฤษฎีและกระบวนการให้คำปรึกษา. กรุงเทพฯ : ภาควิชาจิตวิทยา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525.

_____. "พัฒนาการด้านอาชีพของเด็กไทย," ครุศาสตร์. 21(1) : กรกฎาคม -
กันยายน 2535.

วัชร ชูระคำ. "การให้คำปรึกษาเป็นกลุ่ม," จิตวิทยาแนะแนวและให้คำปรึกษา.
หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู, 2524.

วัฒนา อิศรางกูร ณ อยุธยา. "ส่งเสริมอาชีพส่วนตัว," แนวทางหนึ่งเพื่อบรรเทาปัญหาการว่างงาน. ในงานวิจัย 25% อันดับ 300. กรุงเทพฯ : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, กรกฎาคม 2531.

วิชาการ, กรม. คู่มือพัฒนาการด้านอาชีพของศูนย์แนะแนวการศึกษาและอาชีพ. กรุงเทพฯ : กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, ม.ป.ป.

_____. "พะเยาว์เบเกอร์," ชีวิตต้องสู้ 8. กรุงเทพฯ : ศูนย์แนะแนวการศึกษาและอาชีพ กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2531. หน้า 65.

วินัย ณรงค์ฤทธิ์. เหตุผลเชิงจริยธรรมและทัศนคติของนักเรียนต่ออาชีพต่าง ๆ.

ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530. อัดสำเนา.

วิบูลย์ รัตนเวสส์. "การหางานทำในอนาคต," แรงงานสัมพันธ์. 27(2) 33 - 39 ; มีนาคม - เมษายน 2527.

วารุณี ธนวนานิช. "การให้คำปรึกษา," แนะแนว. 70 : 52 - 61 ; สิงหาคม - กันยายน 2523.

ศนิ จันทรทองดี. การเปรียบเทียบผลการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มและแบบรายบุคคลที่มีต่อตระหนักรู้ด้านการศึกษาในระดับอุดมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

โรงเรียนวัดนวลนรดิศ กรุงเทพมหานคร. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2538. อัดสำเนา.

ศรีนวล โกมลวนิช. "ความเคลื่อนไหวทางคหกรรมศาสตร์ กรมอาชีพศึกษาในปัจจุบัน," คหเศรษฐศาสตร์. 31(3 - 4) : 96 - 101 ; พฤษภาคม 2532.

_____. "อาชีพอิสระของคหกรรมศิลปกรรม และพาณิชย์กร," ใน 45 ปีกรมอาชีพศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สยามรัฐ, 2531.

ศรีสง่า กระณสูตร และสาโรจน์ บัวศรี ผู้รวบรวม. "การสอนอาชีพธุรกิจและค้าขายในโรงเรียนมัธยม," การศึกษาเพื่อการทำงานและอาชีพ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช แผนกโรงงาน, 2521.

ศักดิ์สิน ช่องดารากุล. "อาชีพรับทำปิ่นโต," แนะแนว. 23(119) : 80 - 81 ; ตุลาคม - พฤศจิกายน 2531.

- ศิริชัย ชินะดังกูร และพีระ เกษมแก้ว. "การศึกษาเกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระ." สภาการศึกษาแห่งชาติ. 14(5) : 60 - 70 ; มิถุนายน - กรกฎาคม 2523.
- สมปอง จันทรมานิตย์. การเปรียบเทียบแรงจูงใจในการประกอบอาชีพอิสระของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างกลุ่มที่เข้าร่วมกับไม่เข้าร่วมโครงการอาชีพอิสระโรงเรียนปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี. ปรินญาณพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533. อัดสำเนา.
- สมศักดิ์ สีตากลุฑธิ์. การศึกษาเปรียบเทียบผลของการปรึกษาเชิงจิตวิทยาทางอาชีพแบบกลุ่มกับโปรแกรมการศึกษาทางอาชีพด้วยตนเองต่ออรรถาธิบายทางอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532. อัดสำเนา.
- สวัสดี เรืองฉาย. "การให้คำปรึกษาด้านอาชีพ," แนะแนว. 58 : 76 - 83 ; สิงหาคม - กันยายน 2521.
- สัญญา จัดตานนท์. การศึกษาเกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระ. ปรินญาณพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2521. อัดสำเนา.
- _____. "แนวโน้มการประกอบอาชีพอิสระในประเทศไทย," สังคมศาสตร์ มศว. บางแสน. 9(2) : 11 - 22 ; 2527.
- สายัณห์ จันทรวิภาสวงศ์. "แนวคิดในการส่งเสริมอาชีพอิสระเพื่อแก้ปัญหาการว่างงาน," ในเอกสารประกอบการสอนชุดโครงการศูนย์ศึกษาและทดลองการประกอบอาชีพอิสระของบัณฑิต. หน้า 3. กรุงเทพฯ : ทบวงมหาวิทยาลัย, 2530. อัดสำเนา.
- สุโขทัยธรรมาธิราช, มหาวิทยาลัย. "ประสบการณ์วิชาชีพ," คหกรรมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2533.
- _____. การจัดการสอนการงานและอาชีพ. เล่ม 1 - 2. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2523.
- สุพล ทองคำ. "การฝึกวิชาชีพเชิงธุรกิจ เพื่อการมีงานทำ," มิตรครู. 31(2) 17 - 19 ; ปักษ์หลังมกราคม, 2532.
- สุวรรณ พันธุ์จันทร์. "การจัดการบริการแนะแนวในสถาบันการศึกษาที่จัดการเรียนการสอนสาขาวิชาชีพให้ได้ผล," แนะแนว. 26(138) : 28 - 36 : ธันวาคม 2534 - มกราคม 2535.

- สุภัคดี อนุกุล. "สัมภาษณ์นักเรียนโครงการจัดการเรียนการสอนวิชาชีพเพื่อการประกอบอาชีพ
อิสระระหว่างเรียน," สารพัฒนาหลักสูตร, 91 : 22 - 28 ; ตุลาคม 2532.
- สุภาพ จัตุราภรณ์. "การพัฒนาหลักสูตรคหกรรมศาสตร์," คหกรรมศาสตร์, 34(3) :
65 - 70 ; กันยายน - ธันวาคม 2534.
- สมณฑา วัฒนสินธุ์. "บทบาทของคหกรรมศาสตร์ในการพัฒนาประเทศ," คหกรรมศาสตร์,
32(3 - 4) : 13 - 17 ; 2532.
- สุรเดช วิเศษสุรการ. ข้อคิดในการทำงานเพื่่อมุ่งจุดเน้น 7 ประการของ กรมอาชีวศึกษา.
กรุงเทพฯ : สำนักงานโครงการพัฒนาคุณภาพอาชีวศึกษา กรมอาชีวศึกษา,
2530.
- สุวิมล ควรเจริญ. การศึกษาแรงจูงใจในการเลือกประกอบอาชีพอิสระของนักเรียนชั้นมัธยม
ปีที่ 6 เขตการศึกษา 11. ปริญญาโท กศ.ม. พิชญ์โลก : มหาวิทยาลัย
นเรศวร, 2535. อุดสานนา.
- โสรัจ โปธิ์แก้ว. "การศึกษาเชิงจิตวิทยา," เอกสารประกอบการสอนวิชาการปรึกษาเชิง
จิตวิทยา, กรุงเทพฯ : ภาควิชาจิตวิทยา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2523.
- सानาวี ขจรศิลป์. "แนวทางกำหนดกลไกของสถาบันอุดมศึกษาในการส่งเสริมการประกอบ
อาชีพอิสระของบัณฑิต," ใน เอกสารประกอบการสัมมนาเรื่องบทบาทของสถาบันอุดม
ศึกษาในการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ ณ โรงแรมสยามเบย์ฮอว์ รีสอร์ท
เมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี, หน้า 10. 30 พฤษภาคม - 1 มิถุนายน 2534.
- _____. การแนะแนวอาชีพในสถาบันอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ : กองบริการการศึกษา
ทบวงมหาวิทยาลัย, 2529.
- อภิชาติ เสริมวิชัยกิจการ. "อาชีพอิสระ...จะลดการว่างงาน," แนะแนว, 19 :
40 - 42 ; สิงหาคม - กันยายน 2528.
- อรรถรัตน์ เจริญชัย. "แนะแนวงานอาชีพคหกรรมศาสตร์," คหกรรมศาสตร์,
32(1 - 2) : 16 - 59 ; 2532.
- _____. "อาชีพนักคหกรรมศาสตร์," คหกรรมศาสตร์, 30(3 - 4) : 13 - 14 ;
2530.

อมรรัตน์ เจริญชัย. "แนะแนวนักคหกรรมศาสตร์," วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา, 2(6) : 18 - 21 ; 2531.

_____. "งานสำหรับนักคหกรรมศาสตร์ในอนาคต," คหกรรมศาสตร์. 32(3 - 4) : 20 - 28 ; มีนาคม - เมษายน 2535.

อัมพา โชติกเสถียร. คู่มือการเสริมสร้างทักษะในการให้คำปรึกษา. ม.ป.ท., 2514.

อาชีวศึกษา, กรม. "การประกอบอาชีพส่วนตัว," ในหนังสือที่ระลึกงานทอดกฐินพระราชทาน 11 พฤศจิกายน 2521. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การค้ำของคุรุสภา, 2521.

_____. "การส่งเสริมอาชีพอิสระของกรมอาชีวศึกษา," ข่าวตลาดแรงงานอาชีวศึกษา. 3 - 4 ; 2539.

_____. ความคิดและแนวปฏิบัติส่งเสริมประกอบอาชีพอิสระด้วยอาชีวศรบบวงจร. สมุทรปราการ วิทยาลัยเทคนิคสมุทรปราการ, ม.ป.ป., อัดสำเนา.

_____. แนวทางสู่อาชีพส่วนตัว. กรุงเทพฯ : งานวิเคราะห์และประสานงานตลาดแรงงาน กองแผนงาน กรมอาชีวศึกษา, 2521. อัดสำเนา.

_____. ภาวะการมีงานทำของผู้สำเร็จอาชีวศึกษา. กรุงเทพฯ : กองแผนงาน กรมอาชีวศึกษา, 2532.

_____. โลกกว้างทางอาชีพ เอกสารแนะแนว 2536. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2536. อัดสำเนา.

_____. โลกกว้างทางอาชีพ เอกสารแนะแนว 2537. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2537. ภาพประกอบ

_____. อาชีพอิสระ. กรุงเทพฯ : กองแผนงาน กรมอาชีวศึกษา, 2531.

_____. อาชีพตัวอย่าง. กรุงเทพฯ : กองแผนงาน กรมอาชีวศึกษา, 2529.

อาชีวศึกษาเสวภา, วิทยาลัย. งานทะเบียน. กรุงเทพฯ : กองอาชีวศึกษา กรมอาชีวศึกษา, 2540.

อาทร จันทรวิมล. "การอาชีวศึกษาจัดคนเข้าสู่อาชีพอิสระอย่างไร," ในเอกสารประกอบการอบรม หลักสูตรผู้บริหารระดับสูง. หน้า 5 - 8. กรุงเทพฯ : กรมอาชีวศึกษา, 2532.

อารีรัตน์ พัฒนเพ็ญ. ผลการทดลองให้ข้อมูลด้านอาชีพต่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติต่ออาชีพของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบางละมุง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี.
ปริญญาณพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
2529. อัดสำเนา.

อารีรัตน์ วัฒนสิน. "รูปแบบการเตรียมเยาวชนเข้าสู่อาชีพ," สารพัฒนาหลักสูตร.
92 : 27 - 32 ; พฤศจิกายน 2532.

อารีรัตน์ วัฒนสิน และอรุณี เทพวรรณ. "การพัฒนาอาชีพอิสระในโรงเรียน,"
คณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการศึกษา สหประชาชาติ. 21(2) : 12 - 21 ;
มกราคม - มีนาคม 2532.

เอนกกุล กรี่แสง. จิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
พิษณุโลก, 2536. ภาพประกอบ.

อุษณา เจริญไวย. การแนะแนวอาชีพ. เลย : ศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยครูเลย
กรมการฝึกหัดครู, 2531. อัดสำเนา.

แสตซ์ แรย์มอนด์ เอ็น และอัมพา โชติกเสถียร. "การให้คำปรึกษาทางอาชีพในระดับมัธยมศึกษา,"
เอกสารอันดับ 3. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2509.

Adam, Elaine P. American Foreign Relations : A Documentary Recoed.
New York : New York University, 1979.

Alexander, Roder Hayes. "The Effects of Career Education Curriculum
on The Vocational Maturity of Inner City Adolescent Boys,"
Dissertation Abstracts International. 10 : 4551 - A ; February,
1980.

Anastasi, Anne. Psychological Testing. New York : Macmillan Com.,
1968.

Bear, M. and E.C. Roeber. Occupational Information : Its Nature and Use.
p. 425 - 426 Chicago : Science Research Associates, 1951.

Blackburn, Sarah Pauline Sturdivant. "Relationship of Selected
Variables to Occupational and Educational Aspirations and
Expectations of Female High School Seniors," Dissertation
Abstracts. 35 : 4152 A ; January, 1975.

Brayfield, A.H. "Putting Occupational Information Across,"
Educational Psychological Measurement. p. 485 - 495 ;
1960.

Collazo, Jenaro Collazo. "Occupational Plans of Puerto Rican Youth,"
Dissertation Abstracts. 28(4) : 1534 A - 1535(A) ; October,
1967.

- Eaddy, Vanik Silas. "The Influence of Selected Factors on the Vocational Choices of Vocational Agricultural Students in Louisiana," Dissertation Abstracts. 29(9) : 295 8A - 295 9A ; March, 1969.
- Edwards, Allin L. Techniques of Attitude Scale Construction. New York : Appleton - Century Crofts, 1975.
- Good, Carter V. Dictionary of Education. New York : McGraw - Hill Book Company, 1973.
- Hamby, Jeannette. "An Analysis of a Career Education Cluster Curriculum as Reflected by Student Growth in Career Maturity," Dissertation Abstracts International. 37 : 4316 - A ; April, 1977.
- Hansen, James C., Richard Warner and Elsie M. Smith. Group Counseling : Theory and Process. Chicago : Rand Mc. Nally College Publishig Company, 1976.
- Hoppock, Robert. Occupational Information. 3rd ed. New York : McGraw - Hill, 1967.
- Hovland, Carl I., Iroving L. Janis and Harold H. Kelly. Communication and Persuasion. p. 6 - 10. New Haveen : Yale University Press, 1953.
- Laskin, S.B. "The Effects of a Dicision - Making Program on the Career Maturity of High School Students," Dissertation Abstracts International. 40 : 4413 - A ; January, 1979.
- Likert, Renic A. Technique for The Measurement of Attitude. Chicago : Rand McNally Company, 1980.
- Magill, Charler Leon. "The Effect of an Occupational Inverstigation Program Upon The Career Maturity of Students at a Career Academy Within The Magnet School Concept," in Dissertation Abstracts International. p. 4550 - A. Michigan University Microfilms International, 1980.
- Mahler, Clarence A. Group Counseling in The School. New York : Houghton Mifflin Company, 1969.
- Montermutro, Larry p. "Two Approaches to The Development of Career Maturity in Economically Disadvantage Adolescents," in Dissertation Abstracts International. 40 : 44114 - A ; February, 1980.
- Ohlsen, Merle M. Group Counseling. New York : Holt Rinehart and Winston, Inc., 1970.

- Ohlesen, Merle M. Group Counseling. and ed. New York : Holt Rinehart and Winston, Inc., 1977.
- Patterson, C.H. Theories of counseling and psychotherapy. 2nd ed. New York : Harper & Row, 1973.
- Pyle, R. Richard. "The Relationship of Group Career Counseling and Computer - Assisted Career Guidance to The Career Maturity of Community College Student," Dissertation Abstracts International. 37(7) : 4143 A ; 1977.
- Rao, Narayams S. Counseling Psychology, New York : Tata McGraw - Hill, 1981.
- Samael, Ruth Lonise. "Effect of Group Counseling on Career Maturity of Students Grades Seven Through Twelve," Dissertation Abstracts International. 37(6) : 3428 - A ; December, 1976.
- Shaver, Kelly S. Principles of Social Psychology. Cambridge : Winthrop Publishers, 1977.
- Savenye, Wilhelmina Carolina. Effects of Presenting Role Models in Two Media on Student Attitudes Toward. Non - Traditional Career. Degree : Ph. D. Arizona : Arizona State University, 1985.
- Shertzer, Bruce and Shelley Stone. Fundamentals of Counseling. 3rd ed. Boston : Houghton Mifflin Co., 1980.
- Smith, Wilburn Alexander. "Assessment of Occupational Knowledge Among Twelfth Grade Student in the Public School of The Virgin Islands," in Dissertation Abstracts International. p. 4561 - A. Michigan : University Microfilms International. 1980.
- Sullivan, Susan Elizabeth. "The Effect of Decision - Making Group and Individual Career Counseling on the Career Maturity of College Freshmen," Dissertation Abstracts International. 37(6) : 3430 - A ; December, 1976.
- Super, D.E. The Psychology of Careers. New York : Harper and Row, 1960.
- Triandes, Harry C. Attitude and Attitude Change. p. 143 - 153. New York : John Willey and Sons, Inc., 1971.
- Williamson E.G. and Donald A. Biggs. Theories of Counseling. Third edition. Mc.Graw-Hill book Company, 1979.
- Weist, Judith J. "The Effect of a Life Career Planning Course on Self - Esteem, Career Maturity, and Sex - Role Stereotype," Dissertation Abstracts International. 41 : 951 - A ; September, 1980.

ภาคผนวก ก

1. แบบสอบถามทัศนคติในการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์
2. ค่าคะแนนดิบของกลุ่มตัวอย่าง
3. ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามทัศนคติในการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์

ชื่อ..... นามสกุล.....

แบบสอบถามทัศนคติต่อการประกอบอาชีพทางคหกรรมศาสตร์

1. ด้านความคิด

คำแนะนำ

แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของท่านที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ เมื่อท่านอ่านข้อความแล้ว โปรดเขียนเครื่องหมาย / ลงในช่องใดช่องหนึ่งที่กำหนดให้เพียงข้อละเครื่องหมายเดียว แบบสอบถามนี้แบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้คือ

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	หมายถึง	ตรงกับความคิดของท่านมากที่สุด
เห็นด้วย	หมายถึง	ตรงกับความคิดของท่านมาก
ไม่แน่ใจ	หมายถึง	ค่อนข้างจะตรงกับความคิดเห็นของท่านบ้าง
ไม่เห็นด้วย	หมายถึง	ไม่ตรงกับความคิดของท่านมาก
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	หมายถึง	ไม่ตรงกับความคิดของท่านมากที่สุด

1. ด้านความคิด

ลำดับ	ข้อความ	เห็น ด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่ แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง
1.	การฝึกทักษะด้านอาชีพในวิทยาลัยเป็น สิ่งที่เพียงพอแล้วไม่จำเป็นต้องหา ประสบการณ์นอกวิทยาลัย					
2.	ควรส่งเสริมให้นักศึกษาได้วาที่ที่ เกี่ยวกับอาชีพอิสระ					
3.	ผู้ประกอบการอาชีพอิสระทางคหกรรม ศาสตร์ สามารถที่จะพัฒนาเป็น เจ้าของกิจการ					

ลำดับ	ข้อความ	เห็น ด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่ แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง
4.	อาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์มีความ สำคัญต่อนักศึกษา					
5.	การประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรม ศาสตร์ เป็นอาชีพที่ได้เงินมากแต่ไม่มี เกียรติ					
6.	อาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์เป็น อาชีพที่ได้รับการยอมรับทางสังคม					
7.	ควรเชิญวิทยากรด้านประกอบอาชีพ อิสระทางคหกรรมศาสตร์ในท้องถิ่น มาหาให้ความรู้เรื่องอาชีพอิสระ ทางคหกรรมศาสตร์					
8.	ควรจัดโครงการที่จะพัฒนาหรือเสริม สร้างทักษะการประกอบอาชีพอิสระ ทางคหกรรมศาสตร์ให้นักศึกษา					
9.	วิทยาลัยจัดให้คำปรึกษาด้านอาชีพให้ แก่นักศึกษาในการตัดสินใจเลือกอาชีพ อิสระทางคหกรรมศาสตร์เป็นเรื่อง เหมาะสม					
10.	อาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์เป็น อาชีพที่ทำให้บุคคลรู้สึกว่าจะสามารถ ที่จะพึ่งตนเองได้ ในแง่การหา รายได้					

ลำดับ	ข้อความ	เห็น ด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่ แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง
11.	นักศึกษาคิดว่าวิทยาลัยอาชีวศึกษาควร จัดกิจกรรมสนับสนุนการประกอบอาชีพ อิสระทางคหกรรมศาสตร์					
12.	อาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์เป็น อาชีพที่บุคคลทั่วไปคิดว่าผู้ประกอบ อาชีพอิสระไม่มีทางเลือก					
13.	ผู้ที่ประกอบอาชีพอิสระมักจะไม่ได้รับ การยกย่องเหมือนกับข้าราชการ					

2. ด้านความรู้สึก

คำแนะนำ

แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามความรู้สึกของท่านที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ เมื่อท่านอ่านข้อความแล้ว โปรดเขียนเครื่องหมาย / ลงในช่องใดช่องหนึ่งที่กำหนดให้เพียงข้อละ เครื่องหมายเดียว แบบสอบถามนี้แบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้คือ

มากที่สุด	หมายถึง	ตรงกับความรู้สึกที่เป็นจริงของท่านมากที่สุด
มาก	หมายถึง	ตรงกับความรู้สึกที่เป็นจริงของท่านมาก
ปานกลาง	หมายถึง	ตรงกับความรู้สึกที่เป็นจริงของท่านบ้างพอสมควร
น้อย	หมายถึง	ตรงกับความรู้สึกที่เป็นจริงของท่านน้อย
น้อยที่สุด	หมายถึง	ตรงกับความรู้สึกที่เป็นจริงของท่านน้อยที่สุด

2. ด้านความรู้สึกรู้สึก

ลำดับ	ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1.	นักศึกษารู้สึกอายนที่จะต้องไปขายของหรือไปบริการคนอื่น					
2.	นักศึกษารู้สึกว่าอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์เป็นการสร้างงานและเงินให้กับผู้ที่กำลังหางานทำ					
3.	นักศึกษามีใจที่สามารถยืนได้ด้วยลำแข้งของตนเองโดยการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์					
4.	นักศึกษารู้สึกพอใจที่ ประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์					
5.	นักศึกษารู้สึกภูมิใจที่อาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์เป็นอาชีพที่มีเกียรติ					
6.	นักศึกษารู้สึกภูมิใจที่อาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์มีผู้ให้ความสนใจมากขึ้น					
7.	นักศึกษารู้สึกไม่มั่นใจที่ต้องประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์					
8.	การประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ทำให้เกิดความเหน็ดเหนื่อยแต่ก็มีความสุข					
9.	การประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ เป็นสิ่งที่น่าภาคภูมิใจ					

ลำดับ	ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
10.	การมีส่วนร่วมในการจัดนิทรรศการด้านอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์เป็นเรื่องที่รู้สึกภาคภูมิใจ					
11.	นักศึกษาไม่ชอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์					
12.	นักศึกษารู้สึกพอใจว่าการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์จะมีรายได้พึงตนเองได้					
13.	นักศึกษารู้สึกท้าทายเมื่อได้เป็นผู้ทำหน้าที่จัดประสบการณ์ด้านอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์					
14.	นักศึกษารู้สึกว่าอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์มีรายได้สูงเป็นที่น่าพอใจ					
15.	นักศึกษารู้สึกว่า อาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์มีโอกาสประสบความสำเร็จยาก					
16.	นักศึกษารู้สึกสบายใจที่ได้ทำงานที่ไม่ต้องอยู่ภายใต้บังคับบัญชาของใคร					
17.	นักศึกษารู้สึกว่าการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ทำให้นักศึกษาเป็นคนที่มีความอดทน					

3. ด้านแนวโน้มพฤติกรรม

คำแนะนำ

แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามพฤติกรรมของท่านที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ เมื่อท่านอ่านข้อความแล้ว โปรดเขียนเครื่องหมาย / ลงในช่องใดช่องหนึ่งที่กำหนดให้เพียงข้อละ เครื่องหมายเดียว แบบสอบถามนี้แบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้คือ

เป็นประจำ	หมายถึง	ตรงกับพฤติกรรมที่ท่านทำอยู่ประจำทุกครั้ง
บ่อย	หมายถึง	ตรงกับพฤติกรรมที่ท่านทำบ่อยเกือบทุกครั้ง
บางครั้ง	หมายถึง	ตรงกับพฤติกรรมของท่านทำเป็นบางครั้ง
นาน ๆ ครั้ง	หมายถึง	ตรงกับพฤติกรรมของท่านนาน ๆ ครั้ง
น้อยครั้งที่สุด	หมายถึง	ตรงกับพฤติกรรมของท่านน้อยครั้งที่สุด

3. ด้านแนวโน้มพฤติกรรม

ลำดับ	ข้อความ	เป็นประจำ	บ่อย	บางครั้ง	นาน ๆ ครั้ง	น้อยครั้งที่สุด
1.	นักศึกษาไปดูงานที่สถานประกอบการ					
2.	นักศึกษาทำการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ เมื่อมีเวลาว่าง					
3.	นักศึกษาติดตามข่าวสารการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ ...					
4.	นักศึกษาติดตามแนวโน้มของตลาดแรงงาน					
5.	นักศึกษารูปร่างข่าวสารจากสื่อต่าง ๆ เกี่ยวกับอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ที่สนใจ					

ลำดับ	ข้อความ	เป็นประ จำ	บ่อย	บาง ครั้ง	นาน ๆ ครั้ง	น้อย ครั้ง ที่สุด
6.	นักศึกษาตัดข้อความโฆษณาการ ประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรม ศาสตร์					
7.	นักศึกษาฝึกทำงานในสถานประกอบ การร่วมกับคนอื่น					
8.	นักศึกษาผลักดันให้ฝ่ายกิจกรรม นักศึกษาจัดกิจกรรมสนับสนุนการ ประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรม ศาสตร์					
9.	นักศึกษาหาโอกาสไปรับรู้เพิ่ม เติมเพื่อจะ เป็นผู้ประกอบการด้วย ตนเองในอนาคต					
10.	ถึงแม้นักศึกษามีงานประจำอยู่แล้ว นักศึกษาก็จะหาอาชีพอิสระทำเป็น อาชีพเสริมด้วย					
11.	นักศึกษามีความกระตือรือร้นที่จะพูดคุย กับผู้ที่ประสบความสำเร็จในการ ประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรม ศาสตร์					
12.	นักศึกษาพร้อมที่จะเข้าร่วมฟังการ อภิปรายเรื่อง "แนวทางสู่เส้นทาง ประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรม ศาสตร์					

ลำดับ	ข้อความ	เป็นประจำ	บ่อย	บางครั้ง	นาน ๆ ครั้ง	น้อยครั้งที่สุด
13.	นักศึกษาพยายามที่จะหาเงินเพื่อมาลงทุนประกอบอาชีพอิสระทาง คหกรรมศาสตร์					
14.	นักศึกษาขอทำงานอะไรก็ได้ที่มีเงิน เดือนนั้นคงดีกว่าการประกอบอาชีพ อิสระทางคหกรรมศาสตร์					
15.	เมื่อสำเร็จการศึกษาแล้ว นักศึกษา จะประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรม ศาสตร์					
16.	เมื่อมีเวลาว่าง นักศึกษาชอบประดิษฐ์ ของเล่นหรือของใช้					

ตาราง 5 แสดงคะแนนทัศนคติต่อการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ของนักศึกษาใน
กลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพ

คนที่	คะแนนทัศนคติต่อการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์		ผลต่างของ คะแนนทัศนคติ ต่อการประกอบ อาชีพอิสระทาง คหกรรมศาสตร์	อันดับ	R+	R-	
	ก่อน	หลัง					
1	118	176	58	8	+8		
2	137	143	6	2	+2		
3	149	164	15	3	+3		
4	149	166	17	4	+4		
5	156	177	21	7	+7		
6	159	160	1	1	+1		
7	164	182	18	5	+5		
8	165	185	20	6	+6		
				ผลรวม	36	0	

$$T = 0^{**}$$

**ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

ตาราง 6 แสดงคะแนนทัศนคติต่อการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ของนักศึกษาในกลุ่มควบคุม ก่อนและหลังการให้ข้อเสนอแนะ

คนที่	คะแนนทัศนคติต่อการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์		ผลต่างของคะแนนทัศนคติต่อการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์	อันดับ	R+	R-	
	ก่อน	หลัง					
1	143	158	15	6	+6		
2	150	152	2	2	+2		
3	157	167	10	4	+4		
4	158	159	1	1	+1		
5	162	178	16	7	+7		
6	162	171	9	3	+3		
7	164	178	14	5	+5		
8	165	191	26	8	+8		
				ผลรวม	36	0	

$$T = 0^{**}$$

**ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

ตาราง 7 แสดงผลต่างของคะแนนทัศนคติต่อการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ของ
นักศึกษาที่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพและนักศึกษาที่ได้รับข้อเสนอแนะ

คนที่	การให้คำปรึกษา แบบกลุ่มด้านอาชีพ	อันดับ	คนที่	การให้ข้อเสนอแนะ	อันดับ
1	58	16	1	15	8.5
2	6	4	2	2	3
3	15	8.5	3	10	6
4	17	11	4	1	1.5
5	21	14	5	16	10
6	1	1.5	6	9	5
7	18	12	7	14	7
8	20	13	8	26	15
		81			54

$$U_1 = 20$$

$$U_2 = 44$$

$$U = 20$$

ตาราง 8 แสดงค่าอำนาจจำแนกแบบสอบถามที่สนใจในการประกอบอาชีพอิสระทางศหกรรม
ศาสตร์

ข้อที่	t	ข้อที่	t	ข้อที่	t
ก. ด้านความคิด		ข. ด้านความรู้สึก		ค. ด้านแนวโน้ม ที่จะแสดงพฤติกรรม	
1	2.81	1	3.88	1	2.39
2	2.48	2	5.00	2	2.36
3	3.36	3	6.27	3	6.29
4	2.47	4	7.12	4	4.03
5	2.77	5	5.76	5	3.31
6	4.08	6	5.34	6	2.66
7	2.52	7	3.08	7	3.46
8	2.50	8	3.66	8	3.12
9	3.81	9	4.59	9	4.66
10	5.02	10	7.28	10	3.09
11	2.73	11	3.40	11	2.88
12	1.83	12	1.87	12	3.24
13	1.31	13	4.43	13	1.23
		14	5.08	14	1.80
		15	2.91	15	2.54
		16	2.37	16	4.34
		17	6.65		

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ = 0.8521

ภาคผนวก ข

โปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพ

โปรแกรมการให้ข้อเสนอแนะ

โปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพ

ครั้งที่	เรื่อง	จุดประสงค์	วิธีการ
1	ปฐมนิเทศ	1. เพื่อสร้างบรรยากาศที่ดีและให้สมาชิกได้รู้จักคุ้นเคยพร้อมที่จะเปิดเผยตนเอง	1. ให้สมาชิกเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มเพื่อสร้างความคุ้นเคยภายในกลุ่ม และพร้อมที่จะเปิดเผยตนเอง กิจกรรมชื่อ "แพ้มบุคคล" โดยมีขั้นตอนการเล่นกิจกรรม ดังนี้ 1.1 แจกแบบฟอร์มบุคคลให้แก่ สมาชิกคนละ 1 แผ่นให้เวลากรอกข้อความตามแบบฟอร์มที่แจกให้สมาชิกทุกคนใช้เวลาประมาณ 3 - 5 นาที 1.2 เก็บแบบฟอร์มคืนมา แล้วเชิญสมาชิก 1 คนมาอ่านข้อความจากแผ่นแรก (แผ่นใดก็ได้) เมื่ออ่านมาจนถึงข้อความสุดท้ายให้กล่าวว่า "ขอแนะนำให้ทุกคนได้รู้จักกับ.....(เอ่ยชื่อเจ้าของรายการแพ้มบุคคลนั้น) ผู้ให้คำปรึกษาจะนำการปฐมนิเทศ 1.3 เชิญผู้ที่ได้จากการอ่านนามมาอ่านข้อความในแพ้มบุคคลแผ่นที่ 2 เมื่ออ่านจบ แนะนำคนต่อไป ทำเช่นนี้ไปเรื่อย ๆ จนครบ 1.4 ผู้วิจัยและสมาชิกสรุปถึงกระบวนการกลุ่มว่าจะดำเนินการได้ด้วยการร่วมมือของสมาชิกทุกคน

ครั้งที่	เรื่อง	จุดประสงค์	วิธีการ
		2. เพื่อให้สมาชิกทราบจุดประสงค์ของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพ 3. เพื่อให้สมาชิกเข้าใจการให้คำปรึกษากลุ่มบทบาทของสมาชิกและผู้ให้คำปรึกษา 4. เพื่อให้สมาชิกได้ทราบถึงประโยชน์ในการเข้าร่วมกลุ่มให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพในโปรแกรมนี้ทั้งหมด	2. ผู้วิจัยชี้แจงจุดประสงค์ของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพในโปรแกรมนี้ทั้งหมด 3. ผู้วิจัยชี้แจงบทบาทหน้าที่ของสมาชิกและผู้วิจัย ผู้วิจัยเปิดโอกาสให้สมาชิกซักถาม ข้อข้องใจ และปัญหาต่าง ๆ เกี่ยวกับการเข้าร่วมกลุ่มให้คำปรึกษา 4. ผู้วิจัยอธิบายให้สมาชิกทราบถึงประโยชน์ของการเข้าร่วมกลุ่มให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพ 5. ผู้วิจัย แจกตารางเวลาการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพ และนัดหมายสมาชิกเกี่ยวกับการให้คำปรึกษาครั้งต่อไป
2	ทัศนคติต่ออาชีพ อิสระทาง คหกรรมศาสตร์ ด้านความคิด	เพื่อพัฒนาทัศนคติต่ออาชีพ อิสระทางคหกรรมศาสตร์ ด้านความคิดเกี่ยวกับลักษณะงานอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์เรื่องเป็นอาชีพที่มีเกียรติสังคมยกย่อง	ตั้งแต่ครั้งที่ 2 - 4 การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพเป็นดังนี้ 1. ขึ้นเริ่มต้นให้คำปรึกษา 1.1 ผู้ให้คำปรึกษาทบทวนเรื่องที่สนทนาครั้งที่แล้ว 1.2 ผู้ให้คำปรึกษาชี้แจงจุดประสงค์ของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพในครั้งนี้

ครั้งที่	เรื่อง	จุดประสงค์	วิธีการ
			2. ขั้นดำเนินการให้คำปรึกษา 2.1 ผู้ให้คำปรึกษาให้สมาชิกแต่ละคนกล่าวถึง ความรู้ความเข้าใจของตนที่เกี่ยวข้องกับ อาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์และให้ สมาชิกอภิปรายร่วมกันว่าอะไรคือด้าน ลักษณะงานอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ 2.2 ผู้ให้คำปรึกษาให้สมาชิกรวบรวมข้อมูลด้าน ลักษณะงานอาชีพทางคหกรรมศาสตร์ในเรื่องต่อไปนี้ เป็นอาชีพที่มีเกียรติ สังคม ยกย่อง ใช้ความอดทน การฝึกทักษะด้าน อาชีพในสถานศึกษาเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับ นักศึกษาทุกคน การได้รับการสนับสนุนให้มีการ ประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรม ศาสตร์ด้วยตนเอง 2.3 ผู้ให้คำปรึกษาให้สมาชิกวิเคราะห์ข้อมูล ด้านลักษณะงานอาชีพทางคหกรรมศาสตร์ เรื่องเป็นอาชีพที่มีเกียรติ สังคมยกย่อง ใช้ความอดทน การฝึกทักษะด้านอาชีพใน สถานศึกษาเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับนักศึกษา ทุกคน การได้รับการสนับสนุนให้มีการ ประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ ด้วยตนเอง

ครั้งที่	เรื่อง	จุดประสงค์	วิธีการ
3	ทัศนคติต่ออาชีพ อิสระทางคหกรรมศาสตร์ ด้านความคิด	เพื่อพัฒนาทัศนคติต่ออาชีพ อิสระทางคหกรรมศาสตร์ ด้านความคิดเกี่ยวกับ ลักษณะงานอาชีพอิสระ ทางคหกรรมศาสตร์เรื่อง การฝึกทักษะด้านอาชีพ ในสถานศึกษาเป็นสิ่งที่ จำเป็นสำหรับนักศึกษา ทุกคน	2.4 ผู้ให้คำปรึกษาและสมาชิกร่วมกัน สังเคราะห์ข้อมูลด้านลักษณะงานอาชีพ อิสระทางคหกรรมศาสตร์ เรื่องเป็นอาชีพ ที่มีเกียรติ สังคมยกย่อง ใช้ความอดทน การฝึกทักษะด้านอาชีพในสถานศึกษาเป็น สิ่งจำเป็นสำหรับนักศึกษาทุกคน การได้รับ การสนับสนุนให้มีการประกอบอาชีพอิสระ ทางคหกรรมศาสตร์ด้วยตนเอง 2.5 ผู้ให้คำปรึกษาและสมาชิกร่วมกันวินิจฉัย ข้อมูลต่าง ๆ จากการสังเคราะห์ด้าน ลักษณะงานอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ ในเรื่องเป็นอาชีพที่มีเกียรติ สังคมยกย่อง ใช้ความอดทน การฝึกทักษะด้านอาชีพใน สถานศึกษาเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับนักศึกษา ทุกคน การได้รับการสนับสนุนให้มีการ ประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ ด้วยตนเอง 2.6 ผู้ให้คำปรึกษาและสมาชิกทบทวนลักษณะ งานอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์โดย เสนอทางเลือกในการเข้าร่วมฝึกทักษะด้าน อาชีพในสถานศึกษาเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับ นักศึกษาทุกคนและการสนับสนุนให้มีการ ประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ ด้วยตนเองถ้าปฏิบัติเช่นนั้นแล้วจะเกิดอะไร ขึ้นในอนาคตกับสมาชิกให้คิดพิจารณา

ครั้งที่	เรื่อง	จุดประสงค์	วิธีการ
4	ทัศนคติต่ออาชีพ อิสระทาง คหกรรมศาสตร์ ด้านความคิด	เพื่อพัฒนาทัศนคติต่ออาชีพ อิสระทางคหกรรมศาสตร์ ด้านความคิดเกี่ยวกับ ลักษณะงานอาชีพอิสระ เรื่องการได้รับการสนับสนุนให้มีการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ด้วยตนเอง	2.7 ผู้ให้คำปรึกษาให้คำปรึกษาสมาชิกด้านลักษณะงานอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ในเรื่องเป็นอาชีพที่มีเกียรติ สังคมยกย่อง ให้ความสำคัญ การฝึกทักษะด้านอาชีพในสถานศึกษาเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับนักศึกษาทุกคน การได้รับการสนับสนุนให้มีการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ เพื่อพัฒนาทัศนคติต่ออาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ 2.8 ผู้ให้คำปรึกษาดูตามผลการให้คำปรึกษาว่าหลังจากสมาชิกได้รับการปรึกษาแล้ว สมาชิกมีความรู้ ความเข้าใจลักษณะงานอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์เป็นเรื่องที่มีเกียรติ สังคมยกย่อง ให้ความสำคัญ การฝึกทักษะด้านอาชีพในสถานศึกษาเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับ นักศึกษาทุกคน ได้รับการสนับสนุนให้มีการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ด้วยตนเองได้อย่างเหมาะสมเพียงใด โดยการสังเกตและการสัมภาษณ์ 3. ขั้นตอนการให้คำปรึกษา ผู้ให้คำปรึกษาให้สมาชิกสรุปผลของการให้คำปรึกษาด้านลักษณะงานอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์แล้วให้ ผู้ให้คำปรึกษาสรุปเพิ่มเติม

ครั้งที่	เรื่อง	จุดประสงค์	วิธีการ
5	ทัศนคติต่ออาชีพ อิสระทางคหกรรมศาสตร์ อิสระทางคหกรรมศาสตร์ ด้านความรู้สึก	เพื่อพัฒนาทัศนคติต่ออาชีพ อิสระทางคหกรรมศาสตร์ ด้านความรู้สึก และ บรรยากาศในการประกอบอาชีพอิสระ เรื่อง การได้รับการยอมรับจากเพื่อนนอกวงการวิชาชีพ ครอบครัว ญาติ และสังคม	4. ผู้ให้คำปรึกษานัดหมายการให้คำปรึกษาครั้งต่อไป ตั้งแต่ครั้งที่ 5 - 7 การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพดังนี้ 1. ขึ้นเริ่มต้นให้คำปรึกษา 1.1 ผู้ให้คำปรึกษาทบทวนเรื่องที่สนทนาครั้งที่แล้ว 1.2 ผู้ให้คำปรึกษาชี้แจงจุดประสงค์ของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพ ในครั้งนี้ 2. ขึ้นดำเนินการให้คำปรึกษา 2.1 ผู้ให้คำปรึกษาให้สมาชิกแต่ละคนแสดงความรู้สึกด้านบรรยากาศในการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ เรื่องการได้รับการยอมรับจากเพื่อนนอกวงการวิชาชีพ ครอบครัว และสังคม เป็นเรื่องน่าภูมิใจแม้จะเห็นดีเห็นงามแต่ก็มีความสุข เป็นเรื่องเริ่มต้นได้ง่าย และมีโอกาสประสบความสำเร็จ สามารถพึ่งตนเองได้ ในแง่การหารายได้และการสร้างความก้าวหน้า

ครั้งที่	เรื่อง	จุดประสงค์	วิธีการ
6	ทัศนคติต่ออาชีพ อิสระทาง คหกรรม ศาสตร์ ด้านความ รู้สึก	เพื่อพัฒนาทัศนคติต่อ อาชีพอิสระทางคหกรรม ศาสตร์ด้านความรู้สึกและ บรรยากาศในการ ประกอบอาชีพอิสระ เป็น เรื่องน่าภาคภูมิใจแม้จะ เกิดความเหน็ดเหนื่อยแต่ ก็มีความสุข	2.2 ผู้ให้คำปรึกษาให้สมาชิกวิเคราะห์ด้าน บรรยากาศในการประกอบอาชีพอิสระทาง คหกรรมศาสตร์เรื่องการได้รับการยอมรับ จากเพื่อนนอกวงการวิชาชีพ ครอบครัว ญาติและสังคมเป็นเรื่องน่าภาคภูมิใจแม้จะ เหน็ดเหนื่อย แต่ก็มีความสุขเป็นเรื่อง เริ่มต้นได้ง่าย และมีโอกาสประสบความสำเร็จ สามารถพึ่งตนเองได้ ในแง่การหา รายได้และการสร้างความก้าวหน้าที่เป็น ประโยชน์ต่อการพัฒนาทัศนคติต่ออาชีพ อิสระ 2.3 ผู้ให้คำปรึกษาเปิดโอกาสให้สมาชิกแสดง ความรู้สึกและแลกเปลี่ยนความรู้สึกด้าน บรรยากาศในการประกอบอาชีพอิสระทาง คหกรรมศาสตร์เรื่องการได้รับการยอมรับ จากเพื่อนนอกวงการวิชาชีพ ครอบครัว ญาติและสังคม เป็นเรื่องที่น่าภาคภูมิใจ แม้จะเหน็ดเหนื่อย แต่ก็มีความสุขเป็น เรื่องเริ่มต้นได้ง่ายและมีโอกาสประสบ ความสำเร็จสามารถพึ่งตนเองได้ในแง่ การหารายได้และการสร้างความก้าวหน้า ที่สังเคราะห์แล้ว

ครั้งที่	เรื่อง	จุดประสงค์	วิธีการ
7	ทัศนคติต่ออาชีพ อาชีพ อิสระทาง คหกรรม ศาสตร์ ด้านความ รู้สึก	เพื่อพัฒนาทัศนคติต่ออาชีพ อิสระทางคหกรรมศาสตร์ ด้านความรู้สึกและ บรรยากาศในการ ประกอบอาชีพอิสระเป็น เรื่องเริ่มต้นได้ง่ายและ มีโอกาสประสบความสำเร็จ สามารถพึ่งตนเอง ได้ในแง่การหารายได้ และการสร้างความ ก้าวหน้า	2.4 ผู้ให้คำปรึกษาและสมาชิกในกลุ่มร่วมกัน วินิจฉัยด้านบรรยากาศในการประกอบ อาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ เรื่องการ ได้รับการยอมรับจากเพื่อนนอกวงการ วิชาชีพ ครอบครัว ญาติ และสังคมเป็น เรื่องน่าภาคภูมิใจแม้จะเห็นด้อย แต่ก็มีความสุข เป็นเรื่องเริ่มต้นได้ง่าย และมีโอกาสประสบความสำเร็จสามารถ พึ่งตนเองได้ ในแง่การหารายได้และการ สร้างความก้าวหน้า 2.5 ผู้ให้คำปรึกษาและสมาชิกร่วมกันทำนายใน ด้านบรรยากาศในการประกอบอาชีพอิสระ ทางคหกรรมศาสตร์ โดยเสนอทางเลือก ในการปฏิบัติเช่นนั้นแล้ว จะเกิดอะไรขึ้น ในอนาคตให้กับสมาชิกได้พิจารณา

ครั้งที่	เรื่อง	จุดประสงค์	วิธีการ
			2.6 ผู้ให้คำปรึกษาให้คำปรึกษาสมาชิกในกลุ่มด้านบรรยากาศในการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ เรื่องการได้รับการยอมรับจากเพื่อนนอกวงการวิชาชีพ ครอบครัว ญาติ และสังคม เป็นเรื่องน่าภาคภูมิใจแม้จะเหน็ดเหนื่อย แต่มีความสุข เป็นเรื่องเริ่มต้นได้ง่ายและมีโอกาสประสบความสำเร็จสามารถพึ่งตนเองได้ ในแง่การหารายได้และการสร้างความก้าวหน้า เพื่อให้สมาชิกแต่ละคนพัฒนาทัศนคติต่ออาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ 2.7 ผู้ให้คำปรึกษาดูตามผลการให้คำปรึกษาว่าหลังจากสมาชิกในกลุ่มได้รับคำปรึกษาแล้ว โดยการสัมภาษณ์และคำบอกเล่าของสมาชิก สมาชิกแต่ละคนมีความรู้สึกดีขึ้นด้านบรรยากาศในการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ เรื่องการได้รับการยอมรับจากเพื่อนนอกวงการวิชาชีพ ครอบครัว ญาติ และสังคม เรื่องความภาคภูมิใจแม้จะเหน็ดเหนื่อยแต่มีความสุข เป็นเรื่องเริ่มต้นได้ง่ายและมีโอกาสประสบความสำเร็จสามารถพึ่งตนเองได้ ในแง่การหารายได้และการสร้างความก้าวหน้า

ครั้งที่	เรื่อง	จุดประสงค์	วิธีการ
			3. ขั้นตอนการให้คำปรึกษา 3.1 ผู้ให้คำปรึกษาให้สมาชิกแต่ละคนสรุปผลการให้คำปรึกษาด้านบรรยากาศการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ เรื่องการได้รับการยอมรับจากเพื่อนนอกวงการวิชาชีพครอบครัว ญาติและสังคม เรื่องความภาคภูมิใจแม้จะเหน็ดเหนื่อย แต่มีความสุข เป็นเรื่องเริ่มต้นได้ง่าย และมีโอกาสประสบความสำเร็จสามารถพึ่งตนเองได้ ในแง่การหารายได้และการสร้างความก้าวหน้า 3.2 ก่อนสิ้นสุดการทดลองในครั้งที่ 7 ผู้ให้คำปรึกษามอบหมายให้สมาชิกสำรวจการเข้าร่วมกิจกรรมในการประกอบอาชีพอิสระเพื่อฝึกฝนทักษะ การผลิตและการจำหน่ายของสถานศึกษาการออกไปสัมภาษณ์ผู้ประกอบการอิสระทางคหกรรมศาสตร์

ครั้งที่	เรื่อง	จุดประสงค์	วิธีการ
8	ทัศนคติต่ออาชีพ อาชีพ อิสระทาง อิสระทาง คหกรรม ศาสตร์ ด้านแนว โน้มที่จะ แสดง พฤติกรรม	เพื่อพัฒนาทัศนคติต่ออาชีพ อิสระทางคหกรรมศาสตร์ ด้านการเข้าร่วมกิจกรรม ฝึกฝนทักษะ การผลิต การจำหน่ายในร้านค้า ของสถานศึกษา	ตั้งแต่ครั้งที่ 8 - 10 การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้าน อาชีพเป็นดังนี้ 1. ขั้นเริ่มต้นให้คำปรึกษา 1.1 ผู้ให้คำปรึกษาทบทวนเรื่องที่สนทนาครั้งที่ แล้ว 1.2 ผู้ให้คำปรึกษาชี้แจงจุดประสงค์ของการให้ คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพในครั้งนี้ 2. ขั้นดำเนินการให้คำปรึกษา 2.1 ผู้ให้คำปรึกษาให้สมาชิกอภิปรายด้านเข้า ร่วมกิจกรรมฝึกฝนทักษะ การผลิตและการ จำหน่ายในร้านค้าของสถานศึกษาและการ ไปสัมภาษณ์ผู้ประกอบการอาชีพอิสระและความ ตั้งใจประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรม ศาสตร์อย่างเต็มความสามารถตามที่ได้ ค้นคว้ามาจากการที่ 7 2.2 ผู้ให้คำปรึกษาให้สมาชิกวิเคราะห์ข้อมูล การเข้าร่วมกิจกรรมฝึกฝน ทักษะ การผลิต และการจำหน่ายในร้านค้าของ สถานศึกษาและการออกไปสัมภาษณ์ ผู้ประกอบการอาชีพอิสระ และความตั้งใจ ประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ อย่างเต็มความสามารถ 2.3 ผู้ให้คำปรึกษาและสมาชิกในกลุ่มร่วมกัน สังเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้จากการ วิเคราะห์จากข้อ 2.2 เพื่อพัฒนาทัศนคติ ต่ออาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์
9	ทัศนคติต่ออาชีพ อาชีพ อิสระทาง คหกรรม ศาสตร์ ด้านแนว โน้มที่จะ แสดง พฤติกรรม	เพื่อพัฒนาทัศนคติต่ออาชีพ อิสระทางคหกรรมศาสตร์ ด้านการออกไป สัมภาษณ์ผู้ประกอบการ อาชีพอิสระ	

ครั้งที่	เรื่อง	จุดประสงค์	วิธีการ
10	ทัศนคติต่ออาชีพ อิสระทาง คหกรรม ศาสตร์ ด้านแนว โน้มที่จะ แสดง พฤติกรรม	เพื่อพัฒนาทัศนคติต่ออาชีพ อิสระทางคหกรรมศาสตร์ แนวโน้มที่จะแสดง พฤติกรรมเรื่องความตั้งใจประกอบอาชีพอิสระ ทางคหกรรมศาสตร์อย่าง เต็มความสามารถ	2.4 ผู้ให้คำปรึกษาและสมาชิกในกลุ่มร่วมกัน วินิจฉัยข้อมูลต่าง ๆ จากการสังเกตวิเคราะห์ ประกอบกับความคิด ความรู้สึก ต่ออาชีพ อิสระทางคหกรรมศาสตร์ 2.5 การทํานาย ผู้ให้คำปรึกษาและสมาชิกร่วมกัน เสนอทางเลือกในการเข้าร่วมกิจกรรม ฝึกฝนทักษะ การผลิตและการจำหน่ายใน ร้านค้าของสถานศึกษา การออกไป สัมภาษณ์ผู้ประกอบการอาชีพอิสระ และความ ตั้งใจประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรม ศาสตร์อย่างเต็มความสามารถจึงพยายาม ฝึกฝนความชำนาญด้วยตนเอง ถ้าทำเช่น นั้นแล้วจะเกิดอะไรขึ้นในอนาคตให้กับ สมาชิกได้พิจารณา 2.6 ผู้ให้คำปรึกษาให้คำปรึกษาสมาชิกด้านการ เข้าร่วมกิจกรรมฝึกฝนทักษะ การผลิตและ การจำหน่ายในร้านค้าของสถานศึกษา การออกไปสัมภาษณ์ผู้ประกอบการอาชีพอิสระ และความตั้งใจประกอบอาชีพอิสระทาง คหกรรมศาสตร์อย่างเต็มความสามารถ

ครั้งที่	เรื่อง	จุดประสงค์	วิธีการ
			2.7 ผู้ให้คำปรึกษาติดตามผลการให้คำปรึกษาว่าหลังจากสมาชิกได้รับการปรึกษาแล้ว จากข้อ 2.6 แล้วสมาชิกมีความรู้ ความคิด ความรู้สึกและแนวโน้มพฤติกรรมได้อย่างเหมาะสมเพียงใดโดยการสัมภาษณ์และคำบอกเล่าของสมาชิก 3. ขั้นตอนการให้คำปรึกษา ผู้ให้คำปรึกษาให้สมาชิกแต่ละคนสรุปผลของการให้คำปรึกษา ด้านเข้าร่วมกิจกรรมในการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ เพื่อพัฒนาทัศนคติต่ออาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ แล้วให้ผู้ให้คำปรึกษาสรุปผลเพิ่มเติม 4. ผู้ให้คำปรึกษานัดหมายให้คำปรึกษา ครั้งต่อไป
11	ทัศนคติต่ออาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์	เพื่อพัฒนาทัศนคติต่ออาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ ด้านความคิด ความรู้สึก และด้านแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรม	1. ขั้นเริ่มต้นให้คำปรึกษา 1.1 ผู้ให้คำปรึกษาทบทวนเรื่องที่สนทนาครั้งที่แล้ว 1.2 ผู้ให้คำปรึกษาชี้แจงจุดประสงค์ของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพในครั้งนี้ 2. ขั้นดำเนินการให้คำปรึกษา 2.1 ผู้ให้คำปรึกษาให้สมาชิกทบทวนการเข้ากลุ่มให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพที่ผ่านมาเพื่อให้เข้าใจตรงกับความ เป็นจริงที่นำเสนอในกลุ่มให้คำปรึกษา

ครั้งที่	เรื่อง	จุดประสงค์	วิธีการ
			2.2 ผู้ให้คำปรึกษาให้สมาชิกวิเคราะห์ข้อมูลด้านลักษณะงานอาชีพอิสระทางศหกรรมศาสตร์เรื่องเป็นอาชีพที่มีเกียรติ สังคมยกย่อง การฝึกทักษะด้านอาชีพเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับนักศึกษาทุกคน และการได้รับการสนับสนุนให้มีการประกอบอาชีพอิสระทางศหกรรมศาสตร์ ด้านความรู้สึกละเอียดความรู้สึกในการประกอบอาชีพอิสระทางศหกรรมศาสตร์จากในเรื่องการได้รับการยอมรับจากเพื่อนนอกวงการวิชาชีพ ครอบครัว ญาติ และสังคมเป็นสิ่งที่น่าภาคภูมิใจแม้จะเหน็ดเหนื่อยแต่ก็มีความสุข เป็นเรื่องเริ่มต้นได้ง่ายและมีโอกาสประสบความสำเร็จสมาชิกสามารถพึ่งตนเองได้ในแง่การหารายได้และการสร้างความก้าวหน้า ด้านการเข้าร่วมกิจกรรม ฝึกฝน ทักษะ การผลิตและการจำหน่ายของร้านค้าของสถานศึกษาและการออกไปสัมภาษณ์ผู้ประกอบการอาชีพอิสระและความตั้งใจประกอบอาชีพอิสระทางศหกรรมศาสตร์อย่างเต็มความสามารถ จึงพยายามฝึกฝนความชำนาญด้วยตนเองที่ผ่านแล้วในครั้งที่ 2 - 10 เพื่อตรวจสอบความรู้ ความคิด ความเข้าใจ ความรู้สึกและแนวโน้มการประกอบอาชีพอิสระ

ครั้งที่	เรื่อง	จุดประสงค์	วิธีการ
			2.3 ผู้ให้คำปรึกษาและสมาชิกร่วมกัน สังเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ ดังที่ได้กล่าวมาแล้ว ไว้ในข้อ 2.2 เพื่อพัฒนาทัศนคติต่ออาชีพ อิสระทางคหกรรมศาสตร์ 2.4 ผู้ให้คำปรึกษาและสมาชิกในกลุ่มร่วมกัน วินิจฉัยกับข้อมูลต่าง ๆ ดังที่ได้กล่าวมาแล้ว ไว้ในข้อ 2.3 เพื่อพัฒนาทัศนคติต่ออาชีพ อิสระทางคหกรรมศาสตร์ 2.5 ผู้ให้คำปรึกษาและสมาชิกร่วมกันทำนาย แนวโน้มที่จะเกิดในอนาคตหลังจากเสนอ ทางเลือกต่าง ๆ แล้วถ้าทำเช่นนั้นแล้วจะ เกิดอะไรขึ้นในอนาคตกับสมาชิกให้คิด พิจารณา 2.6 ผู้ให้คำปรึกษาให้คำปรึกษาสมาชิกด้าน ต่าง ๆ ที่กล่าวมาแล้วไว้ในข้อ 2.5 เพื่อ กระตุ้นให้สมาชิกมีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพอิสระ ทางคหกรรมศาสตร์ ให้เกิดความรู้ ความ คิด ความรู้สึกที่ดี และตั้งใจที่จะประกอบ อาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์

ครั้งที่	เรื่อง	จุดประสงค์	วิธีการ
			2.7 ผู้ให้คำปรึกษาดูตามผลการให้คำปรึกษา หลังจากสมาชิกในกลุ่มได้รับคำปรึกษาไป แล้วเพื่อพัฒนาทัศนคติต่ออาชีพอิสระทาง คหกรรมศาสตร์ สมาชิกเกิดความรู้ ความ เข้าใจ ความรู้สึก และแนวโน้มในการ ประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ ดีขึ้นเพียงใด โดยการสัมภาษณ์ 3. ขั้นตอนการให้คำปรึกษา ผู้ให้คำปรึกษาให้สมาชิก แต่ละคนสรุปผลของการให้คำปรึกษา ด้าน ลักษณะงานอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ด้าน บรรยากาศในการประกอบอาชีพอิสระทาง คหกรรมศาสตร์ด้านบรรยากาศในการประกอบ อาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ด้านการเข้าร่วม กิจกรรม ฝึกฝน ทักษะ การประกอบอาชีพอิสระ ทางคหกรรมศาสตร์ ด้านความก้าวหน้าและด้าน รายได้ในการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรม ศาสตร์เพื่อพัฒนาทัศนคติต่ออาชีพอิสระทาง คหกรรมศาสตร์ แล้วให้ผู้ให้คำปรึกษาสรุปผล เพิ่มเติม 4. ผู้ให้คำปรึกษานัดหมายให้คำปรึกษาต่อไป

ครั้งที่	เรื่อง	จุดประสงค์	วิธีการ
12	ปัจฉิมนิเทศ	1. เพื่อเปิดโอกาสให้สมาชิกแลกเปลี่ยนความคิด และแสดงความรู้สึกของตนเอง ที่ต้องการประกอบอาชีพอิสระที่ได้เรียนรู้มาทั้งหมด 2. เพื่อให้สมาชิกสำรวจตนเองหลังจากการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพว่าเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างไร	1. ผู้ให้คำปรึกษาให้สมาชิกแต่ละคนพูดถึงความรู้สึกของตนเองที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ ประโยชน์ที่ได้จากกลุ่มข้อเสนอแนะของสมาชิกที่มีต่อการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพ 2. ผู้ให้คำปรึกษาสรุป 3. ผู้ให้คำปรึกษา ยุติการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพ และกล่าวปิดการทดลอง

หมายเหตุ การทดลองแต่ละครั้งใช้เวลา 1.30 ชั่วโมง

**โปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพเพื่อพัฒนาทัศนคติ
ในการประกอบอาชีพอิสระทางเกษตรศาสตร์**

ครั้งที่ 1

การปฐมนิเทศ

จุดประสงค์

1. เพื่อสร้างบรรยากาศที่ดีและให้สมาชิกได้รู้จักคุ้นเคยพร้อมที่จะเปิดเผยตนเอง
2. เพื่อให้สมาชิกทราบจุดประสงค์ของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพ
3. เพื่อให้สมาชิกเข้าใจการให้คำปรึกษากลุ่มบทบาทของสมาชิกและผู้ให้คำปรึกษา
4. เพื่อให้สมาชิกได้ทราบถึงประโยชน์ในการเข้าร่วมกลุ่มให้คำปรึกษา แบบกลุ่มด้านอาชีพในโปรแกรมนี้

เวลา 1.30 ชั่วโมง

วิธีดำเนินการ

1. ให้สมาชิกเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม เพื่อสร้างความคุ้นเคยภายในกลุ่มและพร้อมที่จะเปิดเผยตนเอง กิจกรรมชื่อ "แฟ้มบุคคล" โดยมีขั้นตอนการเล่นกิจกรรมดังนี้
 - 1.1 แจกแบบฟอร์มบุคคลให้แก่สมาชิก คนละ 1 แผ่น ให้เวลากรอกข้อความตามแบบฟอร์มที่แจกให้สมาชิกทุกคนใช้เวลาประมาณ 3 - 5 นาที
 - 1.2 เก็บแบบฟอร์มคืนมา แล้วเชิญสมาชิก 1 คนมาอ่านข้อความจากแผ่นแรก (แผ่นใดก็ได้) เมื่ออ่านมาจนถึงข้อความสุดท้ายให้กล่าวว่า "ขอแนะนำให้ทุกคนได้รู้จักกับ..... (เอ่ยชื่อเจ้าของรายการแฟ้มบุคคลนั้น) ผู้ให้คำปรึกษาจะนำการปรมมือ
 - 1.3 เชิญผู้ที่ได้อ่านนามมาอ่านข้อความในแฟ้มบุคคลแผ่นที่ 2 เมื่ออ่านจบแนะนำคนต่อไปทำเช่นนี้ไปเรื่อย ๆ จนครบ
 - 1.4 ผู้วิจัยและสมาชิกสรุปถึงกระบวนการกลุ่มว่าจะดำเนินการได้ด้วยการร่วมมือของสมาชิกทุกคน

2. ผู้วิจัยชี้แจงจุดประสงค์ของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพโปรแกรมนี้ทั้งหมด
3. ผู้วิจัยชี้แจงบทบาทหน้าที่ของสมาชิกและผู้วิจัย ผู้วิจัยเปิดโอกาสให้สมาชิกซักถามข้อข้องใจและปัญหาต่าง ๆ เกี่ยวกับการเข้าร่วมกลุ่มให้คำปรึกษา
4. ผู้วิจัยอธิบายให้สมาชิกทราบถึงประโยชน์ของการเข้าร่วมกลุ่มให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพ
5. ผู้วิจัยแจกตารางเวลาการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพ และนัดหมายสมาชิกเกี่ยวกับการให้คำปรึกษาครั้งต่อไป

อุปกรณ์

1. แบบฟอร์มอุปกรณ์เท่าจำนวนสมาชิก

การประเมินผล

สังเกตความสนใจและการแสดงความคิดเห็นของนักศึกษา

ครั้งที่ 2

เรื่อง ทักษะคิดต่ออาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ด้านความคิด

จุดประสงค์

เพื่อพัฒนาทักษะคิดต่ออาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ ด้านความคิดเกี่ยวกับลักษณะด้านอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ เรื่อง เป็นอาชีพที่มีเกียรติสังคมยกย่อง

เวลา 1.30 ชั่วโมง

วิธีดำเนินการ

1. ขั้นเริ่มต้นให้คำปรึกษา
 - 1.1 ผู้ให้คำปรึกษาทบทวนเรื่องที่สนทนาครั้งที่แล้ว
 - 1.2 ผู้ให้คำปรึกษาชี้แจงจุดประสงค์ของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพ
2. ขั้นดำเนินการให้คำปรึกษา
 - 2.1 ผู้ให้คำปรึกษาให้สมาชิกแต่ละคนกล่าวถึงความรู้ ความเข้าใจของตนที่เกี่ยวข้องกับอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์และให้สมาชิกอภิปรายร่วมกันว่าอะไรคือด้านลักษณะงานอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์
 - 2.2 ผู้ให้คำปรึกษาให้สมาชิกรวบรวมข้อมูลด้านลักษณะงานอาชีพทางคหกรรมศาสตร์ในเรื่อง เป็นอาชีพที่มีเกียรติ สังคมยกย่อง
 - 2.3 ผู้ให้คำปรึกษาสมาชิกวิเคราะห์ข้อมูลด้านลักษณะงานอาชีพทางคหกรรมศาสตร์ เรื่องเป็นอาชีพที่มีเกียรติ สังคมยกย่อง
 - 2.4 ผู้ให้คำปรึกษาและสมาชิกร่วมกันสังเคราะห์ข้อมูลด้านลักษณะงานอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์เรื่อง เป็นอาชีพที่มีเกียรติ สังคมยกย่อง
 - 2.5 ผู้ให้คำปรึกษาและสมาชิกร่วมกันวินิจฉัยข้อมูลต่าง ๆ จากการสังเคราะห์ด้านลักษณะงานอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ในเรื่อง เป็นอาชีพที่มีเกียรติ สังคมยกย่อง
 - 2.6 ผู้ให้คำปรึกษาและสมาชิกได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะงานอาชีพอิสระกับสาขาวิชาที่นักศึกษาเรียน

2.7 ผู้ให้คำปรึกษาให้คำปรึกษาสมาชิกด้านลักษณะงานอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ในเรื่องเป็นอาชีพที่มีเกียรติ สังคมยกย่อง เพื่อพัฒนาทัศนคติต่ออาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์

3. ขันยุดติการให้คำปรึกษา

ผู้ให้คำปรึกษาให้สมาชิกสรุปผลของการให้คำปรึกษาด้านลักษณะงานอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์แล้วให้ผู้ให้คำปรึกษาสรุปเพิ่มเติม

4. ผู้ให้คำปรึกษานัดหมายการให้คำปรึกษาครั้งต่อไป

อุปกรณ์

เครื่องบันทึกเสียงพร้อมแถบบันทึกเสียง

การประเมินผล

1. สังเกตจากความสนใจและความร่วมมือ
2. สังเกตจากการแสดงความคิดเห็นของนักศึกษาด้านความคิดเกี่ยวกับลักษณะงานอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ เรื่องเป็นอาชีพที่มีเกียรติ สังคมยกย่อง

ครั้งที่ 3

เรื่อง ทศนคติต่ออาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ด้านความคิด

จุดประสงค์

เพื่อพัฒนาทัศนคติต่ออาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ ด้านความคิดเกี่ยวกับลักษณะด้านอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ เรื่องการฝึกทักษะด้านอาชีพในสถานศึกษาเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับนักศึกษาทุกคน

เวลา 1.30 ชั่วโมง

วิธีดำเนินการ

1. ขั้นเริ่มต้นให้คำปรึกษา
 - 1.1 ผู้ให้คำปรึกษาทบทวนเรื่องที่สนทนาครั้งที่แล้ว
 - 1.2 ผู้ให้คำปรึกษาชี้แจงจุดประสงค์ของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพ

ในครั้งนี้
2. ขั้นดำเนินการให้คำปรึกษา
 - 2.1 ผู้ให้คำปรึกษาให้สมาชิกรวบรวมข้อมูลด้านลักษณะงานอาชีพทางคหกรรมศาสตร์ ในเรื่องการฝึกทักษะด้านอาชีพในสถานศึกษาเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับนักศึกษาทุกคน
 - 2.2 ผู้ให้คำปรึกษาสมาชิกวิเคราะห์ข้อมูลด้านลักษณะงานอาชีพทางคหกรรมศาสตร์ เรื่องการฝึกทักษะด้านอาชีพในสถานศึกษาเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับนักศึกษาทุกคน
 - 2.3 ผู้ให้คำปรึกษาและสมาชิกร่วมกันสังเคราะห์ข้อมูลด้านลักษณะงานอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ เรื่องการฝึกทักษะด้านอาชีพในสถานศึกษาเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับนักศึกษาทุกคน
 - 2.4 ผู้ให้คำปรึกษาและสมาชิกร่วมกันวินิจฉัยข้อมูลต่าง ๆ จากการสังเคราะห์ด้านลักษณะงานอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ เรื่องการฝึกทักษะด้านอาชีพในสถานศึกษา เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับนักศึกษาทุกคน

2.5 ผู้ให้คำปรึกษาและสมาชิกทํานายลักษณะงานอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ โดยเสนอทางเลือกในการเข้าร่วมฝึกทักษะด้านอาชีพ ในสถานศึกษาเป็นเรื่องจำเป็นสำหรับ นักศึกษาทุกคน ถ้าปฏิบัติเช่นนั้นแล้วจะเกิดอะไรขึ้นในอนาคตกับสมาชิกให้คิดพิจารณา

2.6 ผู้ให้คำปรึกษาให้คำปรึกษาสมาชิกด้านลักษณะงานอาชีพอิสระทางคหกรรม ศาสตร์ในเรื่องการฝึกทักษะด้านอาชีพในสถานศึกษาเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับนักศึกษาทุกคน เพื่อพัฒนาทัศนคติต่ออาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์

2.7 ผู้ให้คำปรึกษาดิตตามผลการให้คำปรึกษาว่าหลังจากสมาชิกได้รับการ ปรึกษาแล้ว สมาชิกมีความรู้ ความเข้าใจ ลักษณะงานอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ เป็นเรื่อง อาชีพที่มีเกียรติ สังคมยกย่อง โดยการสังเกต และการสัมภาษณ์

3. ขั้นตอนการให้คำปรึกษา

ผู้ให้คำปรึกษาให้สมาชิกสรุปผลของการให้คำปรึกษาด้านลักษณะงานอาชีพอิสระ ทางคหกรรมศาสตร์ แล้วให้ผู้ให้คำปรึกษาสรุปเพิ่มเติม

4. ผู้ให้คำปรึกษานัดหมายการให้คำปรึกษาครั้งต่อไป

อุปกรณ์

เครื่องบันทึกเสียงพร้อมแถบบันทึกเสียง

การประเมินผล

1. สังเกตจากความสนใจและความร่วมมือ
2. สังเกตจากการแสดงความคิดเห็นของนักศึกษาด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะงาน อาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ เรื่องการฝึกทักษะด้านอาชีพในสถานศึกษาเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับ นักศึกษาทุกคน

ครั้งที่ 4

เรื่อง ทักษะคิดต่ออาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ด้านความคิด

จุดประสงค์

เพื่อพัฒนาทักษะคิดต่ออาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ ด้านความคิดเกี่ยวกับลักษณะด้านอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ เรื่อง การได้รับการสนับสนุนให้มีการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ด้วยตนเอง

เวลา 1.30 ชั่วโมง

วิธีดำเนินการ

1. ขั้นเริ่มต้นให้คำปรึกษา
 - 1.1 ผู้ให้คำปรึกษาทบทวนเรื่องที่สนทนาครั้งที่แล้ว
 - 1.2 ผู้ให้คำปรึกษาชี้แจงจุดประสงค์ของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพในครั้งนี้
2. ขั้นดำเนินการให้คำปรึกษา
 - 2.1 ผู้ให้คำปรึกษาให้สมาชิกรวบรวมข้อมูลด้านลักษณะงานอาชีพทางคหกรรมศาสตร์ในเรื่อง การได้รับการสนับสนุนให้มีการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ด้วยตนเอง
 - 2.2 ผู้ให้คำปรึกษาสมาชิกวิเคราะห์ข้อมูลด้านลักษณะงานอาชีพทางคหกรรมศาสตร์ เรื่อง การได้รับการสนับสนุนให้มีการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ด้วยตนเอง
 - 2.3 ผู้ให้คำปรึกษาและสมาชิกร่วมกันสังเคราะห์ข้อมูลด้านลักษณะงานอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์เรื่อง การได้รับการสนับสนุนให้มีการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ด้วยตนเอง
 - 2.4 ผู้ให้คำปรึกษาและสมาชิกร่วมกันวินิจฉัยข้อมูลต่าง ๆ จากการสังเคราะห์ด้านลักษณะงานอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ในเรื่อง การได้รับการสนับสนุนให้มีการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ด้วยตนเอง

2.5 ผู้ให้คำปรึกษาและสมาชิกทนายลักษณะงานอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ โดยเสนอทางเลือกในการสนับสนุนให้มีการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ด้วยตนเอง ถ้าปฏิบัติเช่นนั้นแล้วจะเกิดอะไรขึ้นในอนาคตกับสมาชิกให้คิดพิจารณา

2.6 ผู้ให้คำปรึกษาให้คำปรึกษาสมาชิกด้านลักษณะงานอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ในเรื่อง การได้รับการสนับสนุนให้มีการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ เพื่อพัฒนาทัศนคติต่ออาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์

2.7 ผู้ให้คำปรึกษาติดตามผลการให้คำปรึกษาว่าหลังจากสมาชิกได้รับการปรึกษาแล้ว สมาชิกมีความรู้ ความเข้าใจลักษณะงานอาชีพในสถานศึกษาเป็นสิ่งจำเป็นและได้รับการสนับสนุนให้มีการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ด้วยตนเองได้อย่างเหมาะสมเพียงใด โดยการสังเกตและสัมภาษณ์

3. ขั้นตอนการให้คำปรึกษา

ผู้ให้คำปรึกษาให้สมาชิกสรุปผลของการให้คำปรึกษาด้านลักษณะงานอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์แล้วให้ผู้ให้คำปรึกษาสรุปเพิ่มเติม

4. ผู้ให้คำปรึกษานัดหมายการให้คำปรึกษาครั้งต่อไป

อุปกรณ์

เครื่องบันทึกเสียงพร้อมแถบบันทึกเสียง

การประเมินผล

1. สังเกตจากความสนใจและความร่วมมือ
2. สังเกตจากการแสดงความคิดเห็นของนักศึกษาด้านความคิดเกี่ยวกับลักษณะงานอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ เรื่องการได้รับการสนับสนุนให้มีการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ด้วยตนเอง

ครั้งที่ 5

เรื่อง ทักษะคิดต่ออาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ด้านความรู้สึกล

จุดประสงค์

เพื่อพัฒนาทักษะคิดต่ออาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ ด้านความรู้สึกลและบรรยากาศในการประกอบอาชีพอิสระเรื่อง การได้รับการยอมรับจากเพื่อนนอกวงการวิชาชีพ ครอบครัว ญาติ และสังคม

เวลา 1.30 ชั่วโมง

วิธีดำเนินการ

1. ขั้นเริ่มต้นให้คำปรึกษา

1.1 ผู้ให้คำปรึกษาทบทวนเรื่องที่สนทนาครั้งที่แล้ว

1.2 ผู้ให้คำปรึกษาชี้แจงจุดประสงค์ของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพ

ในครั้งนี้

2. ขั้นดำเนินการให้คำปรึกษา

2.1 ผู้ให้คำปรึกษาให้สมาชิกแต่ละคนแสดงความรู้สึกลด้านบรรยากาศในการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์เรื่อง การได้รับการยอมรับจากเพื่อนนอกวงการวิชาชีพ ครอบครัวและสังคม

2.2 ผู้ให้คำปรึกษาให้สมาชิกวิเคราะห์ข้อมูลด้านลักษณะบรรยากาศในการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ เรื่องการได้รับการยอมรับจากเพื่อนนอกวงการวิชาชีพ ครอบครัว ญาติ และสังคม

2.3 ผู้ให้คำปรึกษาเปิดโอกาสให้สมาชิกแสดงความรู้สึกลและแลกเปลี่ยนความรู้สึกลด้านบรรยากาศในการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ เรื่องการได้รับการยอมรับจากเพื่อนนอกวงการวิชาชีพ ครอบครัว ญาติ และสังคม

2.4 ผู้ให้คำปรึกษาและสมาชิกในกลุ่มร่วมกันวินิจฉัยด้านบรรยากาศ เรื่องการได้รับการยอมรับจากเพื่อนนอกวงการวิชาชีพ ครอบครัว ญาติ และสังคม

2.5 ผู้ให้คำปรึกษาและสมาชิกร่วมกันทำนายในด้านบรรยากาศในการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ โดยเสนอทางเลือกในการปฏิบัติเช่นนั้นแล้ว จะเกิดอะไรขึ้นในอนาคตให้กับสมาชิกได้พิจารณา

2.6 ผู้ให้คำปรึกษาให้คำปรึกษาสมาชิกในกลุ่มด้านบรรยากาศ ในการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ เรื่องการได้รับการยอมรับจากเพื่อนนอกวงการวิชาชีพ ครอบครัว ญาติ และสังคม เพื่อให้สมาชิกแต่ละคนพัฒนาทัศนคติต่ออาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์

2.7 ผู้ให้คำปรึกษาดูตามผลการให้คำปรึกษาว่าหลังจากสมาชิกในกลุ่มได้รับคำปรึกษาแล้วโดยการสัมภาษณ์และคำบอกเล่าของสมาชิก สมาชิกแต่ละคนมีความรู้สึกดีขึ้นด้านบรรยากาศในการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ เรื่องการได้รับการยอมรับจากเพื่อนนอกวงการวิชาชีพ ครอบครัว ญาติ และสังคม

3. ขั้นตอนการให้คำปรึกษา

ผู้ให้คำปรึกษาให้สมาชิกแต่ละคนสรุปผลของการให้คำปรึกษาด้านบรรยากาศการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ เรื่องการได้รับการยอมรับจากเพื่อนนอกวงการวิชาชีพ ครอบครัว ญาติ และสังคม

4. ผู้ให้คำปรึกษานัดหมายการให้คำปรึกษาครั้งต่อไป

อุปกรณ์

เครื่องบันทึกเสียงพร้อมแถบบันทึกเสียง

การประเมินผล

1. สังเกตจากความสนใจและความร่วมมือ
2. สังเกตจากการแสดงความคิดเห็นของนักศึกษาด้านความรู้สึกเกี่ยวกับลักษณะงานอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ เรื่องการได้รับการยอมรับจากเพื่อนนอกวงการวิชาชีพ ครอบครัว ญาติ และสังคม

ครั้งที่ 6

เรื่อง ทักษะคิดต่ออาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ด้านความรู้สึกลึก

จุดประสงค์

เพื่อพัฒนาทักษะคิดต่ออาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ ด้านความรู้สึกลึกและบรรยากาศในการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ เป็นเรื่องน่าภาคภูมิใจแม้จะ เกิดความเหน็ดเหนื่อย แต่ก็มีความสุข

เวลา 1.30 ชั่วโมง

วิธีดำเนินการ

1. ขั้นเริ่มต้นให้คำปรึกษา
 - 1.1 ผู้ให้คำปรึกษาทบทวนเรื่องที่สนทนาค้างที่แล้ว
 - 1.2 ผู้ให้คำปรึกษาชี้แจงจุดประสงค์ของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพ
2. ขั้นดำเนินการให้คำปรึกษา
 - 2.1 ผู้ให้คำปรึกษาให้สมาชิกแต่ละคนแสดงความรู้สึกลึกด้านบรรยากาศในการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ เป็นเรื่องน่าภาคภูมิใจแม้จะ เหน็ดเหนื่อยแต่ก็มีความสุข
 - 2.2 ผู้ให้คำปรึกษาสมาชิกวิเคราะห์ข้อมูลด้านบรรยากาศในการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ เป็นเรื่องน่าภาคภูมิใจ แม้จะเหน็ดเหนื่อยแต่ก็มีความสุข
 - 2.3 ผู้ให้คำปรึกษาเปิดโอกาสให้สมาชิกแสดงความรู้สึกลึกและแลกเปลี่ยนความรู้สึกลึกด้านบรรยากาศในการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์เรื่อง น่าภาคภูมิใจ แม้จะเหน็ดเหนื่อยแต่ก็มีความสุข
 - 2.4 ผู้ให้คำปรึกษาและสมาชิกในกลุ่มร่วมกันวินิจฉัยด้านบรรยากาศในการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ในเรื่องน่าภาคภูมิใจ แม้จะเหน็ดเหนื่อยแต่ก็มีความสุข
 - 2.5 ผู้ให้คำปรึกษาและสมาชิกร่วมกันทำนายในด้านบรรยากาศในการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ โดยเสนอทางเลือกในการปฏิบัติเช่นนั้นแล้วจะ เกิดอะไรขึ้นในอนาคตให้กับสมาชิกได้พิจารณา

2.6 ผู้ให้คำปรึกษาให้คำปรึกษาสมาชิกในกลุ่มด้านบรรยากาศในการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์เรื่องนำภาควิชา แม้จะเห็นดีเห็นงามแต่ก็มีความสุข

2.7 ผู้ให้คำปรึกษาติดตามผลการให้คำปรึกษาว่าหลังจากสมาชิกในกลุ่มได้รับคำปรึกษาแล้ว โดยการสัมภาษณ์และคำบอกเล่าของสมาชิก สมาชิกแต่ละคนมีความรู้สึกดีขึ้นด้านบรรยากาศในการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์เรื่องนำภาควิชา แม้จะเห็นดีเห็นงามแต่ก็มีความสุข

3. ขั้นตอนการให้คำปรึกษา

ผู้ให้คำปรึกษาให้สมาชิกแต่ละคนสรุปผลของการให้คำปรึกษาด้านบรรยากาศการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์เรื่องนำภาควิชา แม้จะเห็นดีเห็นงามแต่ก็มีความสุข

4. ผู้ให้คำปรึกษานัดหมายการให้คำปรึกษาครั้งต่อไป

อุปกรณ์

เครื่องบันทึกเสียงพร้อมแถบบันทึกเสียง

การประเมินผล

1. สังเกตจากความสนใจและความร่วมมือ
2. สังเกตจากการแสดงความคิดเห็นของนักศึกษาด้านความรู้สึกเกี่ยวกับลักษณะงานอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ เรื่องนำภาควิชา แม้จะเห็นดีเห็นงามแต่ก็มีความสุข

ครั้งที่ 7

เรื่อง ทักษะคิดต่ออาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ด้านความรู้สึกและบรรยากาศ
ในการประกอบอาชีพอิสระ เป็นเรื่องเริ่มต้นได้ง่ายและมีโอกาสประสบความสำเร็จ
สามารถพึ่งตนเองได้ในแง่การหารายได้และการสร้างความก้าวหน้า

จุดประสงค์

เพื่อพัฒนาทักษะคิดต่ออาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ ด้านความรู้สึกและบรรยากาศในการประกอบอาชีพอิสระ เป็นเรื่องเริ่มต้นได้ง่ายและมีโอกาสประสบความสำเร็จ สามารถพึ่งตนเองได้ในแง่การหารายได้ และการสร้างความก้าวหน้า

เวลา 1.30 ชั่วโมง

วิธีดำเนินการ

1. ขั้นเริ่มต้นให้คำปรึกษา
 - 1.1 ผู้ให้คำปรึกษาทบทวนเรื่องที่สนทนาครั้งที่แล้ว
 - 1.2 ผู้ให้คำปรึกษาชี้แจงจุดประสงค์ของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพในครั้งนี้
2. ขั้นดำเนินการให้คำปรึกษา
 - 2.1 ผู้ให้คำปรึกษาให้สมาชิกแต่ละคนแสดงความรู้สึกเป็นเรื่องเริ่มต้นได้ง่ายและมีโอกาสประสบความสำเร็จ สามารถพึ่งตนเองได้ในแง่การหารายได้ และการสร้างความก้าวหน้า
 - 2.2 ผู้ให้คำปรึกษาสมาชิกวิเคราะห์ข้อมูลด้านบรรยากาศในการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ที่เป็นเรื่องเริ่มต้นได้ง่ายและมีโอกาสประสบความสำเร็จ สามารถพึ่งตนเองได้ในแง่การหารายได้ และการสร้างความก้าวหน้า
 - 2.3 ผู้ให้คำปรึกษาเปิดโอกาสให้สมาชิกแสดงความรู้สึกแลกเปลี่ยนความรู้สึกด้านบรรยากาศในการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ เป็นเรื่องเริ่มต้นได้ง่ายและมีโอกาสประสบความสำเร็จ สามารถพึ่งตนเองได้ในแง่การหารายได้ และการสร้างความก้าวหน้า

2.4 ผู้ให้คำปรึกษาและสมาชิกในกลุ่มร่วมกันวินิจฉัยด้านบรรยากาศในการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์เป็นเรื่องเริ่มต้นได้ง่ายและมีโอกาสประสบความสำเร็จ สามารถพึ่งตนเองได้ในแง่การหารายได้ และการสร้างความก้าวหน้า

2.5 ผู้ให้คำปรึกษาและสมาชิกร่วมกันทำนายในด้านบรรยากาศในการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ โดยเสนอทางเลือกในการปฏิบัติเช่นนั้นแล้วจะเกิดอะไรขึ้นในอนาคตให้กับสมาชิกได้พิจารณา

2.6 ผู้ให้คำปรึกษาให้คำปรึกษาสมาชิกในกลุ่มด้านบรรยากาศในการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์เป็นเรื่องเริ่มต้นได้ง่าย และมีโอกาสประสบความสำเร็จ สามารถพึ่งตนเองได้ ในแง่การหารายได้ และการสร้างความก้าวหน้า

2.7 ผู้ให้คำปรึกษาดำเนินการให้คำปรึกษาหลังจากสมาชิกในกลุ่มได้รับคำปรึกษาแล้ว โดยการสัมภาษณ์และคำบอกเล่า สมาชิกแต่ละคนมีความรู้สึกดีขึ้น ด้านบรรยากาศในการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์เป็นเรื่องเริ่มต้นได้ง่าย และมีโอกาสประสบความสำเร็จ สามารถพึ่งตนเองได้ ในแง่การหารายได้ และการสร้างความก้าวหน้า

3. ขั้นตอนการให้คำปรึกษา

3.1 ผู้ให้คำปรึกษาให้สมาชิกแต่ละคนสรุปผลของการให้คำปรึกษาด้านบรรยากาศการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์เป็นเรื่องเริ่มต้นได้ง่าย และมีโอกาสประสบความสำเร็จ สามารถพึ่งตนเองได้ ในแง่การหารายได้ และการสร้างความก้าวหน้า

3.2 ก่อนสิ้นสุดการทดลองในครั้งที่ 7 ผู้ให้คำปรึกษามอบหมายให้สำรวจการเข้าร่วมกิจกรรมในทางประกอบอาชีพอิสระเพื่อฝึกฝนทักษะ การผลิตและการจำหน่ายของสถานศึกษา การออกไปสัมภาษณ์ผู้ประกอบการอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์

4. ผู้ให้คำปรึกษานัดหมายการให้คำปรึกษาครั้งต่อไป

อุปกรณ์

เครื่องบันทึกเสียงพร้อมแถบบันทึกเสียง

การประเมินผล

1. สังเกตจากความสนใจและความร่วมมือ
2. สังเกตจากการแสดงความคิดเห็นของนักศึกษาด้านความรู้สึเกี่ยวกับลักษณะงาน

อาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์เป็นเรื่องเริ่มต้นได้ง่าย และมีโอกาสประสบความสำเร็จ
สามารถพึ่งตนเองได้ ในแง่การหารายได้ และการสร้างความก้าวหน้า

ครั้งที่ 8

เรื่อง ทักษะคิดต่ออาชีพอิสระทางเกษตรศาสตร์ด้านแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรม

จุดประสงค์

เพื่อพัฒนาทัศนคติต่ออาชีพอิสระทางเกษตรศาสตร์ ด้านการเข้าร่วมกิจกรรมฝึกฝนทักษะ การผลิต การจำหน่าย ในร้านค้าของสถานศึกษา

เวลา 1.30 ชั่วโมง

วิธีดำเนินการ

1. ขึ้นเริ่มต้นให้คำปรึกษา
 - 1.1 ผู้ให้คำปรึกษาทบทวนเรื่องที่สนทนาครั้งที่แล้ว
 - 1.2 ผู้ให้คำปรึกษาชี้แจงจุดประสงค์ของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพ
- ในครั้งนี
2. ขึ้นดำเนินการให้คำปรึกษา
 - 2.1 ผู้ให้คำปรึกษาให้สมาชิกอภิปรายด้านเข้าร่วมกิจกรรม ฝึกฝนทักษะการผลิต และการจำหน่ายในร้านค้าของสถานศึกษา
 - 2.2 ผู้ให้คำปรึกษาให้สมาชิกวิเคราะห์ข้อมูลการเข้าร่วมกิจกรรมฝึกฝนทักษะการผลิต และการจำหน่ายในร้านค้าของสถานศึกษา
 - 2.3 ผู้ให้คำปรึกษาและสมาชิกในกลุ่มร่วมกันสังเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้จากการวิเคราะห์จากข้อ 2.2 เพื่อพัฒนาทัศนคติต่ออาชีพอิสระทางเกษตรศาสตร์
 - 2.4 ผู้ให้คำปรึกษาและสมาชิกในกลุ่มร่วมกันวินิจฉัยข้อมูลต่าง ๆ จากการสังเกตการณ์ ประกอบกับความคิด ความรู้สึกต่ออาชีพอิสระทางเกษตรศาสตร์
 - 2.5 การทำนาย ผู้ให้คำปรึกษาและสมาชิกร่วมกันเสนอทางเลือกในการเข้าร่วมกิจกรรมฝึกฝน ทักษะ การผลิต และการจำหน่ายในร้านค้าของสถานศึกษา ถ้าทำเช่นนั้นแล้วจะเกิดอะไรขึ้นในอนาคตให้กับสมาชิกได้พิจารณา
 - 2.6 ผู้ให้คำปรึกษาให้สมาชิกด้านการเข้าร่วมกิจกรรมฝึกฝน ทักษะการผลิต และการจำหน่ายในร้านค้าของสถานศึกษา

2.7 ผู้ให้คำปรึกษาดำเนินการและให้ผู้ให้คำปรึกษาว่าหลังจากสมาชิกได้รับการปรึกษาแล้ว จากข้อ 2.6 แล้วสมาชิกมีความรู้ ความคิด ความรู้สึก และแนวโน้มพฤติกรรม ได้อย่างเหมาะสมเพียงใดโดยการสัมภาษณ์และคำบอกเล่าของสมาชิก

3. ขั้นตอนการให้คำปรึกษา

ผู้ให้คำปรึกษาให้สมาชิกแต่ละคนสรุปผลของการให้คำปรึกษาด้านเข้าร่วมกิจกรรม ในการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ เพื่อพัฒนาทัศนคติต่ออาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ แล้วให้ผู้ให้คำปรึกษาสรุปเพิ่มเติม

4. ผู้ให้คำปรึกษานัดหมายการให้คำปรึกษาครั้งต่อไป

อุปกรณ์

เครื่องบันทึกเสียงพร้อมแถบบันทึกเสียง

การประเมินผล

1. สังเกตจากความสนใจและความร่วมมือ
2. สังเกตจากการแสดงความคิดเห็นของนักศึกษาด้านแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรม ด้านเข้าร่วมกิจกรรม ฝึกฝนทักษะ การผลิต การจำหน่ายในร้านค้าของสถานศึกษา

ครั้งที่ 9

ทัศนคติต่ออาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ด้านแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรม

จุดประสงค์

เพื่อพัฒนาทัศนคติต่ออาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ ด้านการออกไปสัมภาษณ์ผู้ประกอบการอาชีพอิสระ

เวลา 1.30 ชั่วโมง

วิธีดำเนินการ

1. ขั้นเริ่มต้นให้คำปรึกษา
 - 1.1 ผู้ให้คำปรึกษาทบทวนเรื่องที่สนทนาค้างที่แล้ว
 - 1.2 ผู้ให้คำปรึกษาชี้แจงจุดประสงค์ของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพ
2. ขั้นดำเนินการให้คำปรึกษา
 - 2.1 ผู้ให้คำปรึกษาให้สมาชิกอภิปรายด้านการออกไปสัมภาษณ์ผู้ประกอบการอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์
 - 2.2 ผู้ให้คำปรึกษาสมาชิกวิเคราะห์ข้อมูลด้านการออกไปสัมภาษณ์ผู้ประกอบการอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์
 - 2.3 ผู้ให้คำปรึกษาและสมาชิกในกลุ่มร่วมกันสังเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้จากการวิเคราะห์จากข้อ 2.2 เพื่อพัฒนาทัศนคติต่ออาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์
 - 2.4 ผู้ให้คำปรึกษาและสมาชิกในกลุ่มร่วมกันวินิจฉัยข้อมูลต่าง ๆ จากการสังเคราะห์ประกอบความคิด ความรู้สึกต่ออาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์
 - 2.5 การทำนาย ผู้ให้คำปรึกษาและสมาชิกร่วมกันเสนอทางเลือกในการออกไปสัมภาษณ์ผู้ประกอบการอาชีพอิสระ ถ้าทำเช่นนั้นจะเกิดอะไรขึ้นในอนาคตให้กับสมาชิกได้พิจารณา
 - 2.6 ผู้ให้คำปรึกษาให้คำปรึกษาสมาชิกด้านการออกไปสัมภาษณ์ผู้ประกอบการอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์

2.7 ผู้ให้คำปรึกษาติดตามผลการให้คำปรึกษาว่าหลังจากสมาชิกได้รับการปรึกษาแล้ว จากข้อ 2.6 แล้วสมาชิกมีความรู้ ความคิด ความรู้สึก และแนวโน้มพฤติกรรม ได้อย่างเหมาะสมเพียงใดโดยการสัมภาษณ์ และคำบอกเล่าของสมาชิก

3. ขั้นตอนการให้คำปรึกษา

ผู้ให้คำปรึกษาให้สมาชิกแต่ละคนสรุปผลของการให้คำปรึกษาด้านออกไปสัมภาษณ์ผู้ประกอบอาชีพอิสระแล้วให้ผู้ให้คำปรึกษาสรุปเพิ่มเติม

4. ผู้ให้คำปรึกษานัดหมายการให้คำปรึกษาครั้งต่อไป

อุปกรณ์

เครื่องบันทึกเสียงพร้อมแถบบันทึกเสียง

การประเมินผล

1. สังเกตจากความสนใจและความร่วมมือ
2. สังเกตจากการแสดงความคิดเห็นของนักศึกษา ด้านแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมด้านการออกไปสัมภาษณ์ผู้ประกอบอาชีพอิสระ

ครั้งที่ 10

ทัศนคติต่ออาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ด้านแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรม

จุดประสงค์

เพื่อพัฒนาทัศนคติต่ออาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ ด้านแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรม
เรื่องความตั้งใจประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์อย่างเต็มความสามารถ

เวลา 1.30 ชั่วโมง

วิธีดำเนินการ

1. ขั้นเริ่มต้นให้คำปรึกษา
 - 1.1 ผู้ให้คำปรึกษาทบทวนเรื่องที่สนทนาครั้งที่แล้ว
 - 1.2 ผู้ให้คำปรึกษาชี้แจงจุดประสงค์ของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพ
- ในครั้งนี้
2. ขั้นดำเนินการให้คำปรึกษา
 - 2.1 ผู้ให้คำปรึกษาให้สมาชิกอภิปรายด้านความตั้งใจประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์อย่างเต็มความสามารถ
 - 2.2 ผู้ให้คำปรึกษาสมาชิกวิเคราะห์ข้อมูลด้านความตั้งใจประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์อย่างเต็มความสามารถ
 - 2.3 ผู้ให้คำปรึกษาและสมาชิกในกลุ่มร่วมกันสังเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้จากการวิเคราะห์จากข้อ 2.2 เพื่อพัฒนาทัศนคติต่ออาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์
 - 2.4 ผู้ให้คำปรึกษาและสมาชิกในกลุ่มร่วมกันวินิจฉัยข้อมูลต่าง ๆ จากการสังเคราะห์ประกอบความคิด ความรู้สึกต่ออาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์
 - 2.5 การทำนาย ผู้ให้คำปรึกษาและสมาชิกร่วมกันเสนอทางเลือกในความตั้งใจประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์อย่างเต็มความสามารถ จึงพยายามฝึกฝนความชำนาญด้วยตนเอง ถ้าทำเช่นนั้นแล้วจะเกิดอะไรขึ้นในอนาคตให้กับสมาชิกได้พิจารณา
 - 2.6 ผู้ให้คำปรึกษาให้คำปรึกษาสมาชิกด้านความตั้งใจประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์อย่างเต็มความสามารถ

2.7 ผู้ให้คำปรึกษาดัดตามผลการให้คำปรึกษาว่าหลังจากสมาชิกได้รับการปรึกษาแล้ว จากข้อ 2.6 แล้วสมาชิกมีความรู้ ความคิด ความรู้สึก และแนวโน้มพฤติกรรมได้อย่างเหมาะสมเพียงใดโดยการสัมภาษณ์ และคำบอกเล่าของสมาชิก

3. ขั้นตอนการให้คำปรึกษา

ผู้ให้คำปรึกษาให้สมาชิกแต่ละคนสรุปผลของการให้คำปรึกษาด้านความตั้งใจ ประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์อย่างเต็มความสามารถ เพื่อพัฒนาทัศนคติต่ออาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์แล้วให้ผู้ให้คำปรึกษาสรุปเพิ่มเติม

4. ผู้ให้คำปรึกษานัดหมายการให้คำปรึกษาครั้งต่อไป

อุปกรณ์

เครื่องบันทึกเสียงพร้อมแถบบันทึกเสียง

การประเมินผล

1. สังเกตจากความสนใจและความร่วมมือ
2. สังเกตจากการแสดงความคิดเห็นของนักศึกษาด้านแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมด้านความตั้งใจประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์อย่างเต็มความสามารถ

ครั้งที่ 11

ทัศนคติต่ออาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์

จุดประสงค์

เพื่อพัฒนาทัศนคติต่ออาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ ด้านความคิดความรู้สึกและด้าน
แนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรม

เวลา 1.30 ชั่วโมง

วิธีดำเนินการ

1. ขั้นเริ่มต้นให้คำปรึกษา
 - 1.1 ผู้ให้คำปรึกษาทบทวนเรื่องที่สนทนาครั้งที่แล้ว
 - 1.2 ผู้ให้คำปรึกษาชี้แจงจุดประสงค์ของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพ

ในครั้งนี้

2. ขั้นดำเนินการให้คำปรึกษา

2.1 ผู้ให้คำปรึกษาให้สมาชิกวิเคราะห์ข้อมูลด้านลักษณะงานอาชีพอิสระทาง
คหกรรมศาสตร์ เรื่องเป็นอาชีพที่มีเกียรติ สังคมยกย่อง การฝึกทักษะด้านอาชีพเป็นสิ่งจำเป็น
สำหรับนักศึกษาทุกคน และการได้รับการสนับสนุนให้มีการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์
ด้านความรู้สึกและบรรยากาศในการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์จากในเรื่องการ
ได้รับการยอมรับจากเพื่อนนอกวงการวิชาชีพ ครอบครัว ญาติ และสังคม เป็นสิ่งที่น่าภาคภูมิใจ
แม้จะเหน็ดเหนื่อยแต่ก็มีความสุข เป็นเรื่องเริ่มต้นได้ง่ายและมีโอกาสประสบความสำเร็จ
สมาชิกสามารถพึ่งตนเองได้ในแง่การหารายได้และการสร้างความก้าวหน้า ด้านการเข้า
ร่วมกิจกรรมฝึกฝน ทักษะ การผลิต และการจำหน่ายของร้านค้าของสถานศึกษา และการออกไป
สัมภาษณ์ผู้ประกอบการอาชีพอิสระ และความตั้งใจประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์อย่างเต็ม
ความสามารถ จึงพยายามฝึกฝนความชำนาญด้วยตนเอง ที่ผ่านมาแล้วในครั้งที่ 2 - 10 เพื่อ
ตรวจสอบความรู้ ความคิด ความเข้าใจ ความรู้สึก และแนวโน้มการประกอบอาชีพอิสระทาง
คหกรรมศาสตร์

- 2.2 ผู้ให้คำปรึกษาและสมาชิกร่วมกันสังเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ ดังกล่าวไว้ดังกล่าวมาแล้วในข้อ 2.1 เพื่อพัฒนาทัศนคติต่ออาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์
- 2.3 ผู้ให้คำปรึกษาและสมาชิกในกลุ่มร่วมกันวินิจฉัยข้อมูลต่าง ๆ ดังที่ได้กล่าวมาแล้วในข้อ 2.2 เพื่อพัฒนาทัศนคติต่ออาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์
- 2.4 ผู้ให้คำปรึกษาและสมาชิกร่วมกันทำนายแนวโน้มที่จะเกิดในอนาคตหลังจากเสนอทางเลือกต่าง ๆ แล้ว ถ้าทำเช่นนั้นแล้วจะเกิดอะไรขึ้นในอนาคตให้กับสมาชิกได้พิจารณา
- 2.5 ผู้ให้คำปรึกษาให้คำปรึกษาสมาชิกด้านต่าง ๆ ที่กล่าวมาแล้วในข้อ 2.4 เพื่อกระตุ้นให้สมาชิกมีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ให้เกิดความรู้ ความคิด ความรู้สึกที่ดีและตั้งใจที่จะประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์
- 2.6 ผู้ให้คำปรึกษาดูตามผลการให้คำปรึกษาว่าหลังจากสมาชิกในกลุ่มได้รับคำปรึกษาแล้ว เพื่อพัฒนาทัศนคติต่ออาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ สมาชิกเกิดความรู้ ความเข้าใจ ความรู้สึก และแนวโน้มในการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ดีขึ้นเพียงใด โดยการสัมภาษณ์
3. ขั้นตอนการให้คำปรึกษา
- ผู้ให้คำปรึกษาให้สมาชิกแต่ละคนสรุปผลของการให้คำปรึกษาด้านลักษณะงานอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ ด้านบรรยากาศในการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ ด้านการเข้าร่วมกิจกรรมฝึกฝน ทักษะ การประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ ด้านความก้าวหน้าและด้านรายได้ในการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ เพื่อพัฒนาทัศนคติต่ออาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ แล้วให้ผู้ให้คำปรึกษาสรุปเพิ่มเติม
4. ผู้ให้คำปรึกษานัดหมายการให้คำปรึกษาครั้งต่อไป

อุปกรณ์

เครื่องบันทึกเสียงพร้อมแถบบันทึกเสียง

การประเมินผล

1. สังเกตจากความสนใจและความร่วมมือ
2. สังเกตจากการแสดงความคิดเห็นของนักศึกษาด้านความรู้สึก ความเข้าใจ ด้านความรู้สึกและด้านแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมในการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์

ครั้งที่ 12
ปัจฉิมนิเทศ

จุดประสงค์

1. เพื่อเปิดโอกาสให้สมาชิกแลกเปลี่ยนความคิดและแสดงความรู้สึกของตนเองที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระที่ได้เรียนรู้ทั้งหมด
2. เพื่อให้สมาชิกสำรวจตนเองหลังจากการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพว่าเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างไร

เวลา 1.30 ชั่วโมง

วิธีดำเนินการ

1. ผู้ให้คำปรึกษาให้สมาชิกแต่ละคนพูดถึงความรู้สึกของตนเองที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ ประโยชน์ที่ได้จากการกลุ่มข้อเสนอแนะของสมาชิกที่มีต่อการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพ
2. ผู้ให้คำปรึกษาสรุป
3. ผู้ให้คำปรึกษายุติการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพและกล่าวปิดการทดลอง

ตัวอย่างบทสนทนาการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพ ครั้งที่ 7

จุดประสงค์

เพื่อพัฒนาทัศนคติต่ออาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ด้านความรู้สึกละเอียดและบรรยากาศในการประกอบอาชีพอิสระเป็นเรื่อง เริ่มต้นได้ง่ายและมีโอกาสประสบความสำเร็จ สามารถพึ่งตนเองได้ในแง่การหารายได้ และการสร้างความก้าวหน้า

วิธีดำเนินการ

ผู้ให้คำปรึกษา : สวัสดีสมาชิกทุกคน พบกันอีกครั้งเป็นครั้งที่ 7 วันนี้เรามาพร้อมหน้าพร้อมตากันทุกคน เมื่อครั้งที่แล้วเราพูดถึงถึงความรู้สึกเกี่ยวกับการเรื่อง นำภาคภูมิใจ แม้จะเกิดความเหน็ดเหนื่อย แต่ก็มีความสุข วันนี้เรามาสอนกันเรื่อง ความรู้สึกในการประกอบอาชีพอิสระเกี่ยวกับเป็นเรื่องเริ่มต้นได้ง่าย และมีโอกาสประสบความสำเร็จ สามารถพึ่งตนเองได้ในแง่การหารายได้และสร้างความก้าวหน้า จุดประสงค์ในครั้งนี้เป็นการพัฒนาทัศนคติด้านความรู้สึกเป็นเรื่องเริ่มต้นได้ง่าย อย่างที่ได้กล่าวแล้วการมองว่าเป็นเรื่องยากหรือง่ายดูที่เราจะลงทุนการลงทุนมากก็ดูยาก ถ้าเราเริ่มต้นครั้งแรกในการลงทุนน้อย ค่อย ๆ เติบโตจะดูไม่เหนื่อยและไม่ต้องพยายามมาก อย่าเพิ่งขยายให้ใหญ่ขึ้น จนไม่สามารถดูแลได้ สมาชิกคิดว่าอย่างไร มันเริ่มต้นง่ายหรือไม่

วาริน : มันง่าย คือมีเงินลงทุนแล้ว สถานที่แล้วแต่ถ้าจะให้ประสบความสำเร็จในความ คิดมันยากต้องเตรียมหลายอย่าง ต้องอ่อย ให้อ่านรู้จักร้านของเรา

ผู้ให้คำปรึกษา : มันต้องสะสมเวลา สมมติว่ามีเงินแล้ว มีสถานที่แล้ว จะมาคุยเรื่องกำลังใจ ในการประกอบอาชีพ

มยุรี : ต้องกล้าลงทุน แต่งร้านด้วย

ผู้ให้คำปรึกษา : แล้วเงินลงทุนให้ด้วยเป็นของใคร ถ้าคนใจกล้าเงินเราถ้าหมดก็หมด แต่ถ้า ยืมมาต้องใช้หนี้เขามีดอกเบี้ย ถ้ามีพ่อแม่ให้ บางคนก็ลงทั้งหมด บางคนก็ ค่อย ๆ ลงทุนไป บางคนยังมีหนี้ยิ่งอีกเพิ่ม เพราะต้องใช้หนี้เขา ต้องสู้ให้ได้ หาทางไปให้ได้

- วาริน : ถ้าล้มก็แย่
- ผู้ให้คำปรึกษา : สถานที่เป็นอย่างไรร ถ้าทำเลไม่ดี
- วาริน : ก็ขายไม่ได้
- ผู้ให้คำปรึกษา : ถ้าเป็นบ้านในซอยต้องมีป้ายบอกหน้าซอย จักรรถเข้าไป เดินเข้าไปรับประทาน
ต้องเชิญชวน
- วาริน : ต้องใช้เวลา
- มยุรี : ถ้าเราทำแล้วล้ม ครั้งแรกเราท้อแล้วก็ไม่มีประโยชน์ เราต้องพยายามไป
เรื่อย ๆ
- ผู้ให้คำปรึกษา : ความท้อจะแก้ไขอย่างไร
- มยุรี : สมมติครั้งแรกล้ม เราก็ต้องคิดเสี่ยงครั้งที่หนึ่ง แม้จะล้มเราก็ต้องพยายาม
ครั้งที่สอง ก็ล้มก็ต้องพยายามอีก
- ผู้ให้คำปรึกษา : ก่อนที่เราจะเริ่มต้นทำอะไร ทุกคนก็ต้องคิดตรงนี้ คิดบวกก่อน และโอกาส
ที่จะขึ้นหรือล้มก็มี
- วาริน : มีมากมีน้อยใช้ไหม
- ผู้ให้คำปรึกษา : ค่ะ อยู่เราลงทุนทำธุรกิจอะไรบาง ธุรกิจล้มแล้ว ลุกขึ้นมาได้ บางธุรกิจล้ม
แล้วต้องเปลี่ยนไปอีกอย่างแล้วแต่เราขายอะไร เราต้องมานั่งจินตนาการว่า
เราจะลงทุนอะไร ที่นี้มามองความถนัด ถ้ามองผิดที่มอง บางคนญาติทำไปช่วย
ทำไปรับมา ไม่ต้องผลิตเองก็ได้ อาชีพอิสระไม่ต้องผลิตเองก็ได้ หมายถึงไป
รับมา ผักเรื่องขายก่อน บางคนก็เปิดร้าน ทำเองก็มี มีครอบครัวช่วยเหลือ
หรือมีเพื่อนเป็นหุ้นส่วนกัน ครูเคยเห็นคนรู้จักกันขายไก่ทอด ใช้ใบกั๊กไฟเป็น
สถานที่ขาย ทำเลหน้าตลาด หรือคนขายขนมครกแล้วขายไอศกรีมด้วย มองดู
แล้วมันเกี่ยวกับความท้อด้วยอย่างที่พูด
- วาริน : ของอย่างนี้อยู่ที่ดวงด้วย
- ผู้ให้คำปรึกษา : ดวงคืออะไร
- วาริน : ถ้าไม่มีดวงทางนี้ ก็ทำไม่สำเร็จ เป็นความเชื่อ

ผู้ให้คำปรึกษา : ไม่อยากให้คนเราเชื่อ เพราะอยากให้ลองฝึกด้วยตัวเราเอง มันมีโอกาสผิดได้ อย่าไปดูมากทุกคนชอบดู ถ้าไปคิดเอาดวงมาผูกเรื่องการทำธุรกิจ มันเป็นเรื่องแห่งกรรมเป็นกฎแห่งกรรม การดูดวงทำให้เราวิตกกังวล เมื่อกี้เราพูดเรื่องท้อ มันแก้อย่างไรมีหลายคนพูดเรื่องยากเราพูดไปเรื่องง่ายแล้วมีหลายคนว่ามันง่ายไหม

เทวี : ยาก มันเหมือนเป็นเรื่องง่าย ต้องวางแผนล่วงหน้า เราทำเองไม่เป็นแต่ต้องการทำ ก็ต้องจ้างลูกจ้างคนเดียวไม่พอ ก็ต้องจ้าง 3 คน เวลาซื้อของซื้อได้ไม่ครบ ดูตัวอย่างพี่ชาย

ผู้ให้คำปรึกษา : อยากรู้ทำไมต้องใช้คน 3 คน ธุรกิจใหญ่มาก

เทวี : คนทำหนึ่งคน คนเสิร์ฟหนึ่งคน แล้วก็ล้างจานหนึ่งคน เจ้าของเก็บเงิน

วาริน : เราเป็นคนเก็บเงินแล้วจ้างเขาทำก็เธอไม่มีความรู้ในการทำหรือ

ผู้ให้คำปรึกษา : ไม่มีเลย แต่จะให้เจ้าของล้างจานก็ไม่ได้ เพราะติดศักดิ์ศรี ต้องจ้างคนมากขึ้น เงินเดือนและที่พักพร้อมกินอยู่ เงินก็ต้องหาได้มาก จึงจะอยู่ได้

เทวี : ถ้าไม่มีลูกค้ายี่

ผู้ให้คำปรึกษา : ต้องลดคนลง หรือเจ้าของร้านลงมือทำด้วย จึงจะอยู่รอดได้

มยุรี : ถ้ามีคนในครอบครัวมากก็ช่วยกันได้

ผู้ให้คำปรึกษา : คนรุ่นเก่าจะอยู่รอดได้ ถ้ามีคนเยอะ ๆ ช่วยกัน

วาริน : พี่น้องไม่ช่วยกันก็มี ไม่ทำทุกคน

ผู้ให้คำปรึกษา : วิธีการแก้ไขทำอย่างไร ให้มองดูร้านใกล้วิทยาลัยฯ ขายก๋วยเตี๋ยว ใช้จำนวนคนในครอบครัวมาช่วยกัน มีลูกชายช่วยกันจัดร้านเรียบร้อย คนขายเป็นแม่จะออกมาช่วงทำก๋วยเตี๋ยวสามารถรับผิดชอบครอบครัวได้บวกกับเปิดบ้านเป็นที่ตั้งบริการวิดีโอเกมส์ด้วย ถ้ามีคนในครอบครัวมากก็ได้ ไม่ต้องจ้างใครที่เห็นมาแล้วบอกว่ายากใช่ไหม ยังคิดว่ายากหรือไม่ ในปัจจุบัน

เทวี : หนูยังเห็นว่ายากนิดหน่อย

ผู้ให้คำปรึกษา : แล้วเวลาเห็นควรทำอาชีพอิสระขายก๋วยเตี๋ยว แล้วมันดี อยากลงไปทำไหม เคยคิดไหม

มยุรี : อยากทำบ้าง

- ผู้ให้คำปรึกษา : นับเงินไม่ทันเลย มีหลายร้านแถวสะพานหัน พาหุรัด เคยเห็นร้านก๋วยเตี๋ยวขายดีมาก ๆ ราคาที่สูงด้วย การบริการรวดเร็ว มีขนมหวานด้วยราคาสูงขึ้นตลอดก็มีคนกินดินและมีแบกะดินขายเมี่ยงคำ ก็ขายดีราคาสูงขึ้น
- วาริน : อยู่ที่ตัวเราพร้อมที่จะสู้หรือไม่ พร้อมทำพร้อมขาย สู้ไม่สู้อยู่ที่เรา มันขึ้นอยู่กับความสมกับราคาหรือไม่
- ผู้ให้คำปรึกษา : มันอยู่ที่เราไปสำรวจอาชีพอิสระในท้องถิ่นมีมากหรือไม่ อาชีพอิสระแต่ละอย่างหาอย่างไรมีที่ประเภท เป็นแผงลอยแบกะดิน ร้านค้าทำให้เราเกิดความเชื่อมั่น เพราะมีข้อมูลร้อยหรือไม่ มีที่ร้าน ราคาเป็นอย่างไร อาหารก็เหมือนธุรกิจอื่น ๆ ต้องสำรวจก่อนในท้องถิ่นนั้น มีผู้ขายซ้ำกับเราหรือไม่ เราจะทราบคร่าว ๆ จำนวนการขายในแต่ละวัน มันขึ้นอยู่กับการจัดการดีหรือไม่
- วาริน : รสชาติอาหารมีส่วนในการค้าขายดีด้วย
- ผู้ให้คำปรึกษา : ราคาที่มีส่วน ทำให้ขายได้ดี ปัญหาเกิดจากอะไร เห็นได้ง่ายขึ้นไหม อาชีพอิสระคนขายพร้อมแล้ว แล้วยังมีปัญหาอะไรอีก อย่างเช่นการขายอาหารในวิทยาลัยฯ ลูกค้าคือนักเรียนนักศึกษาที่เรียนที่นั่นอยู่แล้ว แต่ทำไปขายไม่ดี เพราะขาดการดูแลปล่อยให้ลูกค้าออกจากวิทยาลัยฯ ไปหากินข้างนอกแล้วสมาชิกยังสามารถไปสัมภาษณ์อาชีพที่เขาค้าขายได้อีก ในการที่เขาทำอาชีพนี้แต่เด็กนักศึกษา ก็ไม่คิดเลยเพราะเห็นว่าย่างเด็กไม่เอามาเป็นอาารมณ์แล้ว ก็ดูเขาเห็นว่าง่ายหรือยากไม่ให้คิดแทนคนอื่น ครูว่ามันยากในการประกอบอาชีพอิสระ แต่ก็จะทำนะ ต้องฟันฝ่ามาก เหนื่อยมีสถานที่พร้อมแล้ว
- วาริน : ทุกอย่างพร้อม
- กัญญา : คิดว่ามันง่าย หนูทำได้ ทำเองก่อนขายอาหารทอด อาหารกินเล่น ลูกค้าส่งก็ทอดให้เขา
- ผู้ให้คำปรึกษา : ขายที่ไหน ในห้าง ในร้านค้า แบกะดิน
- กัญญา : มีร้านดีกว่า
- ผู้ให้คำปรึกษา : เคยเห็นมีร้านขายทอดมัน แบกะดินที่วัดสามปลื้ม จักรวรรดิ ขายดีมาก เคยเห็นไหม มีอีกร้านที่ปากคลองตลาดเปลี่ยนแปลงจากขายปลาสดมาขายทอดมันมีฝุ่นผง ดูไม่สะอาด

- วาริน : เราสามารถทำได้ดีกว่านี้ มีความสะอาดด้วย
- กัญญา : ร้านอาหารตามโรงพยาบาลขายดีมาก
- วาริน : ไม่จำเป็นต้องที่ห่างๆ ขอให้จัดมุมจัดสถานที่ให้เต็มที่ หนูเคยเห็นมีร้านค้าหลาย
อย่างจำนวนมากลูกค้าจะมาเอง ปิดถนนขายช่วงกลางวัน
- มยุรี : ร้านก๋วยเตี๋ยวข้างบ้านหนู แรก ๆ ค้าขายอย่างอื่น ต่อมาคิดอย่างไม่ทราบ
ก็ขายก๋วยเตี๋ยว แรก ๆ ก็คนน้อย ต่อมาหลัง ๆ ลูกค้าก็เต็มเลยเยอะมาก
- ผู้ให้คำปรึกษา : เดียวนี้ เศรษฐกิจไม่ได้ การรับประทานข้างนอกก็น้อยลง แต่ก็ยังมีคน
รับประทานเพราะบ้านใกล้ ต้องรองท้องก่อน เรื่องสุขอนามัยก็มีส่วน
ความใหม่สดของอาหารและการปรุงอาหาร
- วาริน : แต่ก็ยังมีคนซื้ออยู่ มันเป็นทุกร้าน
- ผู้ให้คำปรึกษา : บางครั้งก็มีบางส่วน ที่รับประทานเองสมาชิกคนอื่นคิดอย่างไร
- สมหญิง : ควรเปลี่ยนแปลงรายการเมนูอาหาร และรสชาติอาหาร
- ผู้ให้คำปรึกษา : คิดว่าไม่ยากใช่ไหมถ้าเราเป็นคนภาคนั้น ๆ ถ้าให้เปิดร้านอาหารแบบอื่น ๆ
ทำได้ไหม เคยได้เรียนไหม
- สุขใจ : ทำได้ไหม แนวอาหารแต่ละภาคทำได้ไหม
- สมหญิง : ทำได้เฉพาะของภาคเรา
- ผู้ให้คำปรึกษา : อาหารจีนทำได้ไหม
- เทวี : ทำได้อย่างที่วิทยาลัยฯ สอน ช่วงสอนขณะนี้ ลืมแล้วเพราะเวลามีส่วนทำให้ลืม
- ผู้ให้คำปรึกษา : ลองเปลี่ยนมาคิดเรื่องขนมบ้าง เคยคิดเอาไปวางขายหรือไม่ ตามสถานที่
ต่าง ๆ
- มยุรี : ได้เคยฝึกหัดทำมาบ้าง แต่ยังไม่เคยทำขนมเลย
- ผู้ให้คำปรึกษา : ตกลงคิดว่าง่าย แต่ต้องดูสถานที่
- วาริน : ไม่เคยคิด เป็นลูกจ้างใคร
- เทวี : คือจะทำทัวร์ พาไปเที่ยวและหนูรับทำอาหารกล่อง
- วาริน : เคยคิดทำธุรกิจคนละอย่าง ทำไม่เหมือนกันช่วยกันทำ
- ผู้ให้คำปรึกษา : ทำได้นะ ดี มีความคิดดี

- เทวี : ทำของฝาก (สำหรับนักท่องเที่ยว) ของฝากที่เป็นของกิน คิดหลายอย่าง
- สุขใจ : ทำทัวร์ เปิดร้านเบเกอรี่ เปิดร้านของอาหารตามสั่ง
- ผู้ให้คำปรึกษา : ขอให้พยายามทำอย่างมีคุณธรรม บางครั้งก็รู้แต่ยังทำ การค้าเบเกอรี่มีมากนะ แล้วร้านขายไอศกรีมอย่างเดียวทำได้ไหม อยู่ได้หรือไม่พูดถึงกลุ่มเรา เป็นอย่างไร
- วาริน : เบียงเบนในทางดี
- ผู้ให้คำปรึกษา : การทำได้ดีก็มีประโยชน์ ในแง่เมื่อมีครอบครัวเลี้ยงลูกได้ด้วย ถ้ามีใจแต่ไม่มีเงินก็แย่เหมือนกัน บางครั้งมีคนเปิดร้านให้ ขายลูกค้าก็แย่เหมือนกัน ถ้ามีคนให้สถานที่เช่นคนขาย แชนด์วิชที่โรงพยาบาลกรุงเทพ ขายอันละสามสิบบาท เขาอยู่ได้อย่างไร
- สุขใจ : สะดวกสบายกินได้เลย แก้วหิวข้าวคราว ข้าวราดแกงมันเลอะ แชนด์วิชไม่เปื้อนมือ
- ผู้ให้คำปรึกษา : ไม่มีผู้เปลี่ยนชื่อ ให้เป็นไทย ๆ เลยที่เป็นอาหารฟาสต์ฟู้ดของไทย ๆ มีไหม จานด่วนไทย ๆ
- สุขใจ : อาหารไทยก็มีกระเพราไก่, หมูราดข้าวไปเที่ยวมักนิยม
- ผู้ให้คำปรึกษา : ไม่เผ็ด ก็มีอะไร
- วาริน : หมูทอด, หมูปั้น ราคาไม่ละสามบาท ห้าบาท ข้าวเหนียวห่อละสองบาท
- ผู้ให้คำปรึกษา : ราคาสูงแล้วนะ
- เทวี : ของแพงยิ่งทำเล็กลง ๆ นะ
- ผู้ให้คำปรึกษา : ลองหันมามองดู หลังจากวิเคราะห์ห้สังเคราะห์แล้ว ผู้พูดไม่ได้ทำอาชีพอิสระ การพูดอาจไม่น่าเชื่อถือเท่าที่ควร เพราะไม่มีผู้มาให้ความคิด ความรู้สึกกับเรา ไม่มีโอกาสเหมือน ๆ สมาชิกทุกคน จะเห็นว่าคนพยายามสร้างอาชีพสาขาเราก็มีย ทำอาหารขาย สอนทำอาหารก็ได้ หรือรับทำเฉพาะเทศกาลสำคัญ ๆ เช่น ทำขนมเอง เบเกอรี่ ทำกิจการเล็ก ๆ ได้ไหม
- วาริน : ไม่ได้เพราะอุปกรณ์ ราคาสูง ลงทุนสูง
- เทวี : รสชาติก็มีผลกับตัวไปด้วย เฉพาะตัวราคาสูง คนไทยทำเองได้ อาจจะไม่ทนทาน ราคาเครื่องมือเครื่องใช้ขนมอบแพงมาก

ผู้ให้คำปรึกษา : แหล่งของสินค้าที่เป็นอุปกรณ์วิชาชีพ อาจารย์เคยแนะนำหรือไม่ บอกช่องทาง
ตามหาสินค้า

เทวี : เครื่องใช้ไม้สอย ราคาสูงเป็นของต่างประเทศ

สุขใจ : พวกหนูฝึกเพียงอาทิตย์ละครั้ง ความสม่ำเสมอ ยังไม่เพียงพอถ้าใช้มือทำมือผสม
คนดี ก็ไม่สมดุลย์

สมหญิง : อาจารย์ไม่บอกวิธีการตรวจดูขนมอบ การตรวจสอบขนมอบ การแก้ไขเมื่อ
ขนมอบเสียหาย

วาริน : ขนมอบแก้ไขยากไม่เหมือนอาหารไทย แก้ไขได้ ทำให้เสียหายง่าย ๆ
บางครั้งก็ต้องเตรียมอย่างดี

ผู้ให้คำปรึกษา : ฟังดู ต้องฝึกฝนมาก ๆ จึงจะได้ผลดี

วาริน : ถ้าเรามีความชำนาญมาก ๆ การซื้อเตาอบเล็ก ๆ ก็ได้ แต่ก็ต้องใช้คนมาก
ถ้าจะทำขายได้

ผู้ให้คำปรึกษา : สรุปได้ว่า อาหารไทยเริ่มต้นได้ง่ายกว่าอาหารอบ มีการสาธิตออกโทรทัศน์
มากมาย หลายรายการ จูงใจให้คนสนใจอาหาร แนะนำร้านอาหารมีการ
วิจารณ์อาหารด้วย

วาริน : เคยมีคนเอากล้วยมาทำอาหารหลายอย่าง เอาของที่ไม่น่าเชื่อมาสาธิตให้ผู้
ชมทราบ การพลิกแพลงอาหารนำมาประยุกต์ได้

ผู้ให้คำปรึกษา : มันเป็นศาสตร์ของอาหาร โดยสรุปว่าเห็นว่ามันเริ่มต้นได้ง่ายมันขึ้นอยู่กับ
ความรู้สึกรสของเราก่อนจบวันนี้ ขอให้สมาชิกไปสำรวจการเข้าร่วมกิจกรรม
ในการประกอบอาชีพอิสระเพื่อฝึกฝนทักษะ การผลิตและการจำหน่ายของ
สถานศึกษา การออกไปสัมภาษณ์ผู้ประกอบการอิสระทางคหกรรมศาสตร์
ให้ลองไปปฏิบัติดู ใครมีอะไรสรุปเพิ่มเติมหรือไม่

สมาชิก : ไม่มีค่ะ

ผู้ให้คำปรึกษา : วันนี้เราคงได้ประเด็นแล้วละค่ะ เราคงพบกันอีกครั้งต่อไป ในวันอังคาร
สำหรับวันนี้ขอขอบใจทุกคน

สมาชิก : สวัสดีค่ะ

โปรแกรมการให้ข้อเสนอแนะเรื่อง ทักษะคิดในการประกอบอาชีพอิสระ

ครั้งที่	เรื่อง	จุดประสงค์	วิธีการ
1	ปฐมนิเทศ	1. เพื่อเป็นการสร้างสัมพันธภาพและบรรยากาศให้นักศึกษาเกิดความรู้สึกรอบรู้เป็นกันเอง ยอมรับซึ่งกันและกัน กล้าที่จะเปิดเผยตนเอง 2. เพื่อให้นักศึกษาเข้าใจจุดประสงค์และระเบียบวิธีการต่าง ๆ ของการเข้าร่วมกิจกรรม โปรแกรมการให้ข้อเสนอแนะ 3. เพื่อให้นักศึกษาได้ทราบถึงประโยชน์ใน	1. ผู้วิจัยกล่าวต้อนรับนักศึกษาแนะนำตนเองแก่นักศึกษา และให้นักศึกษาได้แนะนำตนเองโดยใช้กิจกรรม "นี่คือตัวฉัน" ซึ่งเริ่มจากผู้วิจัยแจกกระดาษการ์ดเล็ก ๆ แก่นักศึกษา แล้วให้นักศึกษาเขียนแนะนำตนเองดังนี้ 1.1 <u>ด้านที่ 1</u> เขียนรายละเอียดเกี่ยวกับตนเองเช่น ชื่อ - สกุล ชื่อเล่น 1.2 <u>ด้านที่ 2</u> เขียนพรที่ตนเองอยากได้เกี่ยวกับการประกอบอาชีพ 3 ข้อ 1.3 เมื่อนักศึกษาเขียนเสร็จ ให้นักศึกษาเสนอต่อกลุ่มทีละคนจนครบทุกคนเปิดโอกาสให้นักศึกษาคนอื่น ๆซักถามตนเองในสิ่งที่ตนเองทราบจนครบทุกคน 2. ผู้วิจัยกล่าวสรุป และกล่าวถึงจุดประสงค์วิธีการ ระเบียบของกลุ่มและอธิบายเกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ของผู้วิจัย และนักศึกษาที่จะต้องปฏิบัติในการเข้าร่วมกลุ่ม 3. ผู้วิจัยแจกโปรแกรมการให้ข้อเสนอแนะให้นักศึกษาทุกคน

ครั้งที่	เรื่อง	จุดประสงค์	วิธีการ
2	ทัศนคติต่ออาชีพ อิสระทาง คหกรรม ศาสตร์ ด้านความ คิด	การให้ข้อสนเทศใน ครั้งนี้ เพื่อพัฒนาทัศนคติต่ออาชีพ ทางคหกรรมศาสตร์ด้าน ความคิดเกี่ยวกับลักษณะ งานอาชีพอิสระทาง คหกรรมศาสตร์เรื่องเป็น อาชีพที่มีเกียรติ สักคม ยกย่อง	4. เปิดโอกาสให้นักศึกษาซักถามข้อสงสัยและ ปัญหาต่าง ๆ ที่ไม่เข้าใจ แล้วให้นักศึกษาสรุป เพิ่มเติมอีกครั้งหนึ่ง ตั้งแต่ครั้งที่ 2 - 7 และ 10 - 11 ผู้วิจัย ดำเนินการให้ข้อสนเทศ ดังนี้ 1. ชำนาญ ผู้วิจัยและนักศึกษาสนทนาเพื่อนำเข้าสู่การให้ ข้อสนเทศ 2. ชำนาญให้ข้อสนเทศ ผู้วิจัย บรรยาย อภิปรายบอกแหล่งศึกษา เอกสารข้อมูลให้ศึกษาเอกสารข้อมูลต่าง ๆ และซักถามนักศึกษา 3. ชำนาญสรุป ผู้วิจัยให้นักศึกษาสรุป และผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม การประเมินผล สังเกตจากการตอบคำถาม และการสรุปของนักศึกษา
3	ทัศนคติต่ออาชีพ อิสระทาง คหกรรม ศาสตร์ ด้านความ คิด	เพื่อพัฒนาทัศนคติต่ออาชีพ อิสระทางคหกรรมศาสตร์ ด้านความคิดเกี่ยวกับ ลักษณะงานอาชีพอิสระ ทางคหกรรมศาสตร์เรื่อง การฝึกฝนทักษะด้านอาชีพ ในสถานศึกษาเป็นสิ่งจำ จำเป็นสำหรับนักศึกษาทุก คน	

ครั้งที่	เรื่อง	จุดประสงค์	วิธีการ
4	ทัศนคติต่ออาชีพ อิสระทางคหกรรมศาสตร์	เพื่อพัฒนาทัศนคติต่ออาชีพ อิสระทางคหกรรมศาสตร์ ด้านความคิดเกี่ยวกับ ลักษณะงานอาชีพอิสระ ศาสตร์ เรื่องการได้รับการสนับสนุนให้มีการประกอบ อาชีพอิสระทางคหกรรม ศาสตร์ด้วยตนเอง	
5	ทัศนคติต่ออาชีพ อิสระทางคหกรรมศาสตร์ ด้านความรู้ รู้สึก	เพื่อพัฒนาทัศนคติต่ออาชีพ อิสระทางคหกรรมศาสตร์ ด้านความรู้ รู้สึกและ บรรยากาศในการ ประกอบอาชีพอิสระ เรื่อง การได้รับการยอมรับจาก เพื่อนนอกวงการวิชาชีพ ครอบครัว ญาติ และ สังคม	

ครั้งที่	เรื่อง	จุดประสงค์	วิธีการ
6	ทัศนคติต่ออาชีพ อาชีพ อิสระทาง อิสระทาง คหกรรม ศาสตร์ ด้านความ รู้สึก	เพื่อพัฒนาทัศนคติต่ออาชีพ อิสระทางคหกรรมศาสตร์ ด้านความรู้สึก และ บรรยากาศในการ ประกอบอาชีพอิสระทาง คหกรรมศาสตร์ เป็นเรื่อง น่าภาคภูมิใจแม้จะเกิด ความเหน็ดเหนื่อยแต่ก็ มีความสุข	
7	ทัศนคติต่ออาชีพ อาชีพ อิสระทาง อิสระทาง คหกรรม ศาสตร์ ด้านความ รู้สึก	เพื่อพัฒนาทัศนคติต่ออาชีพ อิสระทางคหกรรมศาสตร์ ด้านความรู้สึกและ บรรยากาศในการ ประกอบอาชีพอิสระ เป็น เรื่องเริ่มต้นได้ง่ายและ มีโอกาสนะสบความสำเร็จ สามารถพึ่งตนเอง ได้ในแง่การหารายได้ และการสร้างความ ก้าวหน้า	

ครั้งที่	เรื่อง	จุดประสงค์	วิธีการ
8	ทัศนคติต่ออาชีพ อาชีพ อิสระทาง คหกรรม ศาสตร์ ด้านแนว โน้มที่จะ แสดง พฤติกรรม	เพื่อพัฒนาทัศนคติต่ออาชีพ อิสระทางคหกรรมศาสตร์ ด้านการเข้าร่วมกิจกรรม ฝึกฝนทักษะ การผลิต การจำหน่ายในร้านค้า ของสถานศึกษา	1. ขั้นนำ ผู้วิจัยและนักศึกษาสนทนาเพื่อนำเข้าสู่การให้ ข้อเสนอแนะ 2. ขั้นให้ข้อเสนอแนะ ผู้วิจัยบรรยาย และซักถามนักศึกษา 3. ขั้นสรุป ผู้วิจัยให้นักศึกษาสรุป และผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม ก่อนสิ้นสุดการให้ข้อเสนอแนะในครั้งที่ 8 ผู้วิจัย มอบหมายให้นักศึกษาออกไปสัมภาษณ์ผู้ประกอบ อาชีพอิสระให้ท้องถิ่นของนักศึกษา
9	ทัศนคติต่ออาชีพ อิสระทาง คหกรรม ศาสตร์ ด้านแนว โน้มที่จะ แสดง พฤติกรรม	เพื่อพัฒนาทัศนคติต่ออาชีพ อิสระทางคหกรรมศาสตร์ด้านการออกไป สัมภาษณ์ผู้ประกอบการ อาชีพอิสระ	การประเมินผล สังเกตการตอบคำถามและการสรุป 1. ขั้นนำ ผู้วิจัยและนักศึกษาสนทนาเพื่อนำเข้าสู่การให้ ข้อเสนอแนะ 2. ขั้นให้ข้อเสนอแนะ ผู้วิจัยให้นักศึกษาอภิปรายผู้ประกอบอาชีพอิสระ ที่นักศึกษาเลือกไปสัมภาษณ์ในท้องถิ่นของ นักศึกษาในครั้งที่แล้ว 3. ขั้นสรุป ผู้วิจัยให้นักศึกษาสรุป และผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม การประเมินผล สังเกตจากการตอบคำถามและการสรุปของนักศึกษา

ครั้งที่	เรื่อง	จุดประสงค์	วิธีการ
10	ทัศนคติต่ออาชีพ อาชีพ อิสระทาง อิสระทาง คหกรรม ศาสตร์ ด้านแนว โน้มที่จะ แสดง พฤติกรรม	เพื่อพัฒนาทัศนคติต่ออาชีพ อิสระทางคหกรรมศาสตร์ ด้านแนวโน้มที่จะแสดง พฤติกรรมเรื่องความตั้งใจประกอบอาชีพอิสระ ทางคหกรรมศาสตร์อย่าง เต็มความสามารถ	
11	ทัศนคติต่ออาชีพ อาชีพ อิสระทาง คหกรรม ศาสตร์	เพื่อพัฒนาทัศนคติต่ออาชีพ อิสระทางคหกรรมศาสตร์ ด้านความคิด ความรู้สึก และด้านแนวโน้มที่จะ แสดงพฤติกรรม	
12	ปัจฉิมนิเทศ	เพื่อให้นักศึกษาสรุปการเรียนรู้และประโยชน์ที่ได้รับจากการให้ข้อเสนอแนะเรื่องทัศนคติในการประกอบอาชีพทางคหกรรมศาสตร์	1. ผู้วิจัยให้นักศึกษาทบทวนเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติในการประกอบอาชีพอิสระทางคหกรรมศาสตร์ 2. ผู้วิจัยและนักศึกษาร่วมกันสรุปผลที่ได้รับจากการเข้าร่วมการทดลองครั้งนี้ 3. ผู้วิจัยกล่าวขอใจนักศึกษา และกล่าวปิดการทดลอง

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ นางปวรวรรณ ภาลิกา

สถานที่อยู่ปัจจุบัน 21/81 ม.11 ถนนวลจันทร์ แขวงคลองกุ่ม เขตบึงกุ่ม
กรุงเทพมหานคร 10230

ตำแหน่งหน้าที่ของงานปัจจุบัน อาจารย์ 1 ระดับ 5

สถานที่ทำงานปัจจุบัน วิทยาลัยอาชีวศึกษาเสาวภา
377 ถนนบ้านหม้อ เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร
10200

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2521 ประกาศนียบัตรมัธยมศึกษาตอนปลาย จากวิทยาลัยเทคโนโลยี
และอาชีวศึกษา วิทยาเขตพัฒนการพระนคร

พ.ศ. 2525 ศิลปศาสตรบัณฑิต (จิตวิทยา) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

พ.ศ. 2541 การศึกษามหาบัณฑิต (จิตวิทยาการแนะแนว) มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร